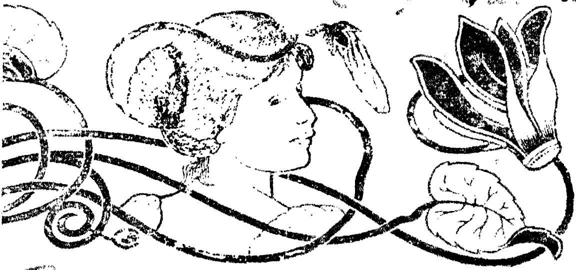

ગઝલે-મેહફીલ.

યાને

પરસ્તાને-કવ્વાલી.

પબ્લીશર.

શા૦ મંગળદાસ લલ્લુભાઈ નારણદાશ

બુકસેલર.

ઠે. ડીમડાચોક-સુરત.

સુરત ચકલાના ગુલ્ઝાર હાંડી પાસે "શંકર" પ્રી પ્રેસમાં
નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

કીંમત સીર્ફ ૧ રૂપીયા.

૭૮૬

ગ઼ઝલે-મહેફીલ

ઉર્ફે

પ઼રસ્તાને-કવ્વાલિ.

જીસમેં

ઉમદા ગઝ઼લે-કવ્વાલી, વગયરેં ઉમદા તોરસે દરજ

કીયાહય,

સુનલો કુછ જાં બઝાં. તારીફ઼ ગજલ઼સે મહેફ઼ીલ઼મેં,
પરસ્તાનકી બાહાર દીખા રહી હય, ય ગજલે-મોહફ઼ીલ઼મેં.

જમાનેવાલા

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

ઠેકાણું લીમડાચોક—સુરત.

પબ્લીશર્સ.

શા૦ મંગળદાસ લલ્લુભાઈ બુકસેલર.

ઠે. લીમડાચોક—સુરત.

પહેલીવાર. પ્રત ૧૦૦૦. ૧૯૨૦

કીંમત સીર્ફ ૧ રૂપીયા.

૯૩૦૬

પ્રસિદ્ધ કર્તા—શા. મંગળદાસ લલ્લુભાઈ બુકસેલર.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—લીમડાચોક–સુરત.

સુરત ચઉટાના પુલ પર ટાંકી પાસે આવેલા "શંકર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

આ કિતાબનો દીબાચો.

મહેરબાન બીરાદરો,

આપકી ખીદમતમેં મેરે તરફસે યે કીતાબ પહેલીબાર રજુ હોતી હય. અયસા નહિ હય. મગર મેરી તરફસે દુસરી ઔર કીસમકી કીતાબો આપને દેખી હોગી સહિ. એ જમાનેમેં સંગીત (ગાયન) કે શોખીનો બહોત દીખા રહે હે.–મેરે તરફસે બહોતસાં અયસા મજમુઆ ખાસો આમ કે લીયે છપ ચુકે હય મગર ફકત ઉર્દુ ઝબાનમેં ખાલી ગજલ કવ્વાલીકી એ પહેલી કીતાબ હે.

મગર એહતો સચ્ચ હય કે અયસી દુસરી કોઈબી કીતાબ કીસામને એ કીતાબ બડી હય.

હમેરે બોહતસે કદરદાન ગ્રાહક બીરાદરોંકી ફરમાસસે એ કીતાબ બોહતસી કીતાબ ચુનચુનકર જમા કી હય. જો ખાશોઆમકે જરૂર પસંદ આયગી. જીસ સાહબકી કીતાબો મયસે. અગર જીસ મહેરબાન સાહિબકી બની હુઇ ગજલો, કવ્વાલી, ઇસ્મે જમા કી હય. વોહ સાહબકા અહેશાન માનકર અય દીબાચા ખતમ કરતા હું.

લી૦ દુઃઆગીર,

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

લીમડાચોક–સુરત.

ગઝલે-મહેફીલ
ઉર્ફે
પરસ્તાને-કવ્વાલિ.

(૧) (અ)— ગઝલે દીલબર

અબતો જાઉંગી મદીનેકો મેં જોગન બનકર—
ઇશ્ક એહમદ મેં રોઉંગી મેં બીરોગન બનકર—
ખાકહો શરપે મલી બાલહોં સરકે બીખરે—
હારહો આંસુઓંકા હાથમેં શાન્તરન બનકર,
નનોમેં ફઅગે ગઇ નનો મદીને પહોંચી
રહેગઇ હીદમેં હમબખ્ત મેં પાપન બનકર
મુઝકો બેનેદે મદીનેમેં જો નીકલે અરમાન
મોત ક્યું પીછે પડી હૈ મેરે બેરન બનકર
મર તે હમ કામ ન આયા મુજે મેરા ખાવિંદ
હો કેસોબાર તસ્તદુખ તેરે રોજે પે નગી
હાર ફુલોંકા ચડાઉંગી મેં માલન બનકર
નખશ એહમદકા લીખુંગી ખુનઇગરમેં દીલબર
ફલ ફમાયતે કોગે કામ અયેગા જોશન બનકર

શઅેર { કુચ તો નીકલે હે તરપનેકી હોંસ કુચ દીલમેં હે
હમ નહી લેનેકા જબતક હમ તેરી બસમી મે હે—

(૨)— ગઝલે—અકબર-કવાલી.

અબ દિલમેં સમાઇ હયકે દીવાને બનેંગે
મજનુંકી તરહ અપનેભી અફસાને બનેંગે
ઝાહિદસે કહો ખુલ્દમેં હુરસે કરેં ચયન
મસ્તો કેલીએ અર્શપે કાશાને બનેંગે
હમ ઇશક કે કાફિર હેંતો પુજેંગે બુતોંકો
કાબેકે મકાનોંમેં ભી બુતખાને બનેંગે
મસ્તોં કો કહો આકે પીએ ખુબ શરાબે
જન્નતકે મકાનોમેં ભી મયખાને બનેંગે
અય શમએ રૂખે યાર ન ઝુલ્ફોંકો છુંવા દે
જલનેકે લીએ આએ હેંય પરવાને બનેંગે

અકબરકો આદમ વાલેકી મેહફિલમેં ન જાવ
જો દેગેં ઉસકો વોહી દીવાને બનેંગે

(૩)— ગઝલે—અકબર-કવ્વાલી.

અર્શપે તુમહો ફર્શપે તુમ હરશયમેં બસઇયા તુમહીતો હો
લાવારીસકે વારિસ તુમ દર્દ સુનઇયા તુમહીતો હો
બુલબુલમેં તુમ જાકર ચેહકે ફુલમેં બુ બનકર મેહકે
હર હરદેકી અદામેં અય દાતા શામ સુનઇયા તુમહીતો હો
સુલીદી મનસુરકો તુમને સરમદકા સર ઉડવાયા
ફાઅબુદનીકે બોસ્તામે તુમબોલે રંગ રંગઇયા તુમ હીતો હો
યુનુસકો માહીએ નીકાલા અતિશ કો ગુલઝાર કીયા
યુસુફકો ચાહે કિનઆંમેં ધિર બંધઇહી તુમહી તોહો
તુમહીને અઝધરકો મારાહે તુમહીને ખયબરકો લુટા
શેરસે સલમાં કે બચાયા અયસે સિપઇયા તુમહીતો હો
ચાંદસે દો ટુકડે કર ડાલે સુરજકો ઉલટા ફેરા
બિછડે થે આદમ હવ્વાસે ઉનકે મીલઇયા તુમહીતો હો
જલદી આવો મદદકો વારિસ નઇયાં ડુબી જાતી હય
તુમબિન કિસ્સે કહે યે **અકબર** પાસકે ખેઇયા તુમહીતો હો

(૪)— રસીલા—કવ્વાલ—ગઝલ.

અય પરી યાદ હે વોહ નાઝશે આના તેરા
મુહકો શરમાકે દોશાલે મેં છુપાના તેરા
આંખ નીચી કીએ શરમાએ વોહ મુંહ ફેર લીયા
મુસકુરા કરવો ગિલોરીકા ચબાના તેરા
સાંપઆ લેટતાહે છાતીપે આતીહે યાદ
બીગડી ઝુલફોકા તે હરબાર બના ના તેરા
દિલે બેતાબ ઘડી ભરતો મુઝે સોને દે
કેહેર હે રોઝ યે રાતોંકા જગાના તેરા
મન્નતેં માની હેય દરગાહ મેં છીલ્લે બાંધે
પર મયસ્સર ન હુવા સાથ સુલાના તેરા

(૫)— ગઝલે-અકબર-કવ્વાલી. એ. લયલા.

અજીબ ઇશકા દોનોં તરફ અસર ફયલા
ઇધર ખયાલ ચલા ઓર ઉધર ચલી લયલા
સીયાહ પોશ જો કાબએકો કય સને દેખા
હુવા ન ઝબ્ત તો ઝિલ્લા ઉઠાકે થા લયલા
ઝમીન તુજમેં શહીદાને નામે દફન તો હેં

રહે ખયાલ કેફિનકા નહીં કહ્યા મયલા
ગયા જો કાબએકો મજનું તો દુઆ માંગી
ઈલાહી મુજસે જુદાહો ન ઊલફતે લયલા
લગી જો હશ્રમેં રિંદોકો પ્યાસ ચીખ ઉઠે
ખુદા વાસ્તે શાકી સુરાહી વ લયલા
સુનાકે અકબર મયકશને આજ તોબાકી
બપાકે મેહફીલે રિંદોમેં શોરો વ વયલા

(૬)— (સયરે ચમન) ગઝલ.

અરે વોહ હુસ્ને જેબાઈ, ખુદા જાને કહાં હે તુ.
શેહનશાહી દીલ આરાઈ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
તેરી ફુરકતમેં બેકલ હું, મેં તેગે અબરૂકા ઘાયેલ હું.
કભી સુરત ન દીખલાઈ, ખુદા જાને કહાં હે તુ.
અલસતો કેહકે કહલાયા, કહા કાલુ બલા સબને.
હુવા મખફીમેં હરજાઈ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
કહા હે નહનો અકરબ તું છુપા પરદેમેં અયસા કયું.
બનાયા હમકો સવદાઈ ખુદા જાને કહાં હે તું.

(૭)— ગઝલે—હુસેની.

અગર યુંહી દીલકું સતાતા રહેગા,
તો એકદીન મેરા જાન જાતા રહેગા,
મેં જાતા હું દીલકુ તેરે પાસ છોરે,
મેરી યાદ તુજકુ દીલાતા રહેગા.
અગર તુજકુ ચલનાહે ચલ શાત મેરે,
યે કબતક તું બાતે બનાતા રહેગા.
કફસમેં કોઈ તુમસે અય હમ સફીરો
ખબર ગુલકી હમકુ સુનાતા રહેતા.
ગલીસે તેરે દીલકુ, લેતો ચલા હું,
મેં પોચુંગા જબ તક વોહ આતા રહેગા.
જફાસે ગરજ ઈમતેહાનેવફા હે,
તું કહે કબ તલગ અજમાતાં રહેગા.
ખફાહોકે અય દરદ મરતો ચલાતું,
કહાંતક ગમ અપના છુપાતા રહેગા.

(૮)— ગઝલે—હઝીરી.

અય મહ—રમે રાઝે નબી વ અલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
અય બુલબુલે બાગે લમ યઝલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,

અય શાહે જમાં સુલતાને જહાં તુમપે હે મેરા સબ હાલ અયાં,
મેં ક્યા કહું અપના હાલે દીલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
હો જાયે કરમ જો તેરી શહા, સબ કામ મેરે બનજાયેં અભી,
યે બાત નહીં કુછ અયસી બડી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
મકબુલે ખુદા મહબુબે ખુદા. સલ્લે અલા અય સલ્લે અલા.
હે દીદ તુમ્હારી દીદે નબી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
અય મઝહરે જાતે નુરે ખુદા, વે નુરે ઝીઆયે અરઝો સમા,
હે દીદ તુમ્હારી દીદે નબી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
યા ખાજા ખબર લો આકે જરી, હે હાલે ઝહીરી અબતો રદી,
હે ઈશ્કમેં મેરી જાન ચલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

(૯)— ગઝલે—આશક.

અપકે હીજર મેં પોંહચી હય યે હાલત મેરી,
મહેરબાં તક નહીં પહચાન તે સુરત મેરી;
હું સરા પાયે તમન્નાં મુઝે કયા પુછતે હો:
નીકલી બતલાવો તુમહી કોનસી હસરત મેરી,
ડરસે રૂસવાઇ કે અબ મુઝસે નહી મીલતે હય
દેખતે દુરસે પહેરેં હંય વોહ સુરત મેરી,
બઝમ સે અપની વોહ યેહ કહકે ઉઠા દેતે હંય;
જાઈયે આપકે લાએક નહીં સોહબત મેરી,
એક વોહ હંય કે ઉડાતે હય ઝમાને કે મઝે;
એક મંય હું કે ન નીકલી કોઈ હસરત મેરી.
નીમ જાં આશકે મુઝતર હય શબે ફુરકતમેં,
આઇએ જલદ કે હય આપસે રૂખસત મેરી

(૧૦)— (અતરે સુખન)—ગઝલ.

અફસોસ ઈશક ઝાલીક તન મન જલા રહા હય,
કયા હીજર ઉંસ સનમકા હમકો જલા રહા હય
અપની કહું મંય કીસસે સુનતા નહીં હય કોઈ,
જો કુચ હય દીલમેં અપને, યારો સમા રહા હય
ઘાયલ હુવા હું ઉંસકે ઘુંઘટ કે લટ પલટ સે,
વો શોખ નાઝ અપને કયા કયા દીખા રહા હે
મરતે હય હમતો ઉસપર લેમીન વો યાર હમસે,
કયા જાને કીસ ખતા પર મુખરા છુપા રહા હય;
અપની તો યેહ સદા હય, હર વકત રબસે અરની,
અવાઝ લન તરાની હમકો સુન રહા હય;

(૧૧)— ગઝલે—નાસિક.

અજલ સર પર ખડી હય ખાા ગફલતમેં જમાના હય
છપર ખટકે અવેઝ ઝાલીમ જનાઝેકા બનાના હય
કે મનંઝુર ઊસકો અપને સબઝ ખતકા જીલાના હય
અઝારે આતસે પર બાદ, કીસકા એક બ્હાનાં હય
નીકલતા હય જો હર ગુલ ઝર બકદ્દ ગુલઝાર આલમસેં
ખુદા જાને જમીમે દફન યે કીસકા ખજાના હય
ન દે અય જોશ બદ મસ્તી બહોત તરગીબ ગુસ્તાકી
ખીઝાલત યારસેં હોગી કભી તો હોશમે આના હય
ઈશારેહ આમદ વ રફત નસદ્દ કાહય યેહી હરદમ
બદીમેં દમ જો આયા હય મુકરર ઊસકો જાના હય
રખાહય હાથ સીફતકા કબ ઉસને મેરે સીનેપર
ઉંસે અબ આંતીસે રંગ હીનાં સેં દીલ જલાનાં હય

(૧૨)— ગઝલે—બાહરેસ્તાબંબઇ

અજમેર જાનેવાલે સબ લોક જા રહેહંય
કીસમતકે ફુટે એક હમ આંસુ બહા રહેહંય
યા રબ કોઈ ખબર યે આકર સુનાઇએ મુજકો
અજમેર વાલે ખવાજા તુમકો બુલા રહે હંય
મુસ્તાક દીદ દેખું વો ચેહરે એ મુનવ્વર
રબસેં નકાબ અપને ખ્વાજા ઉઠા રહે હંય
પહેલું મોહબ્બત વ રંન્દો સીતાબ પેહલું
શાખી બને હંય ખવાજા સબકો પીલા રહેહંય
જો માંગના હો માગો ઉમેદવારે દુન્યા
સબકી મુરાદે, હકસેં ખવાજા દીલા રહે હંય
ક્યુંકર ન બાત મેરી બંન આએઅય અઝીઝો
બીગડે હઓંકી કીસમત ખવાજા બના રહેહંય
સાની યે રહેમ કીજીયે લીલ્લાહ અબતો ખવાજા
મુદતસેં આપ ઇસકો દર દર ફીરા રહે હંય

શએર { લાખો હજારોં સેંકડો મરતેય આજકાલ
હમ એસે સખ્તે જાંન—હંય હામરી કજા નહીં

(૧૩)— ગઝલે—અમીર.

અજીજ અહબાબ સાથી દમકે હેં ફીર છુટ જાતે હેં,
જહાં યે તાર ટુટા સારે રીશહે ટુટ જાતે હેં,
ઇલાહી ક્યા ઇલાહ હે વોહ જબ લેતાહે અંગડાઈ,

મેરે સીનેમેં સબ જખમોંકે ટાંકે ટુટ જાતે હેં.
અદા દીલ માંગતી હે જાન ગમઝા અય શહે ખુબી,
તેરે ફીશવરમેં હે અંધેર લુટા લુટ જાતે હેં.
જમાને ભરમેં હે મશહુર હલે ઇખવાને યુસુફકા,
તમેઅ દુન્યાકી વોહ હે જીસસે બાજુ ટુટ જાતે હેં.
અમીરે જારકી તુરબતકો છત સમઝે હે કયા ઘરકી,
યે માતમદાર આકર છતીયાં કયું કુટ જાતે હેં.

(૧૪)— ગઝલે—અમીન.

અય દીલમેં શેફતા નહીં કોઇ હસીનકા,
આશીક હું ઓર ગુલામ હું ખાજા મોઇનિકા.
શાકાં હે તુજકો ખાજગી અય જાને મુરતઝા,
જુજ તેરે કોન શાહ હે ઉસ સર જમીનકા.
કયું કર ન આફતાબકો હાંસીલ હો ફખરો શાં,
નકસા હે આસમાનપે તેરી જબીનકા.
પાયા હે તુઝસે હીંદમેં ઇસલામને રીવાજ,
તુહી મોઇ હે સરવરે આલમકે દીનકા.
અજમેરકી વોહ શાન વોહ રફઅત હે ઇનદીનો,
હફત આસમાંપે શોર હે જીસકી જમીનકા.
સર ગર્મ વસફે બાદશાહે હીંદ હું અમીન,
વાસીફ નહીં હું મે કાસી મસનદ નશીનકા.

(૧૫)— ગઝલે—હાફીઝ.

અલ્લાહ કરે ઇશ્કકા બીમાર તુજેભી
જોહે મુજે હોવે વોહી આઝાર તુજેભી
જેસાકે સીતમ તુને કીયા મુજપે સીતમગર
એસાહી મીલે કોઇ સીતમગર તુજેભી
જેસાકે મેં મુફત મેં હું તેરા સલામી
કરના પડે એક ઓરકા દરબાર તુજેભી
જીસ તરહમેં દરપે તેરે ગીરયે કીના હું
રોતા હુવા દેખું પસે દીવાર તુજેભી
બદનામ હુવા જેસા ઝમાને મેં યે હાફીઝ
રૂસવા હુવા દેખું સરે બાઝાર તુજેભી

શએર. { **જવાબો ખુર દોનો ઇશ્કમેં છુટે**
આજ હમ સોરહેંગે કુછ ખાકર

(૧૬)— ગઝલે—નાદીર—કવ્વાલી.

અય જા મેરી આંખોપે યે બદ નઝરી કયું હે
તુમ બામપર આએ હો યે જલવગરી કયું હે
જીસને તુજેહ દેખા હે હોશ ઉસ્કે બજા કબ હેં
ચીતવન તેરી ઓ ઝાલીમ જાદુસે ભરી કયું હેં
અય ચસ્મ શએ ગમમેં કુછ શરમભી લાઝીમ હે
તુફાન બપા હોગા યે નવહગરી કયું હે
મંય ધ્યાનમેં કીસ બુતકે ભુલા હું દોઆલમકો
દીલ મેહવે તમાશાહે યે દરદેસરી કયું હે
કયા ચુટકીયાં લેતા હે તીરે નીગાહે જાનાં
આંખોસે રવાં નાદીર ખુને જીગરી કયું હે

શએર. { અકસભી આઈનમેં ચાર ઘડી બાદ આયા
બડ ગઈ હદસે સીવા ઉનકી નઝાગત કયોંસી

(૧૭)— (ફારસી)-ગઝલે—ગૌહર.

અય મેરે પ્યારે સજન, ગાહે નઝર બર મન ફગન,
કુરબાં કરૂં મેં જાનો તન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
જબ ગયે મેઅરાજમેં, હયરાં થે સબ હુરો મલક,
દેખ તેરા બાંકા પન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
લીજીયે લીલ્લાહ બુલા, ખાહીશ નહીં હે ખુલ્દકી,
તેરે કુચેમેં ચમન. ગાહે નઝર બર મન ફગન.
ઉમ્મતે આસીકો દોજખસે બચાનેકે લીયે,
લે-લીયા હકસે બચન. ગાહે નઝર બર મન ફગન.
કયા સીફત ઉસકી બયાં હો, જીસપે દેખો ખુદ બખુદ,
કુરબાંન હોં જંગલકે હીરન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
બુરકા ઉઠા કરકે જરા દરશન દીખાદો અય પીયા,
ગૌહરકી હે યે આસે મન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.

(૧૮)— (આરામેદીલ)—ગઝલે—અકબર.

અદમસે કીસ લીયે આયા અરે નાદાન પરદેસી,
ભરોસા કયા હે દુન્યાકા અરે નાદાન પરદેસી.
યે કયું ડાલે હેં ડેરે કીસલીયે યે છાવની છાયે,
મુસાફીર હે તુ દો દીનકા અરે નાદાન પરદેસી.
કહાંસે આયા જાના હે કહાં, એક બાત સુનતા જા,
યહાં ફીરભી કભી આના અરે નાદાન પરદેસી

કીયે સામાન કયા કયા, ચંદ રોજા જીંદગાની પર,
યે સબ રેહ જાયેગા ઝગડા, અરે નાદાન પરદેસી.
ન સો યું ખ્વાબે ગફલતમેં તમાશા દેખ દુન્યકા,
કે યે દો દીનકા હે મેલા, અરે નાદાન પરદેસી.
ઇબાદતકે લીયે આયા હે બચ બેહકાને વાલોંસેં,
ન ખા પરદેસમેં ધોકા અરે નાદાન પરદેસી.
કહાં દારા કહાં જમશીદ ઇસકંદર કહાં અકબર,
હે સબકો ખાકસેં મીલના અરે નાદાન પરદેસી.

(૧૯)— ગઝલે—ગૌહર.

અહમદે પાકકી જબ દીલમેં મોહબ્બત આઇ,
જીતેજી બાદે ફના રાહતે જન્નત આઇ.
નુરે હયરતમેં હુઇ આપ હુયે જબ પયદા,
ઝુક ગયે તારે કમર કાભી મોહબ્બત આઇ.
ઝુલમતેં કુફ્ર મીટી નેયરે આઝમ ચમકા,
બુત ગીરે ઉંધે શયાતીનોંપે આફત આઇ.
આસીયોંકી હે ગવાહ પુશને પનાહીકે લીયે.
પુસ્ત પર આપકે જો મોહરે નુબુવ્વત આઇ.
કયું ન હોજાયેં ફીદા હુરો મલક જીન્નો બસર,
જીસપે ખુદ ખાલીકે અકબરકી તબીઅત આઇ.
તુમકો યાસીન મુઝમ્મીલ વ મુદસ્સર તાહા,
હકને ફરમાયા હે કુરઆનમેં સદાકત આઇ.
હફ્ત કીશવરકી તો શાહીસે મુઝે હે બેહતર,
તેરે કુચેકી ગદાઇ પે તબીઅત આઇ.
મલેકલ મોત યે તકલીફ દમે આખીર કી,
કબ ગવારા હે જો ઉમ્મતકો યે દીકકત આઇ.
યા રસુલે અરબી લીજીયે ગૌહરકો બુલા,
શમે ફુરકતસે અજબ મુઝપે કયામત આઇ.

(૨૦)— ગઝલે—શાહુ—કવ્વાલી.

અય જાની તેરી જુદાઇ સેં, યે તનબદન ખાખ હોતા હય,
ન હયે રહમ તેરી ચસ્મો મેં, કદમ બોસી યહ ચાર કરતા હય.
જુદાઇ કે જખ્મો સે જાની, હમેરી જાન જાની હય.
મગર મેરી યહ બંદગીસે ન તુઝકો રહમ આતી હય.
બંદગી જો હમ કરતે માલીકકી, તો બહીસ્ત હમ જરૂર પાતે,

મગર અય જાલીમ તેરી બંદગીસે, શયતાન અબ તો સતાતા હય.
મગર અયે જાન તેરે દીદારોસેં, પાગલ મય હુવા તો હું,
વફા પર જફા નકર મહબુબ, મય ઓ–જાન મરતા હું.
બસ અબ ખુદાકી બંદગી કરેગા "શાહ" ખુદા બેહીસ્ત બક્ષેં ગે,
નહય અબ ખુદા સે જુદાઈ હમકો, ખુદ સે એ હમ એકરાર કરતેં હેં.

(૨૧) આ— ગઝલે—દાગ.

આતી હુઇ આશકકી તબીયત નહિ જાતી
આતી હે તો ફીર આકે કયામત નહિ જાતી
સર જાતાહે સરસેં તેરા સોદા નહિ જાતા
દીલ જાતાહે દીલસે તેરી ઉલફત નહિ જાતી
અલ્લાહસેં મહેસરસેં કહુંગા તેરે આગે
મજબુર હું મેં ઉસકી મોહબ્બત નહિ જાતી
બોસે જો તલબ મેંને કીયા હંસકે વો બોલે
યે હુશનકી દોલતહે લુટાઈ નહિ જાતી
અવ્વલ તો ઉનહે શરમ રહી મુંસે ન બોલે
જબ શરમ ગઇ વસલકી હુજ્જત નહિ જાતી
ફરહાદ કે મરકદ સેંયે આતાહે સદાએ
બરબાદ કીસી શખ્સકી મહેનત નહિ જાતી
અય દાગ બુરા મત માન ઉનકે કહકા
માઅશુકકી ગાલીસેં, તો ઈઝત નહિ જાતી.

શએર. { કોન યુસફ઼ ઝુલેખા લેલી વ મજનુનહેં કોન
શુરતે ઉશાક વ શીકલે દીલરૂબા વોહી તું હે.

(૨૨)— ગઝલે—શરફુદ્દીન.

આશકોકુ દાગ દેયે દીલકા છુપાનાં કયા ભલા,
મુજ બીચારે નાતવાં કા દીલ જલાના કયા ભલા.
હમ જો આયેથે તુમારે દેખનેકુ અય શનમ,
એક નજર દીખલાંકે ફીર મુખરા છુપાના કયા ભલા,
બોસતામેં જા કે બુલબુલ ગુલસે કરતી હય પોકાર,
દામે ઉલફતસે મેરે દીલકુ ફસાના કયા ભલા,
જાનતેથે તુમપીયા પીતમકી નગર હય કઠણુ,
ઉસ ગલીમેં સરદીયા ફીર બચાના કયા ભલા,
આરજુ કરતા હય શરફુદ્દીન તુમારા અયશનમ,
મહેરબાં હોકે ફીર દુશ્મન હોજાનાં કયા ભલા,

(૨૩)— ગઝલે—મસ્ત.

આજ દીલબરકુ ખોઆબ મેં દેખા, નુરે હક કા હે જામ મેં દેખા
ખુદ ફુના હોકે જાન મેં મીલના, યે તમાશા હો ખાબ મેં દેખા.
આપકું શોખત ગેરકું લેજત, યે તમાશા હમ કબાબ મેં દેખા.
બેક કર શેર મુલક કી કરની, યે તમાશા કેતાબ મેં દેખા.
એક પેઆલે મેં મસ્ત હોજાના, યે તમાશા શરાબ મેં દેખા.

(૨૪)— (સયરે ચમન.)—ગઝલ.

આયા કરો ઇધિરભી મેરી જાં કભી કભી,
નીકલેં હમારે દીલકેભી અરમાં કભી કભી.
પાલો ન ગેસુઓંકો યેહ કાલી બલાકે હેં.
હયરાં કરેંગે રોજ પરેશાં કભી કભી,
આનેમેં જાન આપકો ગર ઉજર હે યહાં.
ખત તો લીખા કરો મહેરબાં કભી કભી.
પુછા શબે વિશાલ કે આઓગે યા નહીં,
કુછ સોંચ સોંચ કેહને લગે હાં કભી કભી,
યાદ આતીહે જીસ વક્ત મુઝે સુરયે યુસુફ.
પઢલેતા હું મેં ખોલકે કુરઆં કભી કભી.

(૨૫)— ગઝલે—મહેમુદ.

આકર તુમહારે દરપર બદનામ હો ચુકા હું,
મેરી ખબર લો ખ્વાજા ના કામ હો ચુકા હું.
સોંપા હું તુમકો પયારે દુન્યા વ દીન કી કુનજી,
અબ પાસ મેરે કયા હય બે દામ હો ચુકા હું
પરદા ઉઠ ઓ રૂખસે મુખડા દીખાવો ખ્વાજા,
મંય ઇશ્ક મેં તુ મહારે શુમ નામ હો ચુકા હું,
હય લાજ મેરી તુમકો તુમ લાજ રખ્ખો મેરી,
મુઝકો યહી હય ખ્વાજા ગલે હાર હો ચુકા હું,
મહેમુદ જબ મીલા હય એક જામ વસલ ખ્વાજા,
મખમુર મસત પીકર એક જામ હો ચુકાહું;

(૨૬)— ગઝલે—નીમજાં.

આપકે હીજરસેં પહોંચી હે યે હાલત મેરી,
મેહરબાં તક નહીં પેહછાનતે સુરત મેરી;
હું સરાપાયે તમન્ના મુઝે ક્યા પુછતે હો,
નીકલી બતલાઓ તુમ્હી કોનસી હસરત મેરી;

ડરસે ઇસવાઇકે અબ મુઝસે નહીં મીલતે હેં,
દેખકે દુરસે પેહરાં હેં વોહ સુરત મેરી,
બઝમસે અપની વોહ યે કેહકે ઉઠા દેતે હેં,
જાઇયે આપકે લાયેક નહીં સોહબત મેરી;
એક વોહ હે કે ઊડાતે હેં જમાનેકે મઝે,
એક મેં હું કે ન નીકલી કોઈ હસરત મેરી,
ગલીયો ગલીયોં ઉન્હેં ફીરવાયેગી મજનુંકી તરેહ,
રંગ લાયેગી કીસી રોજ યે ચાહત મેરી,
નીમજાં આશીકે મુઝતર હે શબે ફુરકતમેં,
આઇયે જલ્દ કે હે આપમે રૂખસત મેરી.

(૨૭)— ગઝલે—કલીમ.

આપ મેં આપકો જો પાએ હે, અપને આપે કો વો મીટાએ હેં,
મેરે નાલેહી ખીચ લાએ હેં, એ બુલાએ કભી વો આએહેં.
મેરી તુરબત બનેગી અબ દુલહન, આજ વો હાર ફુલ લાએ હેં,
ન સતા અયફલક જફા પરવર, કીસી ગુલરૂ કે ખુદા સતા એહેં.
દાગ દીલ દેખકર વો કહે તે હેં એતો અપનેહી ગુલ ખીલાએ હેં,
ગયરપર અબ નઝર પડે કયું કર, મેરી નઝરૂમેં વો સમાએ હેં.
વસ્લમેં લુફત આયગા કયા ખાક, હીજરકે ગમ કુછ એયસે ખાએ હેં,
દીલપે ઝેલેગેં રંજો ગમ ભી હમી, નાઝ હમને અગર ઉઠાએ હેં;
કયા ભરોસા હે ઇન બુતુંકા કલીમ આજ અપને હેં કલ પરાએ હેં.

(૨૮)— ગઝલે—અસીર.

આંખેં બેકાર હે દેખે જો ન સુરત તેરી;
દીલવો કયા હે કે નહોં જીસમેં મોહબ્બત તેરી.
નખલ હસતીસે નમુદાર હે કુદરત તેરી,
અઝલ વેહદત હે તેરી કૃરઅ હે કસરત તેરી.
જલદ અય રૂહ સફર પેય કરે ખાકીસે નકર,
ચંદ રોઝહ હે મુલાકાત ગનીમત તેરી.
કયા અઝાબે શબે ફુરકતસે છુડાયા હમકો,
મહેરબાની તેરી અય મરગ ઇનાયત તેરી.
ગુનચયે દીલકો મેરે ચાક નકર ડરતા હું,
કે પરેશાન નહો બુએ મોહબ્બત તેરી.
શોઅલએ નારે સકરસે જો ડરે એહલે ગુના,
અબર બન બનકે બરસને લગી રેહમત તેરી,

સેર બાઝારકો તુ રોઝ નીકલતા હે **અસીર,**
આગઇ કયા કીસી યુસુફ્પે તબીઅત તેરી.

(૨૯) **ગઝલે—ઝહેરાહ.**

આવોજી આવો ખુદાકે વાસ્તે, રહેમ ફરમાવો ખુદાકે વાસ્તે,
જલ્દ ફીસલ જાઓ ખુદાકે વાસ્તે, જી ના ઉલઝાઓ ખુદાકે વાસ્તે.
જબ ગયે ઘર ઉનકે તો કહેને લગે, જાઓજી જાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
જાન જાતીહે તુમ્હારી હીજરમેં, અબ લીપટ જાઓ ખુદાકે વાસ્તે.
ગેરસેં મીનકર ન ચાર આંખેં કરો, કુચતા શરમાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
ચાલ મકરાઇકી અય જાન મત ચલો, રાહપર આઓ ખુદાકે વાસ્તે.
લો વો આતેહેં કોઇ કહેતા નહિ, અબ ન ગભરાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
કયું હો ઝહેરાંહસેં ખફા અય માહેરૂં, કુચતો બતલાએ ખુદાકે વાસ્તે.

(૩૦)— **ગઝલે—મુમતાઝ.**

આયે નહીં નઝર જો પ્યારે કઇ દીનસે,
મરતે હેં હીજ્રકે મારે કઇ દીનસે.
કર કત્લ ઓ કાતીલ નકર અબ દેર ખુદારા,
હે શોક ભરા દીલમેં હમારે કઇ દીનસે,
આતા જો નહીં બાગપે કયા ઉસકા સબબ હે,
યઅ રશ્કે કમર બહરે નઝારા કઇ દીનસે.
અબ દેખીયે કીસ કીસકો ડસે નાગની ઝુલ્ફે,
નીકલે હેં વોહ આરીઝપે સંવારે કઇ દીનસે.
કીતનોંકા કીયા ખુન સનમ સચ તો કહો અબ,
મેંહદી જો મલી હાથમેં બારે કઇ દીનસે.
કયા ઇસકો ફલક દેખતે, હયરાન બનાહે,
કુરબાન જો કરતાહે સીતારે કઇ દીનસે.
યા અહમદ મુરસલ તેરે **મુમતાઝ** પર અબતો,
જયાદા હેં ગમ અંદોહકે ગુજારે કઇ દીનસે.

(૩૧)— **ગઝલે—અકબર.**

આયે ઇસ બાંગે જહાંમે ખાક જીનેકે લીયે,
રાત દીન આંખેં તરસતી હેં મદીનેકે લીયે,
ખુને દીલ પીતા હું ગમસે ઓર ઝવ્વારે નબી,
આએ ઝમઝમ લાતેહેં તીબાસે પાનીકે લીયે.
નામ તેરા યા મોહંમદ કલમયે તૈયબકે સાથ,
સજેઅ મોઝું હો-ગયા દીલકે નગીનેકે લીયે

ખકમેં મીલ જાયે તેરી આબરૂ શીમરે લબ,
તુ નદે પાની નબી [illegible] પીનેકે લીયે.
ગર શબે અસરા ન આ [illegible] વસા દેતે લીબાસ,
ખુલ્દસે હુરે ઉતર આતીં પસીનેકે લીયે.
ડુબતોંકો થામતા હે વાલ કયા કેહના તેરા,
અયસા કીશતીઆં હો ઉમ્મત કે સફીનેકે લીયે.
ખાદીમાંને સાકીયે કૌસરકા કયા કયા આયેશ હે,
હુરે ખીદમતકો શરાબે પાક પીનેકે લીયે.
યા મોહંમદ અપને અકબરકો બુલાયા કીજીયે,
કમસે કમ હર સાલ ભરમેં એક મહીનેકે લીયે.

(૩૨)— ગઝલે—ઠુમરી.

આનપડી દરબાર ખ્વાજા, તોરે નગરમેં તોરે શહેરમે—આન.
ઊચાસા કોટભીલન દરવાજા નોબત બાજે બહાર—ખ્વાજા.
ખ્વાજા કે દરપે શીશ નિબાઊં તુમહો ગરીબ નવાજ—ખ્વાજા,
સીડી સીડીપે માલન બેઠી-દેત ફુલોંકા હાર ખ્વાજા,

(૩૩)—ઈ (અતરે સખુન)—ગઝલ.

ઇલાજે દરદે દીલ તુમસે મસીહા હો નહી સકતા,
તુમ અછછા કર નહીં સકતે, મંય અછછા હો નહી સકતા;
અભી મરજાઉંગા જીને કે તાને ફીર ન તુમદેના,
યેહ તાને વોહ સુને જીસસે કે એસા હો નહી સકતા.
તુમહેં ચાહું તુમહારે ચાહને વાલોંકો ભી ચાહું,
મેરા દીલ ફેરદે મુઝસે યેહ ઝગરા હો નહી સકતા.
દમે આખીર મેરી બાલીં પે મજમા હય હસીનોં કા,
ન આના અય કઝા ઉસવક્ત પરદા હો નહી સકતા.
જો તુમ ચાહો વોહહો જાયે યેહ, હય અલાહકી કુદરત,
જો મંય ચાહું તો ફરમાવો કે અયસા હો નહી સકતા.

(૩૪)— ગઝલે—આશીક.

ઇશ્ક કેહતે હેં કીસે હોતીહે ઉલફત કયસી,
હીજ્રકે જોરો સીતમ વસલકી લજ્જત કયસી.
એક દીન વોહ થા કે હમપે વોહ ફીદા હોતે થે,
અબતો હે ઉનકો મેરે નામસે નફરત કયસી.
દોસ્ત અહબાબ મુઝે દેખકે ફરમાતે હેં,
આજ કલ હોગઈ યે આપકી હાલત કયસી.

હો નહીં સકતી ઇબાદત તેરી ખલ્લાકે જહાં,
સાથે અફ્રગન હે ગુનેહગારોંપે રહમત કયસી.
ખાના બરબાદી હુઇ અપને પરાયે છુંટે,
ઉસપે અપના નહુવા વોહભી હે ચાહત કયસી.
કયા હો તાઅરીફ ગઝલકી જો તેરે આશીકસે,
તેરી બાતોંમેંભી હોતીહે ફસાહત કયસી.

(૩૫)— ગઝલે—વફા.

ઇલાહી મેં બનુ સાગર-ગુલે મયખાના બન બનકર,
લબે માઅશુક તક પહોંચું લબે પયમાના બન બનકર
કભી તાકા કભી મારા કભી બિસમીલ કીયા ઉસને,
હરએક અંદાઝસે લુટા મુઝે જાનાના બન બનકર.
અગર વોહ શમેઅ-રૂ મુખડા દીખાદે આકે મેહફીલમેં,
કરૂં મેં જાનો દિલ અપના ફીદા પરવાના બન બનકર.
પીલાદે અબ તો મય સાકી ઘટા છાઈ બહાર આઈ,
ઊડાઉં લુત્ફ બઝમે યારમેં મસતાના બન બનકર.
અગર વોહ ચાંદસા ટુકડા ઇધર ભુલસે આ નીકલે,
સીયાહ ખાના મેરા રૌશન હો ઇશિરત ખાના બન બનકર.
કોઇ ઉનસે નહીં કેહતા ખબર લો અપને વેહશીકી,
ગીરેબાં ચાક કરતા હે વફા દીવાના બન બનકર.

(૩૬)— ગઝલ—અઝીઝ

ઇલાહી હો મેરે સીનેમેં ઉલફત ગૌસે આઝમકી,
હમેશા હો હમારે દીલમેં ચાહત ગૌસે આઝમકી.
ગુલામે ગૌસે આઝમ જીંદા કર દેતે હેં મુરદોંકો,
ભલા હો કયા બયાં મુજસે કરામત ગૌસે આઝમકી.
કહીં ચોરોંને પાઇ આપ કે દરસે વીલાયત હે,
સખી સરકાર હે જારી સખાવત ગૌસે આઝમકી.
ગુનેહગારોંકો બખશાઇગે રોઝે હશ્ર મવલાસે,
હર એકકે વાસતે હોગી શફાઅતે ગૌસે આઝમકી.
ખુદાકા શુક્ર ફનમેં શાએરીકે કર દીયા કામીલ,
મેહરબાની નબીકી ઓર ઇનાયત ગૌસે આઝમકી.
જહાંકે સબ કુતુંબ ખાકાન ખાદીમે ગૌસે આઝમ હેં,
અઝીઝ હરએક વલી પર હે હુકુમત ગૌસે આઝમકી.

(૩૯)— ગઝલે—તજમ્મુલ.

ઇસિ વાસ્તે હમ સુરતે રંન્જુર પડે હેં,
તેરે દરે દોલતસે બોહત દૂર પડે હેં.
રખ્ખે તેરે ખુમખાનેકો અલ્લાહ સલામત,
મસતાને અઝલ સેંકડું મખમુર પડે હેં.
તકદીરમેં લીખ્ખીહી નહીં કુરબતે ખુવાજા,
અફસોસ કે અજમેરસે હમ દૂર પડે હેં.
તેરે દરે અકદસપે શહે મુલકે વીલાયત,
સર અપના ઝુકાએ હુએ મગરૂર પડે હેં.
અતતીયે ચરાગે તને તીરામેં હે રોશન,
યાઝખમેં જીગરમેં મેરે નાસુર પડે હેં.
દેખોતો ઝરા કેયરીએ મેય ઉલફતે મોલા,
કીસમતકો દુઆ દેતેહેં મસરૂર પડે હેં.
કાય એક તુમહી વાસીફે ખુવાજાહો તજમ્મુલ,
તુમસેતો બોહત શાએરે મશહુર પડે હેં.

(૪૦)—ઉ(અતરે સખુન)—ગઝલે—મેંહદી.

ઉસ રંગીલે ને જા હાંથોં મે લગાઇ મેંહદી;
કોનસે બાગસે બતલાવો મંગાઈ મેંહદી;
આશક ગુલ ગુસેં તરો તાઝા હુવા થા વોહ દરખ્ત
જીસકી ડાલીસે સજન તુમને લગાઇ મેંહદી;
રશક ઉન્નાબ કયા દીસત હીનાઇ કે તઇ,
તુમને હાથોં પે એ માહ જબકે રચાઇ મેંહદી;
ઉડ ગયા દેખતે હી રંગ શફક કા નાગાહ,
એક ઝરા અપને જો હાથોં કી દીખાઇ મેંહદી
હાથ મેં સુરખી ન સમઝે કોઇ આકીલ ઉસકો,
ખુને ઉશશાક કી મુઠ્ઠી મેં લગાઇ મેંહદી.

(૪૧)— ગઝલે—આસીફ.

ઉન્હેં કયુંકર યે સમઝાયેં કે ચાહત અયસી હોતી હે,
જો તુમકો ચાહતે હેં ઉનકી હાલત અયસી હોતી હે.
યહી હે રશ્ક ગયરોંકા તો મરજાના હે કયા મુશકીલ,
દીખા દેંગે યે હમ એક દીન કે ગયરત અયસી હોતી હે.
ફુમીં ચુકે જો જીક ઉનસે કર બેઠે કયામતકા,
વોહ ચલકર દો કદમ બોલે કયામત અયસી હોતી હે.
દીખાકર આઇના ઉસ ખુદનુમાસે મેં યે કેહતા હું,

ઉતર આતીહૈ જો દીલમેં, વોહ સુરત અયસી હોતી હૈ.
નાગાહે લુતફે આસીક્ સે સીતારા ઓજ પર આયા,
જો દીન ફીરતેહૈ અય અખતર તો કિસમત અયસી હોતી હૈ.

(૪૨)— ગઝલે—અમીર.

ઉઠો ગલેસે લગા લો મીટે ગીલા દીલકા,
જરાસી બાતમેં હોતા હે ફયસલાં દીલકા.
તુમ અપની ઉઠતી જવાનીકી શોખીયાં દેખો,
ઉભર ઉભરકે બઢહાતી હે વલવલા દીલકા,
યે ઝુકકે કહેતી હેં કાનોમેં બીજલીયાં ઉનકી,
તડપમેં હોગા ન હમસે મુકાબીલા દીલકા.
લગાકે યારકી તસવીર અપને સીનેસે,
નીકાલ લેતે હેં ફુરકતમેં હૌસલા દીલકા.
બદલકે યારને ચીતવન મીટા દીયે ઝગડે
નમેં રહા નરહા દીલ ન વોહ ગીલા દીનકા.
અમીર ભુલ ભુલૈયાં હે કુચસે ગેસુ,
તબાહ કયું ન ફીરે ઇસમેં કાફીલા દીલકા.

(૪૩)— ગઝલે—હમદમ.

ઉસ્તકા ગમ ખાયગા કયસી પરેશાની હુઇ,
અય સગે દીલદાર તેરી ખુબ મેહમાની હુઇ.
જુમ્હા કરને વોહ ઉઠા મંઝુર કુરબાની હુઇ,
મુદતોંસે થી યેહ મન્નત મેરી માની હુઇ
સખ્ત જાનીકા બુરા હો થક ગયે બાઝુયે યાર,
ધાર ખંજરકી ગઇ સબ આબરૂ પાની હુઇ.
નીચી નીચી વોહ નીગાહેં દેખકર બાદે વીસાલ,
હાયે કીસ દરજા મુઝે ઉનકે પશેમાની હુઇ.
હે મસલ મશહુર હોતી હૈ જવાની બાવલી,
દેદીયા દીલ ઉસકો કયસી સખ્ત નાદાની હુઇ.
મજમયે મેહશરમેં ભી વોહ શકલ હમદમ યાદહૈ
કીસ તરેહ ભુલુંગા જો સુરત હે વેહશાની હુઇ

(૪૪)— (આરામે-દીલ)—ગઝલ.

ઉઠો ગલેસે લીપટ જાઓ ફીર નીરખ લેના,
તમામ રાત પડી હે બનાવ કર લેના.
હમારે સાથ હૈ તેરાભી ઇમતેહાં અય તીર,
તડપકે દીલ જો નીકલ જાયે તો જીગર લેના,

મઝા નહીં હે લડક-પનમેં સીના જોરીકા.
ઉભાર કે જો દીન આઈંગે તો ઉભર લેના.
ચલે હો દેખને દમ તોડતા હુવા મુજકો,
ખુદાકે વાસતે જલદી મેરી ખબર લેના.
રહી નીગાહમેં હસરત ઉધેડ-બુન દીલમેં,
બડા મઝા હસીનોંકા પ્યાર કર લેના.

(૪૫)— ગઝલે—ભેરવી.

ઉઠો પીયા જાગો અકેલી ડર લાગે—ઉઠો૦
ચુન ચુન કલીયાં સેજ બીછાઇ-ઇતનેમે હો ગઇ ભોરરે—ઉઠો૦
આધી-આધી-રતીયાં પીછલે પહેરવાં, તડપ તડપ જીયાજાયરે—ઉઠો૦
આમવાકી ડાલીપે કોયલીઆ બોલે, બનમે બોલે મોરવારે—ઉઠો૦

(૪૬)—એ ગઝલે—મીરઝાં.

એક ફકત મેંહી નહીં ચાહનેવાલા તેરા,
જીસને પયદા કીયા વોહભી તો હે શયદા તેરા.
હલકપે મેરે છુરી ફેરકે કાતીલને કહા,
અબતો દેખેંગે તડપનેકા તમાશા તેરા.
જખ્મપર મેરે નમક ઝીડક બજાયે પાની,
અબતો ઠંડા હુવા કાતીલ યે કલેજા તેરા.
ઉમ્રભર સીજદેસે સરકો ન ઉઠાઉંગા કભી.
હાથ લગજાયે અગર નકશે કદે પા તેરા.
યેહ હે ઉમ્મીદ શબો રોજ દીલે મીરજાકી,
નજએકે વકત જબાંપર રહે કલેમા તેરા.

(૪૭)— (સયરે ચમન)—ગઝલ.

એક તીર ફેંકતા જા બાંકી કમાન વાલે,
હો એક નઝર ઇધરભી ઓ આન બાન વાલે.
છુટોંકે યાર છુટે છુટા જહાન સારા,
તેરા હે ધ્યાન સચ્ચા ઓ સબકે ધ્યાન વાલે
ખંજર ઉઠાકે તોલા ઓર તોલકે ન મારા,
મેં ઉસ અદાકે સદકે ઓ આન બાન વાલે.
કાઅબેમેં જાકે ઢુંઢું યા બુત કદેમેં જાકે,
ઢુંઢા હું લા મકાંમેં ઓલા મકાન વાલે.
તેરે નગરમેં જાના ઓર દરદરકી ખાક છાના,
કુછતો પતા બતાદે ઓ બે નીશાન વાલે.
તહકીક હાલ તેરા કીસસે કહું મેં જાકે,
ચુપ હૈં યકીન વાલે ગુમ હૈં ગુમાન વાલે.

(૪૮)— ગઝલે—અમીર—કવ્વાલી.

એક ઝરા દેખો તો કયા કરતે હેં કરને વાલે,
ઓ ગરીબો કે મઝારો પે ગુઝરને વાલે
ફીર કહાં દીલકા પતા દીલમેં હસી જબખાએ
ઘરભી લેજાતે હે મે ઘરમેં ઠહરને વાલે
દીલ મુસ્તાકકે ટુકડે યે નહી પરચેહેં
દાવરે હશરકી ખીદમતમેં ગુઝરતે વાલે
મોત કેહતી હે હસીનોંપે મેં ખુદ દેતી હું જાં
ઓર મુજેહ મુફત લીયે મરતે હેં મરને વાલે
હુરેં બોલીં ગએ જન્નતકો જો મસતાનએ ઇશક
આબે કવસરમેં નહા ધોકે નીખરને વાલે
દીલ ધડકતાહે મેરા દેખકે જોબનકા ઉભાર
ચુમલેં મુંહ ન તુમહારા યે ઉભરને વાલે
ખુબ પેહચાન ગએ એહલે હવસકો વો અમીર
ચાડગએ નઝરોં પે સબ જીસે ઉતરને વાલે

શએર } સુરતે માહે માહે નવ આતા હે મહીને પીછે
ઇન્હી બાતોંસે તુ અંગુશત નુમા હોતા હે

(૪૯)—એ ગઝલે—સાબીર.

અં દીલદારે સાબીર પર યેહ નોહાગીરી કયું હય,
દીલ મેં હય મેરે સાબીર, આખોં મેં તરી કયું હય.
લબ પર મેરે હાય સાબીર દીલમેં હય મેરે સાબીર,
સીલ રંજકી છાતી પે ફીર મેરે ધરી કયું હય.
જબ મસ્ત તેને સબ હંય બહોંશ તેરે સબ હંય,
ફીર મોહની સુરત પર જાદુ નજરી કયું હય.
સાબીર કી મુહબ્બત મેં મનજુર બના એ દીલ,
કહના હય અનસ સાબીર ફીર જામા દરી કયું હય,

(૫૦)—ઓ ગઝલે-અફદર, રાગ-ઠુમરી.

ઓ મેરે ખ્વાજા મુઇનુદીન ચીશતી પાર લગાદે નાવરયા,
તુર ઝહુરકા યહી વક્ત હય ખ્વાજા તુ કરદે નઝરયા;
કબ સે મંય ઠારી અરઝ કરત હું રંગ મેં તુ રંગદે ચુદરીયા,
યેહ નામ તેરા રોશન હય જગમેં મંય બી આઇહું દવરયા.
પલકોંસે છારૂં મય તોરી દવરયા કરદે મહર કી નઝરીયા,
યા મોરે ચીશતી હયગી સફીસતી દીયે પુરતી મોરે સાંવરીયા.

યા મોરેસાબીર વોહ તેરી નાદીર મોહે દીખાદે ડગરયા,
પડી અરઝ કરત હય સફદર કમીના પાર લગાદે નાવરયા.

(૫૧)—૬ ગઝલે--અકબર.

કહાંસે જાઉં દીલદોનું જહાંમેં સખ્ત મુશકીલ હે
યહ પરયોંકા મજમાંહે વહાં હુરોંકી મેહફીલ હે
ઇલાહી કયસી કયસી શુરતેં તુંને બનાઇ હે
કે હર શુરત કલેજેસે લગા લેનેકે કાબીલ હે
મેરા દીલલેકે શીસેકી તરહેં પત્થરપે દે મારા-
મેં કહેતા રહ ગયા જાલમ, મેરા દીલહે મેરા દીલહે
હેરઓ બેઅદબ યો બઝમ ગુસતાકી કે કાબલ હે
જો દેખા અકશ આયનેમેં અપના બોલે ઝનઝલાકર
અરે તું કોનહે હટ સામનેસેં કયું મુકાબીલહે
મેરી તુરબતપે એક ઠોકર લગાઈ, ઓર યે ફરમાયા
કયામત આ ગઇ, ઊઠ સોનેવાલે કયશા ગાફલહે
હજારોં દીલ મસલકે પાવેંસે ઝનઝલાકે ફરમાયા
પીછાનો તુમ્હારા ઇન દીલોમેં કોનસા દીલહે
સવાલે બોપેપર કયું ઝીણ કીયાં દેતેહો અકબરકો
ફલ્લાતન હર કલમ અલાહ મે અઝ બહેરે સાયેલહે

શઅેર } દેખ દરયાકી તરફ દીલકો લહેર આતીહે
કીસ્તી ઉમરકી હરરોઝ ચલી જાતીહી.

(૫૨)— ગઝલે—અકબર.

કત્લમેં દેર હે કયું મ્યાનસે તેગા નિકલે
આજતો ઇદ હે આશિકકી તમન્ના નિકલે
દિલતો લેતે હો સનમ દેખસો ટુટા ફુટા
ફિર ન ફેરેંગે જો પીછેકા બખેડા નિકલે
આદમી પેહલે મોહબ્બત મેં બિગડ લેતો બને
જબ મિલે ખાકમેં દાના તો શગુફા નિકલે
આતિશે હિજ્ર મેં જલતે હુવે એક ઉમ્ર હુઈ
દેખે કબ વસ્લ હો અરમા મેરે દિલકા નિકલે
આજ હે ગર્મ ફુગા હમણી ચમનમેં અકબર
આશીયાને મે હય કયું બુલબુલે શયદા નિકલે

(૫૩)— ગઝલે—દરદ.

કહાલે આશક કીસી માશુક સે કુચ દુર નથા
પર તેરે એહદ કે આગે તો એ દસ્તુર નથા,
રાત મોજલસ મે તેરે હુશન કે, શા અલે કે હજુર,
શમએ કે મુખપે જો દેખાતો કહી તુર નથા,
જીકર મેરાહી વે કરતાથા સરે હાં ન લેકીન,
મેને પુછાતો કહા ખેર એ મજકુર નથા.
બાવજુદી કે પરો બાલ નથે આદમકુ,
વાહાં પોહચા કે ફરશતે કાબી મગદુર નથા.
પરવરશે ગમ કીતેરે હાએ શનમ કર દેખા,
કોઇબી દાગ યાસીનેપે કે નાશુર નથા.
મોહતે સબ આજ તો મેયે ખાનેમે તેરે હાતો,
દીલ નથા કોઇ કે શીશા કીતરેહ ચુર નથા.
દરદ કે મીલનેસે અયે ઇઆર બુરા કયું માના,
ઊસકુ કુચ ઓર સેવા દીદ કે મંનજુર નથા.

(૫૪)— ગઝલે—સલીમ.

કટી ગુનાહોમેં ઉમ્ર સારી. ઇલાહી તોબા ઈલાહી તોબા,
મેં અબ્દે ખાકી તુ રબ્બે બારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
ગુનાહકી ગઠડી ધરી હે સરપર, કદમ ઉઠાઉં જમીંસે કયું કર,
કડી હે મંઝીલ યે બોજ ભારી, ઇલાહી તોબા ઈલાહી તોબા,
કબરકી સખતી ફીસારે મરકદ, ગુજર ફરીસ્તોંકા પેહલી મંઝીલ.
વોહ ઘર અકેલા વોહ કબ્ર અંધારી, ઇલાહી તોબા ઈલાહી તોબા.
મુસાફીરાં ઇસ સરાયે ફાનીમેં અયસે સોયે કે ફીર ન જાગે,
સીરહાને જાકે અજલ પુકારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
સલીમ ડુબા હુવાહે યારો, ગુનાહકે દરીયામેં સરસે પાતા,
યે સરગીરાની યે શર્મ સારી, ઇલાહી તોબા ઈલાહી તોબા.

(૫૫)— ગઝલે—તુસુમ્મુલ.

કયું કીસીકા હું મેં એહસાં કોઇ કયા લે-જાયેગા,
આસતાને ખ્વાજા સાહેબ તક ખુદા લે-જાયેગા.
નકદે દીલ લે જાઉંગા મેં નજરે ખાજાકે લીયે,
ઓર કયા મુઝસા ગદાયે બેનવા લે-જાયેગા.
ખ્વાજા ઉસમાંકા દુલારા જબ દીખાયેગા જમાલ,
પ્યારી પ્યારી શકલસે વોહ દીલ લુભા લે-જાયેગા.
અય તને કાહીદા એક દીન ગલશને અજમેરકા,

તાયેરે શૌકે જીયારત ખુદ ઉડા લે-જાયેગા.
કેહ રહાકે ખાજયે અજમેરકા યે ફયઝે આમ,
આયેગા જો આસતાં પર મુદઆ લે જાયેગા.
અય તજમ્મુલ ગોકડી મંઝીલ હે રાહે માઅરેફત,
હે સલામત જબ હમારા રાહનુમા લે-જાયેગા.

(૫૬)— ગઝલે—અકબર.

કદમોં મેં મુસયફાકે મેરા મઝાર હોતા;
વોહ ખાકે પાર હોતી મય ખાકસાર હોતા,
ગફ્ફાર બખશ દેતા ગર તુમ ઇશારા કરતે.
મેરા જહાઝ ઇસયાં તુફાંસે પાર હોતા;
યેહ ભલા હુવાકે તુમને મુઝે બખશ વાયા વરના,
મેરે ખુગાઇયોં કા કયું કર શુમાર હોતા.
હય જાંબલખ એહ એકબર તેરે દરસે હોકર;
તેરા મઝાર હોતા યેહ જાં નીસાર હોતા.

(૫૭)— ગઝલે—વાસિફ.

કટારીમેં ન બરછીમેં ન ખંજરમેં ન ભાલે હેં.
ફલકકે પાર હોજાતે અય બુત યે વોહ નાલે હેં.
ખુદા રખ્ખે ઉન્હેં દુન્યામેં વોહ સબસે નીરાલે હેં.
જો આરીઝ ગોરે ગોરે હેં તો ગેસુ કાલે કાલે હેં.
ગલે પર મેરે કયું તલવારસી રેહ રેહકે ચલતી હેં,
તેરી ગરદનમેં કાતીલ કયા કીસીને હાથ ડાલે હેં,
ચલો દેખ આયેં ચલકર એક નઝર જન્નતકી હુરોંકો,
હસીનાને જહાં જીતને હેં અપને દેખે ભાલે હેં.
ન પુછો આરઝુ પુરી હુઇ કીસ સખ્ત મુશકીલસે,
નીકલ આયા હે દીલભી સાથ જબ અરમાં નીકાલે હેં.
રૂખે શફ્ફાફકી તૌસીફમેં સુનકર ગઝલ બોલે,
યે મઝમું તુને વાસિફ તુરકે સાંચેમેં ઢાલે હેં.

(૫૮)— ગઝલે—અમીર.

કયા કહેં દીલસે કહાં વસ્લમેં અરમાન ગયે,
નાઝકે સદકે તો અંદાઝકે કુરબાન ગયે.
ઇમતેહાં ખુબ વફાકાબી જફાકાબી હુવા,
તુમ હમેં જાનગયે હમ તુમ્હેં પેહચાન ગયે
કેહતે હેં શબકી ખુશામદભી અજબ જાદુથી,
માનનેકી જો ન થી બાત વોહ હમ માન ગયે.

વસ્લમેં કેહતે હેં કોઇ નહીં આડે આતા,
હાયે ઇસ વકત કહા મેરે નીગેહબાન ગયે.
જબ મેં દરવાજેપે દેતા હું કીસીકો આવાઝ,
કેહતે હેં કેહદો વોહ ઘર ગયેરકે મેહમાન ગયે.
ખાક-સારીકે મઝે ખુબ ઉડે દુન્યામેં,
ખાક હમ છાનને આયેથે યહાં છાન ગયે.
હક-શનાસીકી હકીકતકો ઉન્હીને જાના,
અય અમીર અપની હકીકતકો જો પેહછાન ગયે.

(૫૯)— ગઝલે—માહબુબ.

કભી ઇકરાર કરતે હંય કભી ઇનકાર કરતે હંય
વોહ હમસે વશલકી સબ મેં બડી તકરાર કરતે હંય;
પીલાકર બાદએ રંગી હુએ હંય સરખર હમસે,
કભી ગાફીલ બનાતે હંય-કભી હુશયાર કરતે હંય
હુએ બરહમ વોહ ઓસેપર ઇલાહી ખેર હો દેખે,
હમારે વાસતે ક્યા હુકમ અબ સરકાર કરતે હંય;
મેરે માહબુબ કી સુરત અસુર દેખે ખુદા જાને.
બીરહમન દુર ગરદન શે અભી ઝુન્નર કહતે હંય

(૬૦)— (અતરે સુખન)—ગઝલ.

કદ હય છોટા આખેં રસીલી ભોલી ભાલી સુરત હય,
ઇસપે ગજબ વો બાંકી અદા હય. તીરછી નઝરયક આફત હય.
પરદા ઉઠા ના જલવા દીખાના છુપ જાના ફીર પરદે મેં,
શૌક હમારા કરતે હો દુના યેહ ભી તુમહારી હીકમત હય.
રંગ ભપકા આંખ રશીલી સબશે નીરાલા ચાલ તેરી,
પસપે કીયામત એ મેરે દીલબર ચાંદ સી સુરત તેરી હય.
દેખતેહી વો નુરકા ચેહરા આહય ગશ મુઝકો સનમ,
ગીનતેહો નાહક મૈ ખારો મેં ફેસી યેહ મુઝપર તોહમત હય;

(૬૧)-- ગઝલે--અકબર.

કદમોં પે મુસ્તફાંકે મેરા મઝાર હોતા
વો ખાક પાક હોતી મેં ખાક સાર હોતા
કદમોં પે તેરે ગીરતા ગલીયોંમેં તેરી ફીરતા
ગાહ જાન નીસાર હોતા કે ગાહ આશ્ક બાર હોતા
અલ્લા મેરે મુંઝે તુમ રોઝે પે અગર બુલાતે
કયું ઝાર ઝાર રોતા કયું બેકરાર હોતા

ગફ્ફાર બખ્શ દેના ગર તુમ ઇશારેહ કરતે
મેરા જહાઝે અશ્યાં તુફાનસેં પાર હોતા
મવ્લા મેરી ખબર લો ગુમરાહ હો ચલા હું
કુચ અપની ઝીન્દીકા નહિ એતબાર હોતા
યે ભલા હુવા કે તુમને મુઝે બખ્શ વાયા વરના
મેરી બુરાઇયોંકા ક્યું કર શુમાર હોતા

શાએર } ચૈન નહિ લેને દેતીહય મોહબ્બત તેરી
દરબદર મુજકો લીએ ફીરાતી હય ઉલ્ફત તેરી.

(૬૨)— ગઝલે—આલમ.

કબતક તેરી જુદાઈ કે સદમે ઊઠાયે દીલ,
હરરોજકે સીતમકી કહાં તાબ લાએ દીલ.
દર દર ફીરા રહાહે યે આગાઝ ઇશ્કમેં,
આંખકો દેખીએ મુજે કયા કયા દીખાએ દીલ.
હંસ્તે હો મેરે હાલપે કયા જાએ રહેમ હે.
લીલ્લાહ ઇસ તરેહ કીસીકા ન ફસાએ દીલ.
દીવાને કોઈ કહેતાહે વહેસી કોઈ હમેં,
સબ કુચ સુનેગે શુકર હે જો કુચ શુંનાએ દીલ.
લાઇહે પેચમેં યે હજારોં કો બેગુનાહ,
ફંદેસે માર ઝુલ્ફકે ખાલક બજાએ દીલ.
બે વજહ આંખ આપને આલમ સેં ફેરલી,
ખુને જીગર ન આંખો સેં ક્યું કર બહાએ દીલ.

(૬૩)— ગઝલે— ઝફર.

કતલ કરનેકો આશકકે નીગેહ તલવાર કાફી હયે,
બીરાહકા જખ્મકા મરહમ તેરા દીદાર કાફી હયે;
પરેશાં દીલ દીવાનોકો નહી દરકાર ઝન્જીરે,
તુંમારે કાકુલે પુરખમકા હરયેક તાર કાફી હસ,
ન તસબીહ હયે ન સી ઝ્ના હયે નહી મતલબ કીતાબોસે,
તસવ્વર બન ગયા દીલમેં યેહી તકરાર કાફી હયે;
પરેશાં દેખકરે મુજકુ ન ઇતના ઝુલ્મ કર ઝાલીમ.
ફકત મેહેરબાનીસે તુમારા પીયાર કાફી હય;
અકેલા છોડ જા મત મુજકું તું ઇસિદારે ફાનીમેં,
"ઝફર" કે ઝખ્મકે બસ બનજરે ગુફ્તાર કાફી હે.

(૬૪)— ગઝલે—અકબર.

ક્યું ન મેઅરાજમેં હો ધુમ તેરી આજકી રાત,
બનકે અબ રહમતે હક ટુટ પડી આજકી રાત.
આપકે પાયે મુબારકને વોહ ઝીનત બખશી,
કોહકુશાં બન-ગઈ મોતીકી લડી આજકી રાત.
ભેજતે હેં ગુલે રૂખસારે મોહંમદપ સલામ,
પત્તીયાં ટેહનીયાં ફુલ બુટી જડી આજકી રાત,
હકને ફરમાયા કે આ અર્શપે અય ખતમે રોસલ,
કે ઝીયારતકી તમન્ના હે બડી આજકી રાત,
હાયે **અકબર** હે ગુનેહગારોકા કીસ દરજે ખ્યાલ,
અયેશમેંભી ઉન્હેં ફીક્ર પડી આજકી રાત.

(૬૫)— ગઝલે-શાહ. કુછ—નહિ—ઔર—સબ—કુછ—સહિ.

કહેત હય લોક યારો, એટલે જર નહિ તો કુછ નહિં
હુવા જબ જર પેદા યારો, ઘર નહિ તો કુછ નહિં.
હુવા જબ ઘરતો અય યારો, દીલબર નહિ તો કુછ નહિ,
દીલબર આઇ જબ તો યારો, મોહબ્બત નહિ તો કુછ નહિ.
મોહબ્બત મીલી અય યારો, ખુદાસે ના મીલી તો કુછ નહિ,
ખુદાસે મોહબ્બત મીલી તો યારો, "**શાહ**" કહેતેં સબ કુછ નહિ,

(૬૬)— ગઝલે—અનવર.

કીસીકે તીરે મીઝગાંકી ખલીશ હરબાર કયસી હય
નીગાહે નાઝકી બરછી જીગરકે પાર કયસી હય
સવાલે વસ્લપર લાખોં સુનાઈ ગાલીયાં તુમને
હમીસે ફીર યેહ કહેતે હો તેરી ગુફ્તાર કયસી હય
ઉદુભી તુમસે મીલતા હય ઉદુસે તુમભી મીલતે હો
હમારે વસ્લસે આખીર તુમહેં તકરાર કયસી હય
હઝારોંકો કીયા ઘાયલ કરોડોકો કીયા બીસમીલ
નીગાહે નાઝ અય કાતીલ તેરી ખુંખ્ખાર કયસી હય
હમેં દેખા તો ફીર, કીસ શોક્સે દોડી હુઇ આઇ
હમારે ખુનકી પ્યાસી તેરી તલવાર કયસી હય
ખુદાકે વાસ્તે ખંજર ગલેપર ફેરદે કાતીલ
તડપતી લોટતી પેહલુમેં જો ઝાર કયસી હય
અભી સીનેસે દમ નીકલા વહી પુરી તરહ મેરા—
અભીસે મેરે માતમકી યેહ મારામાર કયસી હય
ઝપક જાતી હેં આખેં કોંદતી હય ખર્કસી દીલમેં
અરે **અનવર** તજલ્લીએ રૂખે દીલદાર કયસી હય

(૫૭)— ગઝલે—ગરીબ.

કીસ કદર મેં જો કરૂં ઈઆર બરાઈ તેરી,
અકલ હેરાન હુવે મેરી, દેખ સફાઈ તેરી,
આફ્રીન કહીયે મીયાં તેરે મુસવ્વર કે તહીં,
જીસને ઈશ ખુબીસેં તસવીર બનાઇ તેરી,
કયા કરૂં કીસસે કહું કોન કરેગા આસાન,
શખત મુસ્કેલ હયે મેરે હકમે જુદાઇ તેરી,
યે જુદાઇ જો ન હોતી જોહાં બીચ પેદા,
કે આ ખોદા ખાલીબી રહેતી ગે ખુદાઇ તેરી,
રોઝે મહેસર કુ ખુદા પુછેગા સખતીશે મુઝે,
તો મયે અયે દોસ્ત દેલાઉંગા દુહાઇ તેરી,
ઇઆ પયગંબર તેરા દર છોર કહાં જાવે ગરીબ,
બાદશાહી સેતી બેહતર હય ન ગદાઇ તેરી.

(૫૮)— ગઝલે—તાયેબ.

કીયા ઇશકે બુતાં જીસને વોહ રૂસવા હોહી જાતા હે,
તમાશાઇ અગર હો ખુદ તમાશા હોહી જાતા હે.
તપે ગમ જીસકો આઇ સર્દ મેહરોંકી મોહબ્બતમેં,
ઉસે જાડા ચહડા અયસા કે ઠંડા હોહી જાતા હે.
અગર કુશને જલાનેકે હેં ખાહાં તુમસે હે ડર કયા,
લબે જાંબખ્શ એઝાઝે મસીહા હોહી જાતા હે.
અગર હમ તુમપે મરતે હેં તો તુમ કયું તંગ હોતેહો.
દીલે ઇનસાં પરીઝાદોંપે શયદા હોહી જાતા હે.
તુમ્હારા જીક્ર અગર તાયેબ જબાનોંપર હે લોગોંકી,
ન ઇસકા ગમ કરો આશીકકા ચરચા હોહી જાતા હે.

(૫૯)— ગઝલે—ગરીબ.

કીસીકી ફુરકતમેં હમને સાકી, લહુ પીયાહે શરાબ કરકે,
તપે અલમને જીગર જો ભુના તો, ખાયા હમને કબાબ કરકે,
ન ચેન પાએગા તુબી ઝાલીમ, કીસીકો નાહક ખરાબ કરકે,
યે યાદ રખના કે લેગા અદલે, જનાબે બારી હીસાબ કરકે,
ઈધર જો મુંહસે સવાલ નીકલા, ઉધર રીતબે ગરને બાત કાટી,
ઝલીલ હોના પળાહે કેસા, સમનકો હાઝીર જવાબ કરકે,
મેરે જનાઝેપે મેરા કાતીલ, નમાઝ પડકર યે કેહ સવાબ કરકે,
લો મેરે સરસે અઝાબ, ઉતરા ચલાહું કારે સવાબ કરકે,

ગરીબ બેકસ ગંદા ભીખારી. કહાંથે એસે નસીબ મેરે,
ઝહે મુકદ્દર પુકારતે હેં, વો મુઝકો આલી જનાબ કરકે,

શએર. } જબ રાતથી દરાજ મુલાકાત કમહુઈ,
} મીલનેકે દીન જો આએ-તો અબ રાત કમહુઇ.

(૭૦)— ગઝલે—અકબર.

કીસ પ્યારમેં હઝરતસે ખુદા બોલ રહા હે,
મરગુબ હે મરગુબ હે અનમોલ રહા હે.
એક કંદ હે એક શેહદ હે દો મીમે મોહંમદ,
ઓર રાલ દરે બેહીશ્તે જીનાં ખોલ રહા હે.
હે ઝુલ્મ મોહંમદપે બંજુઝ સલ્લે અલાકે,
જો મેહફીલ મીલાદમેં કુછ બોલ રહા હે.
બાજારે મોહંમદમેં ચલો દરકે ખુદા લો,
સવદા યે વોહ સવદા હે કે અનમોલ રહા હે.
ફુલોંગે વોહી રંગ હે ગુંન્ચોમેં વોહી બુ,
મીનકારમેં બુલબુલેકી વોહી બોલ રહા હે.
દી આબરૂ ઇસલામસે ઇમાનસે તુને,
આલમમેં શરીઅતકે ગૌહર તોલ રહા હે.
અકબર તેરે દરબારમેં આયા હે ઇલાહી.
ઓર દફતરે નાઅતે નબવી ખોલ રહા હે.

કુ(૭૧)— (સયરે ચમન)—ગઝલ.

કુછ નહીં દરકાર હે મુજકો નીશાની આપકી,
એક બોસા દીજીયે હો મેહરબાની આપકી,
હાં કરૂં તારીફ કીસ મોંહસે મેં જાની આપકી,
ખલ્કમેં હોગી ન લેકીન કોઇ સાની આપકી,
જબ સુનેરી બાલ દેખું હું કીસીકે ગુલબદન,
યાદ આ જાતી હે ફેરન નવ જવાની આપકી,
બસ નહીં ભુલેંગે પ્યારી જબતક હે દમમેં દમ,
હર જગા કેહતે ફીરેંગે કહાની આપકી,
ક્યું બને હરજાઇ અબદુલ્લા બેડબી રહો,
દી ખુદાને ચાંદસી તસ્વીર જાની આપકી.
મરહબા જોશે જુનું તસ્ખીર કેહતેહેં ઇસે,
ખેંચ લાઇ ઉસકો આખીર જાં ફીશાની આપકી.

કો (૭૨)— ગઝલે—મુમતાઝ.

કોઇ ઐસી સખી ચાતુર ન મીલી મુઝે પીકે દ્વારે બીઠાદેતી,
મંયને રાહે મદીના ભી દેખી નહી મોરી બઇયાંપકરકે બતાદેતી,
મોરે મનમેં હય અબ તો જોગનયા બનુ ઓર મલકે ભભુતે મદીને ચલુ,
સખી હિંન્દીકી નગરીમેં કાહે રહું તોરી પ્રીત ન ચૈન જરા દેતી.
પીયા સાત સમુનદર પાર બસું મોરે પગમેં ન ચલનેકા જોર રહો,
નહીં આતી મદીને કી કોઇ હવા મુઝે મુલકે અરબમેં ઉડાદેતી,
મંય તો સુનીસજરયા પે તડપત હું પીયા મુલકે અરબમેં બીરાજત હંય,
કભી સપનેમેં દેતે જો દરશ દીખા ગેહી ચરનોમેં સીસ નીવા દેતી,
મંય રોવત રોવત બૌરી ભઇ પીયા ઢુંડત હું મીલના હી નહી,
મોરી મોત ભી આતી નહી હય સખી મોરે હીજર કે ગમસે છુડા દેતી.
તોરી પીતકા દુખડા તો મંય હી નહી પડ રોતા હય હીજરમેં વોહી યુંહી
મુઝેદરપે બુલાતે જો શાહે અરબ મુમતાઝકા દુખરા સુનાંદેતી.

શાએર { આરઝુ યેહય કે નીકલે દમ તુમ્હારે સામને,
તુમ હમારે સાંમને હમ તુમ્હારે સામને.

કો (૭૩)— ગઝલે, મહમુદશાહ.

કૌનો મકાંમેં અહમદ દુલ્હા રૂપ નીરાલા લાયા હે.
અયન અરબમેં દેખ જગ તુ રબમેં કયસા સમાયા હે.
ઇન્નાફતહનાકા તાજ પેહનકર નસરત મીનલ્લાકી સયેદ ઉઠાકર,
કલમયે હક વહદતકાં ઘર ઘર ઉસને ડંકા બજાયા હે.
અરબા અનાસીર ખાકી પુતલા આદમ જીસકા નામ ધરી,
જયસે યે વયસે ઉડગયે ઔર જીસમેં કયસા સમાયા હે.
રહમતે આલમ બનકર આગે દોનોં જહાંથી બખશીશકો,
શાબ્બીર શબ્બરકો ઝામીન દેકર ઉમ્મતકો છુડાયા હે.
આઇના કૂના રીશ શેખકા મહમુદશાહ હો જીસકો નસીબ,
જીસને ઇશ્ક હબીબે ખુદા ગર દીલમેં અપને સમાયા હે.

ખ (૭૪)— (આરામેદીલ—ગઝલ.)

ખબર હમને તુમ્હારી ગયેરસે પાઈ હે.
ઇસી બાએસસે ઝગડા હે યેહી સારી લડાઇ હે.
લગન હે સારે આલમકો શફક ફુલી બદખશાંમેં,
લબે નાજુકપે સુરખી પાન ખાનેકી જો આઇ હે.
હુવે બદનામ લાખોંમેં હજારોં ગાલીયાં ખાઇ,
તુમ્હારે ઇશ્કમેં પ્યારી બડી જીલ્લત ઉઠાઇ હે.
મેં મરજાઉં તો મેરી લાશકો લે જાકે તું દેહના.

જીસે તુમ કોસા કરતે થે ઉસીકી લાશ આઈ હૈ.
હુવે હૈં વસ્લકી શબ હોંટ નીલે બોસે લેલેકર,
બહાના શર્મસે યે હૈ નઈ મીસ્સી લગાઈ હૈ.

ખા (૭૫)— ગઝલે—જફુર.

ખાર હસરત કબર તક દીલમેં ખટકતા જાએગા
મુરગ બસમલકી તરેહ લાસે ફરકતા જાએગા
દેખીએ કબ તક જવાબે ખતસે આંખે સાદ હોં
રાસ્તા દેખા નહિ કાસદ ભટકતા જાયેગા
જાન જાવેગી જો ઇશ્ક આરજે ગુલ રંગમે
તખ્તે તાબુત મીસ્લે ગુલ ભટકતા જાયેગા
મેં યે કહતા હુ કે મેરે લાશપર અય દોસ્તો
એક જમાને દરેક હસરતસે તકતા જાયેગા
ચુનકે અફસાં બામપર બેહરે ખુદા મત જાઓ તુમ
અય સનમ જો દેખ લેગા સર પટકતા જાયેગા.
મર ગયા હું મેં કીસીકે હશરતે દીદારમે
કબર તક લાશેભી મારા રાહ તકતા જાયેગા
અય જફુર કાયમ રહેગી જબ તલક અખલીમ હિંદ
અખ્તરે અખબાલ ઉસ ગુલકા ચમકતા જાયેગા

(૭૬)— ગઝલે—કલીમ.

ખાજા શાહે બંદા પરવર લે ખબર-અય હબીબે રબ્બે અકબર લે ખબર,
હીજરમે હું મિસ્લે કુમરી નાઅશા ઝન સરવે ગુલઝારે પયંબર લે ખબર,
હોગયા હે ગમસે ખું મેરા જીગર, અય જીગર પેવંદે હૈદર લે ખબર,
કુર્રતુલ અયને હસન અને હુસેન, હઝરતે ઝોહરાકે દીલબર લે ખબર,
મેં હું ઓર ગમકી અંધેરી રાત હે, અય મેરે માહે મુનવ્વર લે ખબર,
હાલે બદતર હે કલીમે ઝાર કા, જાન આ પહોંચી હે લબ પર લે ખબર.

(૭૭)— ગઝલે—સાદીક.

ખુદાકો ખુદાઇમેં હમ હમ દેખતે હએ, ખુદાકો ખુદામે સનમ દેખતે હએં,
બગએરઝ તજલ્લીકે ઉસકે નહીં શએ, હમા શએ ઉસીમેં અદમ દેખતે હએં,
જીસે ચશ્મ હોવે સો દેખે મગર હમ, બહર આન રૂએ સનમ દેખતે હએં,
પએ કત્લ ઉશ્શાક શમશીરે દો દમ દો આબરૂકો ઉસકી અલમ દેખતે હએં,
કીસે હએ ગરઝ જાને વએશી હરમમેં, બહર સો ઉસે દમબદમ દેખતે હએં,
કહે કોઇ આરીફનો ક્યા ઉસકો બોલું, કહે બએર સાદીક સા કમ દેખતે હએ,

ગ (૭૮)— ગઝલે-શહીદી.

ગઝબહે ઉસબુતે કાફિરપે, અપના દમ નિકલતા હય,
નયા તાબુત જીસકે કુચે સે હરદમ નિકલતા હય,
વોહ કબ ખાતિરમેં લાતા હય મેરે આર્ઝુદા હોનેકો,
યેહ સુન રખ્ખાહે ઝાલિમને ફંસા દિકબ નિકલતા હય,
દિખાકદ અપની આરાયશ ન ધોકા દે પરી મુજકો,
કે તેરે સાદાપનમેં એક અજબ આલમ નિકલતા હય,
નહીં માલુમ થી કિસને ખબર લયલાકે મરનેકી,
કફનસે હાથ મજનું કાપ એ માતમ નિકલતા હય,
શહીદીસે નહી વાકિફ મગર ઇતનાતો વાકિફ હય,
કોઇ રાનોકો બયાં કરતા હુવા માતમ નિકલતા હય.

(૭૯)— કવ્વાલી. યે -નાદિર.

ગર શોક હર્ષકા હય અલ્લાહુસે લો લગાલે
દુન્યામેં કયા મઝા હય અલ્લાહુસે લો લગાલે
પીલે મઝે મોહબ્બત કર યાદ અપને રબકો
કયા ખુબ યેહ નશા હય અલ્લાહુ-સે લો લગાલે
મત જા કીસીકે પર મત માંગ તુ કીસીસે
બેકાર ફિર રહા હય અલ્લાહુશે લો લગાલે
તુ યાલમેં ન આના ઇસ ગેસવા કે હરગીઝ
દુન્યા બુરી બલા હય અલ્લાહુસે લો લગાલે
જો માગના હય તુજકો સો માંગ અપને રબસે
દરબાર વોહ ખુલા હય અલ્લાહુસે લો લગાલે
સબ યાદમેં ઉસકી સરકો ઝુકા રહે હય
કયા શાહ કયા ગદા હય અલ્લાહુસે લો લગાલે
નાદિર કાયે નસીહત અબ ગોરસે તું સુન લે
યેહ સબસે કેહ રહા હય-અલ્લાહુસે લો લગાલે

(૮૦)— ગઝલે—અકબર.

ગયે દોનોં જહાં નઝરસે ગુજર, તેરી શાનકા કોઇ બશરન મીલા,
તેરી હર જગા દેખી નીરાલી ફબન, તેરા ભેદ કીસીકો મગર ન મીલા.
તેરા ચરચા જહાંકી જબાનોંપે હે, તેરા શોર જમાનેકે કાનોંમેં હે,
મગર આંખોંસે દેખા વોહ પરદાનશીં, કહીં તુ નમીલા તેરા ઘર ન મીલા,
કોઇ મીલનેકા તેરે નશાંભી હે, કહીં રેહનેકા તેરે મકાંભી હે.
તુઝે દેખા ઇધર તો ઇધર ન મીલા, તુઝે ઢુંઢા ઉધર તો ઉધર ન મીલા,

મેં ખુદા જાને કીસપે હુવા હું ફીદા, મેરે હોશો હવાસ નહીં હે બજા,
પરે હટ તું પરી મેરે પાસ ન આ, ચલ દુર તુ મુઝસે નઝર ન મીલા,
કહીં દસતે સવાલ દરાઝ નહીં, કીસી ઓરપે યું મુઝે નાઝ નહીં,
કોઈ તુઝસા ગરીબ નવાઝ નહીં, તેરે દરેક સીવા કોઇ દર ન મીલા,
ઇસી ફીકરમેં ગુજરેહેં દીન અકબર, ઇસી ગમમેં ગીને તારે શબભરા,
કીયા જીસને ઇશારેસે ટુકડે કમર, કભી હમસે વોહ રશકે કમરન મીલા.

(૮૧)— ગઝલે—હુશ.

ગયેરકા ધ્યાન મેરે રશકે કમર જાનેદો,
આઓ આના હે તો યે શામો સહર જાનેદો.
દમ લબોંપર હે મેરા ઓર વોહ ફરમાતે હેં,
છોડો છોડો મેરા દામન મુઝે ઘર જાનેદો.
ગયેરકા જીક્ર ન લીલ્લાહ કરો ખીલવતમેં,
જુલ્ફકે સાથ શબે વસ્લ ગુજર જાને દો.
જાંબ-લબ સુનકે મુઝે વોહ બુતે કાફીર બોલા,
કયા કરેં હમ કોઈ મરતા હે તો મર જાને દો
કયું ખફા હોતે હો ગર લેલીયા બોસા મેંને,
ન કરો મેરી ખતાઓ પર નઝર જાને દો.
દાવરે હશ્ર પેં ઇનસાફ હે યારો અપના,
વોહ જો દીલ લેકે મુકર જાતે હેં મુકર જાને દો.

(૮૨)— ગઝલે—દાગ.

ગર હો ઝલુક બાહમ ઇનિસાન કરકે ભુલે,
એહસાનકા મઝા હે એહસાન કરકે ભુલે.
નશતરસે કમ નહીં કુછ છેડહે આરઝુકી,
આશીક મીઝાજ કયું કર અરમાન કરકે ભુલે.
અપને કીયેપે નઝાં હો આદમી ન હરગીઝ,
તાઅત હો ઇતાઅત ઇનિસાન કરકે ભુલે.
ખુદહી મુઝે બુલાયા ફીર બાતભી ન-પુછી,
વોહ અંજુમનમેં અપની મેહમાન કરકે ભુલે.
અબ ઇસ્કકા સહીફા યું દીલસે મીટગયા હે,
જીસ તરેહ યાદ કોઇ કુરઆન કરકે ભુલે.
અય દાગ અપના એહસાન રખ્ખેગા કાતીલ,
વોહ ઓર મેરી મુશકીલ આસાન કરકે ભુલે.

ચુ (૮૩)— ગઝલે—જામી.

ગુલ પેશી તુ અંદાખતા નાજુક બદનીરા બદનીરા બદનીરા,
બુલબુલ તુ આમુખતા શીરીં સુખનીરા સુખનીરા સુખનીરા.

હર કસ કે લબે લાલે તોરા દીદા બદીલ ગુફ્ત,
હક્કા કે ચે ખુશ કંદા અફીકે ચમનીરા ચમનીરા ચમનીરા.
પૈયાતે અઝલ દુખતા બર કામતે ઝેબા,
બા કદદે તુ આં જામચે સબ્ઝ ચમનીરા ચમનીરા ચમનીરા.
કુરબાન શવમ આં હમ ચઝલીરા કે જ કુદરત,
હમચુ ન તુ દુર સાખતા ચક કતરચે મનીરા મનીરા મનીરા.
અજ **જામી** યે બેચારા રસાનીદ સલામે,
યા હઝરતે દરબાર રસુલે મદનીરા મદનીરા મદનીરા.

(૮૪)— **ગઝલે—લતીફ.**

ગુબારે દુન્યાસેં મોજ દરયા હંનંશાં દામન ઝટક રહીહે,
હમારે હીરશો હવાકી કીસ્તી ઇલાહી અબતક અટક રહીહે,
બહોતસે આશક લગાકે પડદે હવાએ દુન્યાસે પારહો ગયે,
મગર યે કીસ્તીહે બેવફાકી હનુજ લંગર રહાહે.
હે કોન એયસા ગરીબ રહમત સીવાય ફબને અલીનહોગા,
કે જીસકે માતમમેં મોજ દરયા અભી તલક સર પટક રહાહે,
બહારે દોલતપે ઇસ ચમન કે નફુલો હરગીજ અંન્દલીબે,
રહેગી જગનોગી જોત કબનક જો આસ્યાંમેં ચમક રહાહે,
અગરચે આદમ હમારી ખાતર હવાએ જીનતકો છોડ નીકલે,
મગર વો હવાકી રલફરેબીં જીગરમેં અબતક અટક રહીહે.
નહિ બગોલા અરે ગજાલો જો તુમ યે સહેરામેં દેખતે હો,
તલાશે **લૈલીમેં** ખાક **મજનુન** હંમેશાં જંગલ બટક રહીહે,
લતીફ હુકમેં કજાસેં કોઇ ગીલ્લે સીકાયત નહિ હે હમકો,
જહાંમેં જીસદીનસે આએહેં હમ ઉનકી દેનોંસે બટક રહીહે.

ગી (૮૫)— **ગઝલ—સાકીબ.**

ગીલા કરતેભી ડરતા હું ઇલાહી સખ્ત મુશકીલ હે,
વોહ કેહતે હેં મેરી મુઠ્ઠીમેં ક્યા કુછ ગયેરકા દીલ હે.
તુમ્હારે દર્દ ઉલફતકે મઝેસે ગયેર ક્યા વાકીફ,
ખુદા રખ્ખે મે હી તો દીલમેં રખ લેનેકે કાબીલ હે.
મેરી આંખોંકે આગે તુ ન કર પામાલ એ ઝાલીમ,
જીસે પાલા હે છાતી લગાકર યે વોહી દીલ હે.
વોહી હે એક દીલકી આરઝુ લેકીન ખુદા શાહીદ,
જો તુમ ચાહો તો આસાં હે જો મેં ચાહું તો મુશકીલ હે,
વોહ અપને દરસે મેરી લાશ ઉઠવા કર યે કેહતે હેં,
યે મૈયેત બે-કફન કીસકી હે ઇસકા કોન કાતીલ હેં,

ખુતોંકે હીજ્રમેં તનહાઇકી શીક્વા નકર સાકીઅ,
ખુદાકા શુક્ર હર હાલતમેં ઇસકા ફ્રઝલ શામીલ હે.

(૮૬)— ગઝલે—દાગ.

ગેરકે નામસે પેયગામે વીલાસ અચ્છાહે,
છેડ કા જીસ મેં મઝાહો વો સવાલ અચ્છાહે.
દીલ હમ દેગેં મગર પેશતર ઇતના કહે દો
હીજરી અચ્છાહે તુમકારકે વીસાલ અચ્છાહે.
અપની તાઅરીફ્સે ચીડતેહો અગર જાનેદો,
ચશમ બદ દુર હમારાહી જમાલ અચ્છ હે.
તુમ નહીં ઔર સહી દીલ કે તલબગાર બોહત,
સો ખરીદાર હેં મોજુદ જો માલ અચ્છાહે.
દીલ મે તો ખુશહેં તસલીલ કો મેરી કહતેહેં,
આપ મરને કે નહીં આપકા હાલ અચ્છાહે.
હમસે પુછે કોઇ દુન્યામેંહે ક્યા શએ અચ્છી,
રંજ અચ્છાહે ગમ અચ્છાહે મલામ અચ્છાહે.
આપ પચાતાંય નહીં જોર સે તોબા ન કરે,
આપ ઘભરાય નહીં દાગ હાલ અચ્છાહે.

(૮૭)— ગઝલે-મુસતર.

ચખાદે ચાશનીયે શરબતે દીદાર થોડીસી,
દમે આખીર તુ કરદે ખાતીરે બીમાર થોડીસી;
અગર ફુરસત માલી હે ગયેરકી બાતોંકે સુનનેસે,
હમારી અર્ઝભી સુન લીજીએ સરકાર થોડીસી,
તાઅમ્મુલ સર ઝુકાનેમે કીયા કબ ગેને અય કાતીલ,
નીકલ કર રેહગઇ ક્યું મ્યાનસે તલવાર થોડીસી,
ઠેહરજા અય અજલ દમભર જરા તો દેખ લેનેદે,
અભી બાકી હે દીલમેં હસરતે દીદાર થોડીસી,
તમન્ના હે યેહી દીલકી બનાયે કબ્ર હમ અપની
જો મીલજાયે જમીં કુચયે દીલદાર થોડીસી,
મેરા જીમ્મા અગર મયકી મુજમ્મત ફીર કરે વાએઝ,
પીલાદે કોઇ હઝરતકો અગર એક બાર થોડીસી,
નહીં મોહતાજ હે મુઝતર કીસી શયદા જમાનેમેં,
ઇનાયત આપકી દરકાર હે સરકાર થોડીસી,

(૮૮)— ગઝલે—મહમુદશાહ.

ચલો સખી અજમેર નગરકો ખાજાકા જોબન દેખત લો.
ફુલકી ચાદર માથે ઓઢે મન મોહન દેખત લો.
નુરે જલહીકા મેહ બરસત હે ખાજા પીયાકી ફુલી બહાર,
દુલો ચીશતી બન બેઠો હે આકે દરશન દેખત લો.
સેજ રચી હે ધુમ મચી હે ગુન ગાવત હેં હુરો મલક,
કયહો સજા હે ચોખટકો મેરે ખાજાકા અંગન દેખત લો.
જો માંગત હે ચીશતી પીયાસે ભર પાવત હે મનકી મુરાદ,
દે તુ દાતા અન ભીકારીકો ખાસા ભોજન દેખત લો.

(૮૯)— બદનકી રેલ—ગઝલ.

ચહડો તુમ રેલ પર યારો અજાયબ યેહ સવારી હે.
હે જાના તુમને જીસ ગહરમે વહાંભી ઇનતઝારી હે.
મીલાકર બાદખાક ઓર આબ આતશકા બના અંજન,
કલાંકે ફેજ કુદરતકી યેહ કલકી બેલ સારી હુએ.
કીરાએકોરીકર કરલો ભેહ સોદા નકદ બાઝી હે,
ટલેગા વકત જબ સરસે તો ફીર ચલનાભી ભારી હે.
ખડા હે મોતકા બાબુ ટીકટ હે બાંટતા સબકો,
બજીહે દમ બદમ ગહનટી અજબ ગફલત તુમારી હે.
મીલા જબ ટીકટ બાબુસે ખુલા ગાડીકા દરવાજા,
સંભલકર આપતો બેઠો જહાં મરજી તુમારી હેં.
જબ આતસ ઇશ બહડકી ધુવાં જલકર નીકલતા હે,
જીગરસે ચીખ જબ નીકલી હીજરકી સોસાં ભારી હે.

જ(૯૦)— ગઝલે—હયરાં.

જહાં દેખા નયે અંદાઝસે વોહ શોખ મેહમાં થા.
નીગાહમેં નુરથા પેહલુમેં દીલ થા દીલમેં અરમાં થા.
હમારે કતલકા સામાં અજબ લજ્જતકા સામાં થા,
ગલે પર તેગથી સીનેમેં ખંજર દીલમેં પયકાં થા.
ઉડાઈ ધજ્જીયાં અયસી જીનોને દસ્તે વહશતસે,
ગુમાં તકભી નહીં હોતા ગીરેબા થા કે દામાં થા.
બજુજ ખારે તમન્ના કુછ ન પાયા બાગે આલમમેં,
ગુલોંકા જીક્ર કયા કાંટોંસેભી મહરૂમ દામાં થા
કહાંકા રહના કયસા બીછડના જબ નહો ઉલફત,
કીસીકે રંજે ખેજાકાભી મેરે સરપે એહસાં થા.
કીયા રાઝે હકીકતમે સુઝે હયરાન હય હયરાં,
જોહર જરરેમેં જાહિર થા વોહી આંખોસે છુપા થા.

(૯૧)— ગઝલે—અકબર.

જમીં મીલજાયે તીબામેં મુઝે સરકાર થોડીસી,
યેહી એક અર્ઝ હે સુનલો સરે દરબાર થોડીસી,
હે વકતે જાં-કની ઇસ વકત તો સુરત દીખા દે તે,
કે બાકી હે હયાતે આશીકે બીમાર થોડીસી,
મેરી મુશકીલે આશાન કીજીયે યે મુશકીલેં મવલા,
તુમ્હેં આસાં બહોતસી હે મુઝે દુશવાર થોડીસી,
હુવા જાતા હુ ગર્કે બહરે ઈસીયા કોઇ ઠોકર,
કે કિશતી રેહ ગઇ હે હોતે હોતે પાર થોડીસી,
ઝલક ઉસ હુસને દીલકશકી દીખાતે સુરતે મુસા,
મેરે મવલા જરાસી સૈયદે અબરાર થોડીસી,
ઝુલેખાંકી તરેહ આતે ખરીદારીકો ખુદ યુસુફ,
દીખાતે તુજલ્લી ગર સરે બાજાર થોડીસી,
બસ અય અકબર ઇસે ચલકરા મદીનેમેં બસરકીજે,
બહોતસી હોચુકી અબ જીંદગી હે યાર થોડીસી,

(૯૨)— ગઝલે—હાદી.

જબસે હમ આશીક તુમ્હારે હો ગયે, દીનો દુન્યાસે કીનારે હો ગયે,
લુત્ફે ખાલીક દેખીયે કેહતે હેં વોહ, આજસે બસ હમ તુમ્હારે હો ગયે,
અપની મેહફીલસે હમેં ઉઠવા દીયા, ગયેર તુમકો અબસે પ્યારે હોગયે,
આપકે દરકા સહારા થા હમેં, જાતે જાં હમ બે સહરા હોગયે,
ચાંદસી સુરત તુમ્હારી દેખકર, ચખ પે ગુમ સબ સીતારે હોગયે,
લીજીયે કેહના તુમ્હારા હોગયા, દોસ્તભી દુસ્મન હમારે હો ગયે,
ગયેરં દીલમેં કટગયે હાદી બહોત, ઉનસે મેરે જબ ઈશારે હોગયે.

(૯૩)— ગઝલે—અનવર.

જલવા મુઝે દીખાદો અજમેરકે બસૈયા,
રૂખસે નીકાબ ઉઠાદો અજમેરકે બસૈયા.
આંખોંમેં અશકે હસરત દાગે ફીરાક દીલમેં,
દુખકી મેરી દવા દો અજમેરકે બસૈયાં.
સુરત નહીં દીખાતે હે ઇખત્યાર તુમકો,
આવાઝ હી સુનાદો અજમેરકે બસૈયાં.
હોજાયેં મહો દીલસે યાં મા વ મનકે ઝગડે,
વહદતકી મય પીલાદો અજમેરકે બસૈયા.
ઉમ્મીદવાર હોકર અનવર ખડા હે દરપર,
બીગડી હુઇ બનાદો અજમેરકે બસૈયા.

(૫૪)— ગઝલે—રોશન.

જમાના છાન રહા હે યે દુન્યા દેખી ભાલી હે,
ન કોઇ હે ખુશી ખુર્રમ ન કોઇ ગમસે ખાલી હે,
જમાના તુઝપે મરતા હે જમાના તેરા શયદા હે,
ખુદાને શકલ તેરી નુરકે સાંચેમેં ઢાલી હે,
કીસીકી કમ સીની કેહતી હે મુજસે દેખતા કયા હે.
અભી થમજા જરા દમ લે કયામત આનેવાલી હે,
કીસીકે દીલકો છીના હે કીસીકે દીનો ઇમાંકો,
તેરી જો બાત હે ઝાલીમ જમાનેસે નીરાલી હે,
ઈલાહી વસ્લકી શબ ઓર યે શર્મો હયા કયસી.
કભી વોહ સામને આયે કભી સુરત છુપાલી હે.
સુન જાઇંગે હમભી જો તેરા જી ચાહે કેયે ઝાલીમ,
કહેજા શૌકસે હમનેભી અબ ગરદન ઝુકાલી હે,
અભી નીકલા હે દીન દેખો અભી ફીર શામ હોતીહે,
કભી વાઅદેપે આયે હો તો દીલમે યાદ કરલીજો,
દીલે રોશન કી કીસદીન આપને હસરત નીકાલી હે.

(૫૫)— ગઝલે-ગુલ.

જરા તુ સોચ અય ગાફીલ કે દમકા કયા ઠીકાના હે,
નીકલ જબ યે ગયા ત સે તો સબ અપના બીગાનાહે.
મુસાફીર તું હે ઓર દુન્યા સહરા હેભુલ મત ગાફીલ,
સફર મુલકે અદમ આખીર તુઝે દરપેશ આના હે.
લગતા હે અબસ દૌલતપે કયું તુ દીલકો અબ નાહક,
નજાવે સાથ હરગીજ યહાં, સબ છોડ જાના હે.
ન ભાઇબંધ હેકોઈ ન કોઈ આશના અપના,
બખુબી ગઓર કર દેખો તો મતલબકા ઝમાના હે.
લગા રેહ યાદમેં ઉસકી અગર અપની શીફા ચાહે,
અબસ દુન્યાકે ધંદોમેં હો કયું ગુલ દીવાના હે.

(૫૬)— ગઝલે—રૌનક.

જહાંપર શમા હોતી હે વહાં પરવાના આતા હે,
પરી-રૂ જીસ જગાહે ઊસ જગા દીવાના આતા હે.
શરીબે વસ્લકા તાલીબ હું મેં અય સાકીયે ઉલફત,
તેરા અબ તક નહીં ગરદીશમેં કયું પયમાના આતાહે.
ન શરમાકે છુપો મુઝસે કરંમા વર ન મેં રૂસવા,
અય મસ્તેનાજ મુજકો ના-હકે મસ્તાના આતાહે.

જફામેં તાક હો તુમ ઓર સીતમમેં શોહ-રયે આફાક,
મગર યેહભી તો કહીયે કુછ કરમ ફરમાના આતાહે.
નહો ગર રૈનકે બજમેં હસીના તુમ અય શાહે હુસ્ન,
તો કયું દીલ હાય આશિકકા તુમ્હે નઝરાના આતાહે.

(૪૭)— તરાનએ હકકાની—ગઝલ.

જપ રહા હું મેં તેરી યાદકી માલા દીલમેં,
જલ્વા ફરમા રહા હો તુ અય બર.કે તજલ્લા દીલમેં.
મેરી આંખોસે અગર પરદએ વહ્દત ઉઠ જાએ.
મેં ભી દેખું તેરે જોબનકા તમાશા દીલમેં.
તુહી પ્યારા હય મેરા ઓર તુહી જાની હય મેરા,
આ બીઠાલું મેં તુજહે અય મેરે છયલા દીલમેં.
ઝીક્રભી કરતા હું ગર મેં તો તેરા કરતા હું,
જુઝ તેરે ધ્યાન નહી ઓર કીસીરા દીલમેં.
દુર આંખોંસે તસવ્વુર નહી હોતા જીસકા,
ખુબ ગયા હય તો નબીકા રૂખે ઝેબા દીલમેં.

જા (૪૮)— ગઝલે—વાહેદઅલી.

જાનેમન જાનેમન જાનેમન જાનેમન.
કરકે તનહા મુઝે અય દોસ્તો ગુલફામ ગઆ,
ગમ અલમ સોંપ ગઆ, તાકતો આરામ ગઆ—૧
ક્યા ઉસે ખતે મય લીખું કયા મેં જુબાની બોલું
કાસદ અબતક ન ફીરા, લેકે વે પેગામ ગઆ—૨
વાયદા કર કર જો ગયા, શબકુન આયા હરગેજ,
ઇનતેજારીમે તેરી મુજકો શુબ્હો શામ ગઆ—૩
કબ ખુશ આતા હુએ મુજે બાગે બાહારો ગુલશન,
ગુલ તો શબખાર હુવે જીસ્કા ગુલ અંદામ ગઆ—૪
જીસમ લાગેર કુમેરે દેખતે કેહતે હુવે તબીબ,
જીંદગી ઉસકી કહાં જીસ્કા દીલ આરામ ગઆ—૫
ન અરે ખેંચું હું તસવર મેં શબો રોજ મુદામ,
રોના ચશમો કા હરગેજ ન શુબો શામ ગઆ—૬
જીકર વાહેદઅલી કર રબકી મીલાવેગા વોહી,
દાંમ મે રખકે મુજે વે બુતે ખુદ કામ ગઆ—૭

(૪૯) ગઝલે—તજમ્મુલ.

જાલીસે નીકલકર રૂખે પુરનુર દીખાદો, અય પ્યારે રીઝાબ,
ગર યેભી નમંઝુર હો આવાઝ સુનાદો, અય પ્યારે રીઝાબ,

જલતાહું શમા રોજ નહીં ચેન જરાભી, એકલ હય મેરાજી,
દીલમેં જો મેરેદાગેઅલમ હૈ વોહ મીટાદો, અય પ્યારે રીફાઇ.
બીમારે મોહબ્બત હું નહીં જીસ્તકા ચારા, યે દીલ હે દો પાર,
ફરમાઓ કરમ ઓર મેરે દીલકી દવા દો, અય પ્યારે રીફાઇ,
મેં ખ્વાબે, ગફલતકે પડા સોતા હું હરદમ, હે ગેહરે હુયે ગમ,
યે બેખબરી દુર કરો જલ્દ જગાદો, અય પ્યારે રીફાઇ,
ઇમાનકી દોલત તો ઇનાયતસે અતા કી, તૌકીર બડલા દી,
અરમાને તજમ્મુલ હૈ કુછ ઉસસે સિવા દો, અય પ્યારે રીફાઇ,

(૧૦૦)— ગઝલે રોશન.

જો પુછા મેંને ઝાલીમસે મુઝે કયું દાર પર ખીંચા,
તો બોલા તુને કયું નકશા મેરા દીવારપર ખીંચા,
હજારો દીનસે બેદીન હોતે જાતે હેં દેખો,
અજબ કશશ કીસીને હે જમીને ચાર પર ખીંચા.
નશાંતકભી નડાલા આજહદતી ઉઠગાહ કયસી,
હજારોં બાર રખ રખકર ગલા તલવારપર ખીંચા.
કયામતમેં તેરા દામન પકડકર તુઝસે પુછુંગા,
ખતા કયાથી મેરી મુજકો જો તુને દાર પર ખીંચા.
શબે વાએદા વોહ કહતે હેં ન આતે હમ કભી રોશન,
તેરે જજબે મોહબ્બતને મુઝે ઇકરારપર ખીંચા.

(૧૦૧)— (બુલબુલે બંગાલી) ગઝલ.

જો સમઝું આંખકા તારા તો વોહ ના મેહરબાં કયું હો.
જમીને મસકન ઉસકા મેરે હકમેં આસમાં કયું હો,
વોહ બુલબુલ હું કે રેહ સકતા હું બરગે ગુલકે સાયેમેં,
ગુલીસ્તાને જહાંમેં મુજકો ફીકરે આસીયાં કયું હો,
યે આફત હે કે દીલસેભી નહીં કર સકતે હમ બાતેં,
પરાયા હો ચુકા હો જો વોહ અપના રાઝદાં કયું હો,
જો ઝાલીમ હેં વોહી તો ફુલતે ફલતે હેં દુનીયામેં,
ચમન જૌહરકા તેરી તેગમેં સીરફે ખીઝાં કયું હો,
દમે ફુરકત વોહ દીલમેં ન પકડેગા યે ઘર હરગીઝ,
મકીં ખુદ જીસકા હો મૌજુદ વયરાં વોહ મકાં કયું હો,
કીસી નાજુક બદનકા કયા તસવ્વુર દીલમેં રેહતા હે,
કહો તે હોશ ઇન રોઝાં તુમ ઇતને નાતવાં કયું હો,

(૧૦૨)— ગઝલે–મુમતાજ.

જો રેન સપનેમેં એક બાલમ, મુઝે સખીરી નઝર પડાથા,
અજબહી મન મોહની થી સુરત, નીરાલી સજ ધજ બના હુવાથા.
વોહ સીરપર તાજ હલ અતાકા, ફરોગ મુખડેપે વદ-દોહકા,
લબોસે યાસીનકા તબસ્સુમ, લીયે અદાયેં દીખા રહાથા.
બદનપે લફ-લાકડી અબાથી, ગલેમેં લા વહ-દહુકી સેલી,
ધરે મુઝમ્મીલકી કાલી કમ્મલ. વોહ કાંધે ઉપર ખડા હુવાથા.
અસાયે ઇન્ના ફતહના લેકર, સદાયે ઇન્ની રસુલ દેકર,
સંભાલકર લા-ઇલાકી ધુનોકો વોહ મુખસે મોરલી બજા રહાથા.
અરબકા બાસી અહદકા પ્યારા, જબાંપે થા ઉમ્મીદકા નઆરા,
કમરમેં પટકા જો મીમકા થા, વોહ નામે અહમદ જતા રહાથા
મેં સુનકે જોબનકી ધુમ તેરે પીરતહું બન જોગનીયા બનકે,
કભી પુકારૂંથી યા મોહંમદ, કભી જબાં પર ખુદા ખુદાથા,
અરજ નહીં ઓર કુછ હે મેરી, પીયા મેં બીનતી કરતહું તેરી,
બીઠાલો દવારે મુઝે બુલાકર, જો કીરપા કરને હરજહી કયાથા.
યે સુનકે ફરમાયા કોનહે તુ, બતા-દીયા મેંને નામ ઉનકો,
દીયાસે બોલે કે હમને. યે નામ. નામે મુમતાજ તો સુનાથા.

(૧૦૩)— ગઝલે—દાગ.

જો દીલ કાબુમેં હે તો કોઇ રૂસવાયે જહાં કયું હો,
ખલશ કયું હો તપીશ કયું હો કલક કયું હો ફના કયું હો.
મઝા આતા હે થમ થમકે હમેંભી રંજો રાહતકા,
ખુશી હો ગમ હો જો કુછ હો ઇલાહી નાગહાં કયું હો.
યે મીસરા લીખ દીયા ઝાલીમને મોરે લોહે મરકદ પર,
જો હો કુરતકતકી બેતાબી તો યું ખ્વાબે ગીરાં કયું હો,
ગઝબ આયા સીતમ ટુટા કયામત હો-ગઇ બરપા.
યે પુછા કે તુમ આઝુરદા મુઝસે મેરી જાં કયું હો.
નવીદે જાં-ફીઝા હે કયા ખબર કાતીલકે આનેકી,
બતાઓ તો સહી તુમ દાગ અયસે શાદમાં કયું હો,

(૧૦૪)— ગઝલે—હાફેઝ.

જાં હે ફીદાયે ખ્વાજા દીલ મુબતીલાયે ખ્વાજા.
આંખોમેં નુરે ખ્વાજા દીલમેં ઝીયાયે ખ્વાજા,
સરદારે અવલીયાં હેં કુતબે જમાં યેહી હેં
પાયે વોહી વીલાયત જીસકો દીલાયે ખ્વાજા.

હરદમ મેહી દુઆ હે યા રા કીસી તરેહસે.
હોવે નસીબ મુજકો દીદે લીકાયે ખ્વાજા.
અજમેરકી તમન્ના દીલમેં ભરી હુઇ હે.
અજમેર જલ્દ મુજકો યારબ બુલાયે ખ્વાજા.
હાફ્રીઝકો અબ નહીં હે કુછ ખોફ દીનો દુન્યા
લીખતા હે મદહે ખ્વાજા વસફો સનાયે ખાજા.

ઝ(૧૦૫)— ગઝલે—શાહર—કવ્વાલી.

ઝર રખ્ખા હે હમને દરે જાનાનાં સમજ કર
કાફીર હે જો સીજદા કરે બુતખાનાં સમજ કર
દીલ દેહી ચુકે હેં તુમ્હેં યારાનાં સમજ કર
બેગાના ન સમઝો હમેં બેગાનાં સમજ કર
સૈયાદ ન કર શીકર અસીરીકી હમારે
હમ આપ ચલે આએંગે બુતખાના સમજ કર
ઉનસે જો મય કેહતા હું દીલે ઝારકી હાલત
વો ટાલ દીયા કરતે હેં દીવાના સમજ કર
અચ્છા હે ન આએં વો મેરે ખાનએ દીલમેં
અરમાન નીકલ જાએંગે વીરાના સમજ કર
હમ રોઝ સરે બઝમ જલા કરતે હેં લેકીન
પરવા નહી કરતા કોઇ પરવાનાં સમજ કર
ગુરબતકો મેરી દેખકે શાઇર વો યું બોલે
દીલ હાથમેં લે જાતે હેં નઝરાના સમજ કર

શએર { અસીરી ઇશકકો મનઝુરથી મેરી લડકપનમેં
પીનાયા તોર મનનત કે બહાને મેં રીગરદનમેં

ત(૧૦૬)— (નવનેહાલે ગુલશન) ગઝલે-ખુરશીદ.

તસવીર તુમ્હારી જો નઝર આએ મોહમ્મદ
તો દૌલતે કૌને નહી મીલ જાએ મોહમ્મદ
વો દીનભી ખુદા અબ મુજે દીખલાએ મોહમ્મદ
કે આપકી તસ્વીર નજર આએ મોહમ્મદ
આપકી સરકારસે કુચ લેકર હટુંગા
ખાલીક જો દરે પાકપે પોહચાએ મોહમ્મદ
ગર એક નઝર રહેમકી હોજાએ જો મુજપર
બીગડી હુઇ કીસમત મેરી બનજાએ મોહમ્મદ
સુંન લે જોકહે વસ્લ કે પાકા તુમ્હારે
યુસફ ભી ગુલામ આપકા હો જાએ મોહમ્મદ

બીમારે મોહબ્બતકો તુમ્હારે ન સતાઓ
ગર ચરખ સે ઇસાભી ઉતર આએ મોહમ્મદ
સાનીકેભી સરપર રહે બસ સયએ દામન
ખુરશીદ સવા નેઝે પર જબ આએ મોહમ્મદ

(૧૦૭)— ગઝલે-નીઝામી --કવ્વાલી.

તલવાર ખું મેં રંગલો અરમાના રેહ ન જાએ
બિસમિલકે સરપે કોઇ એહસાન રેહ ન જાએ
વાઅદા કીયા થા અય દિલ આનેકા આજ ઉસને
આ રાયશોકા કોઇ સામાન રેહ ન જાએ
ભર ભરકે જામદે હમ અબ મય કશોંકો સાકી
મેહફિલમેં કોઇ પ્યાસા, મેહમાન રેહ ન જાએ
લિલ્લાહ ઇસમેં આકર તુમ અપના ઘર બનાલો
દિલ ખાનાએ ખુદા હય વીરાન રેહ ન જાએ
અબ કત્લ કર ચુકે તો પામાલ લાશ કરદો
યેહભી તુમહારે દિલમેં અરમાન રેહ ન જાએ
લિલ્લાહ અપને ઘરસે દુશમનકો તુમ નિકાલો
ફિરદોસ કે ચમનમેં શયતાન રેહ ન જાએ
વોહ તેગ લેકે આએ ચલ સરકે બલ નિઝામી
ઉલફતકા મામરે કા, હય મેદાન રેહ ન જાએ

(૧૦૮)— ગઝલે—હાદી.

તબીઅત હુરપે આજાયે મેરી યે તો મુશકીલ હે,
અઝલસે શેફ્તા રૂયે મોહંમદ પર મેરા દીલ હે,
ઇલાહી મુઝકો દીદારે નબી હાસીલ નહીં હોતા,
ગમે ફુરકતકા પરદા કયું નહીં ઉઠતા જો હાઇલ હે,
કીયા હે તુને ઝખમી મુઝકો ઇશકે ખંજરે આહમદ,
ન મેં આશીક કીસીકા હું ન મેરા કોઇ કાતીલ હે,
તેરી હુરાંને જન્નત લેકે કયા કરૂ રીઝવાં,
ખુદા હે શેફ્તા જીસકા મેરા દીલ ઉસપે માઇલ હે.
બપેશે સરવરે આલમ કહો કયા નજર લે જાઉં.
ન દીલ દેનેકે કાબીલ હે ન જાં દેનેકે કાબીલ હે,
ખુદાકે વાસ્તે કીજે કરમ યા સાકીયે કૌસર,
તુમ્હારે શરબતે દીદારકા હાદીભી સાઇલ હે.

(૧૦૯)— ગઝલે—સુલતાં.

તમન્નાં દીદકી દમભરમેં કયુંકર મરતે દમ નીકલે,
અગર નીકલે કયામત તો ફીરભી કમસે કમ નીકલે.
જલાકર આહે દીલકો, પીકે આંસુ ખાકે ગમ નીકલે,
નીહાયત સબૈર હોકર કુચયે જાનાંસે હમ નીકલે.
કરૂં મેં ડરતે ડરતે ગર, સવાલે બોસયે અબર
વોહ હોં જામેસે બાહિર મ્યાનસે તેગે દો દમનીકલે.
અગર હોતા રહે દીદાર અય રશ્કે કમર તેરા.
નહો મુઝતર જીગર અપના નદીલ તડપે નદમ નીકલે.
નઝર આયા ન વકતે ઇમતીહાં કોઇ સરે મકતલ,
હજારો જાં નીસારોંમેં હમીં સાબીત કદમ નીકલે.
જો દમ ભરકે લીયે વોહ ઇસ તરફ ભુલેસે આ નીકલે.
મીટે દરદે જીગર રૂખસત કલક હો દીલસે ગમ નીકલે.
નઝર આતેથે સુલતાં બોલે બોલે જો હમકો,
વોહી ઝાલીમ વોહી કાતીલ વોહી અહલે સીતમ નીકલે.

(૧૧૦)— ગઝલે—દાગ.

તડપતે હેં ઉન્હેં ગયરોકી હાલત અયસી હોતી હે,
ખુદાકી શાન હે અયસોંકી હાલત અયસી હોતી હે,
જબ આંખોંસે લગાતા હું તો ચુપકે હંસ હંસકર,
તેરી તસવીરભી કેહતી હે સુરત અયસી હોતી હે.
અભીતો ખેલ સમઝે હો મગર એક દીન દીખાવેંગે,
કયામત ઇસકો કેહતે હેં કયા-મત અયસી હોતી હે.
હમારી શકલ તેરે ગમમેં પેહછાની નહીં જાતી,
બીગડ જાતી હે સુરતભી મુસીબત અયસી હોતી હે.
ભરી મેહફીલમેં ગયરોંસે ઇશારે યું મેરે આગે.
મુરવ્વત આંખકી અય બેમુરવ્વત અયસી હોતી હે.
ન નીકલે આ લમે બાલાતક અયસા ચંદસા ચેહરા,
ઇનહી કાફીર બુતોંમેં એક સુરત અયસી હોતી હે.
જરાસી બાતપર અય દાગ તુમ ઉનસે બીગડ બેઠે.
ઇસીકા નામ ઉલફ હે મોહબ્બત અયસી હોતી હે.

(૧૧૧)— ગઝલે—કરીમ—કવ્વાલી.

તરહે અનદાઝે બુને કોનો મકાં તું હીતો થા
ખુશ નવાએ હરદ સાઝે કુનફીશ તુંહીતો થા
હર ગુલો બરગો શમરમેં રંગોબુ બનકર બસા

તુહી થા તુહી બહારે ગુલસીતાં તુંહીતો થા
ઝમાઝમા સનજે નવાએ ફદ ખલુહા ખાલેદીન
રંગ આમેઝે ચમન રાઝે જીનાં તુંહીતો થા
તોકે કુમરી તુહી તો હે સરવે ગુલશનકી બહાર
રંગે ગુલ તુહી થા બુલબુલકી ફુગાં તુંહીતો થા
સુરમા દેકર તોર આંખોંકા બડાનાં થા તુજેહ
તુરપર સુરત કશે બરકે તપાં તુંહીતો થા
લેલીઓ શીરીમેં ગુલમેં શમ અમેં રખ્ખા થા કયા
હુસેન બનકર દીલ ફરેબે આશાકાં તુંહીતો થા
નુહકા જુદીપે ઓર યુનુસકા બતને હુતમેં
ચાહમેં યુસુફકા યારબ મેહરબા તુંહીતો થા
કુબ્બે ઇઝતી ઓર અ નલહક કેહતે કિન્કી ક યા મજાલ
શમસ ઓર મનસુર કે મુંહમે ઝબાં તુંહીતો થા
ક્યું ન હોયે મદદગર તેરા કરીમે કારસાઝ
નુનક બખશે અકબરે શાહી ઝબાં તુંહીતો થા

શએર { મેં હીજરમેં મરને કે કરી હોઇ ચુકા થા
તુમ વક્તપે આ પોંહચે નહીં હોઈ ચુકા થા }

(૧૧૨)— કવ્વાલી—ગઝલે—કલીમ.

તરે રોઝેપે યા શાહે ઉમમ જાને હઝીં નીકલી
હઝારૂં નાઝ કરતી અપની જાને નાઝની નીકલી.
બોશાને કીબરિયા નીકલી યે શાને મુરસલીં નીકલી,
શરફ મંય કાબએસ બડકર મદીનેકી ઝમીં નીકલી.
જલાકર ખાક કર દેગી તુઝે યે ગરદીશે ગરદું,
નબીકે હીજર મય મુહસે જો આહે આતશીં નીકલી.
કુછ અયસી સાનસે મેહબુબે હકઆએ સુએ જન્નત,
ઝબાંસે હુરો ગીલમાં કે સદાએ આફરીં નીકલી.
નબીકે શરબતે દીદારસે સયરી નહીં હોતી,
ખુશી જબ આંખ દીલ બોલા મેરી હસરત નહીં નીકલી.
કલીમ અચ્છે ખીલાયે તુમને જોહર નાઅતે એહમદમેં
ઝબાંસે હર સુખંદા કે સદાએ આફરીં નીકલી,

(૧૧૩)— ગઝલે—ફુઝર.

તકદીર હમારી ઇનદીનો કેસી બદલ ગઇ
હાથોમેં વાહપરી મેરે આકે નીકલ ગઇ
એક રોજ મેરે યારકી આબરૂ જો હીલ ગઇ

લાખો સીપાહી કટ ગયે ... ચલ ગઇ
શોઅલા હમારી આહકા એસા હુવા બુલંદ
બીજલી તડપકે ચરખે કોહનસ નીકલ ગઇ
હયે વાએ ઇનકીલાબે ઝમાને કે ઝોરમ
દેહલી "ઝફર" કે હાથસે પલમેં નીકલ ગઇ

તા (૧૧૪)— ગઝલે—અકબર.

તાઝીમસે લેના હે ખુદા નામે મોહંમદ,
કયા નામ હે અય સલ્લે અલા નામે મોહંમદ.
સીજદેમેં રહા દસ સો બરસ સર ન ઉઠાયા,
જીસ વક્ત કલમ લીખને લગા નામે મોહંમદ.
ડરતાથા ગુનાહોંસે મેં રહમતને નીદા દી,
ગાફીલ તુ કહી ભુલ ગયા નામે મોહંમદ.
કુરઆનમેં જન્નતમેં સરે અર્શ સરે લોહ,
કીસ શાનસે ખાલીકને લીખા નામે મોહંમદ.
હે ઉસપે હરામ આગ જહન્નમકી અઝીઝો,
જીસ શખ્શકે હો દીલ પે લીખા નામે મોહંમદ.
અકબર તું બચા ચાહે અગર નારે સકરસે,
સીનેકે નગીને પે ખુદા નામે મોહંમદ.

તુ (૧૧૫)— ગઝલે અકબર—કવ્વાલી.

તુમ હારે હુસ્નકી જબ તક બહાર બાકી હય
જો ચાહો ઝુલ્મ કરો અખતીયાર બાકી હય
ખુદાકો વાસ્તે સુરત દિખાદે ઓ ઝાલિમ
હમેંભી યાર તેરા ઇન્તેઝાર બાકી હય
કીયા જો વસ્લકા ઇનકાર ખુલ ગયા હમકો
તુમહારે દિલમેં અભી તક ગુબાર બાકી હય
યેહ ફસ્લ હયકે ચલો બાગે મયકશી હોજાએ
શરાબ શીશેમેં હય ઓર બહાર બાકી હય
ખુદાકે ફઝલસે ઇતના તો હો ગયા હાંસીલ
કે ઉસકે દિલમેં અભી તક ગુબાર બાકી હય
તમહારી આંખસે સાબિત હુવા હય અયે અકબર
શરાબે વસ્લકા અબતક ખુમાર બાકી હય

(૧૧૬)— ગઝલે—નસીમ.

તુમ્હારે હુસ્નસે બરપા કયામત હોનેવાલી હે.
યેહી સુરત હે તો કુછ ઓર સુરત હોનેવાલી હે.

વોહ કેહતે હૈં ફાસીસે હમકો ફિલક્ત હોનેવાલી હે,
હમારીભી તુમ્હારી-હીસી હાલત હોનેવાલી હે.
હમારા જીક્ર ફીર આને લગા હે ઉનકી સોહબતમેં,
સુનાહે હમ પર ઉનકી ફીર ઇનાયત હોનેવાલી હે.
હમેં ટાલેગા વાઅદે પર કહાંતક આજકલ કેહકર,
કે આખીર એક દીન ઝાલીમ કયામત હોનેવાલી હે.
હમારે સામને કર લાખ વસફે હુર અય વાએઝ,
કહીં યારોંકી ડાંવાં ડોલ નૈયત હોનેવાલી હે.
બડહાઇ હે જો તુમને રસ્મ ગયરોંસે તો અચ્છા હે,
હમારીભી કહીં સાહેબ સલામત હોનેવાલી હે.
નસીમ અબ એરે ફેરે કરતે હેં ફીર કુચે જાનાંકે,
નયે સીરસે મગર હઝરતકો વહશત હોનેવાલી હે.

(૧૧૭) ગઝલે—આબરૂ.

તુમારા દીલ અગર હમસે ફીરા હય,
તો બહતરહે હમારાભી ખુદા હયે.
હમારી કુછ નહિ તકસીર લેકીન,
તુમહીકું શબ કાંહુંગે બેવફાં હયે.
વોહ એહમક હય કહાહય જીસને તુમસે,
મીલો જીશસે તુમારા દીલ મીલા હયે.
હોવે હો ઇસકદર બેઝાર હમસે,
કહો હમને તુમારા કયા કીયા હયે.
અબસ બેદીલ કરો મત આબરૂ કોયે,
મુસાફેર હયે શેકસતા હય ગદા હયે.

(૧૧૮)— ફોનોગ્રાફ (જલસા સંગ્રહ) કવ્વાલી, ગઝલ.

તુને પીતકા વાયદા કરકે પીઆ મોસે પીત લગાના છોડ દીયા,
વોહ મહેરકી અખીયાં ફેર લીની હરદમકા આના છોડ દીયા.
જરા દરસ દીખાકે બોલ સજન, તોરે બોલપે વારૂં સબ તન મન,
તેરે ઇશ્કમેં ખોયા સારા જોબન, મેંને અપના બીગાના છોડ દીયા.
ઇસ ચાહસે પેહલેં નેહ લગા, ઓર મનકો મેરે ફીર લીયા,
અયસે બસે કીસ દેસમેં જા, જો ઇસ દેસકા આના છોડ દીયા.
જાયેં એરી સખી અજમેરકો ચલ, જહાં અપને પીયાકા બાસા હે,
પીઆ બીના કુછ ભાવત ના, મેં દીલકા લગાના છોડ દીયા,

(૧૧૯)— ગઝલે—કયસર.

તુમતો ખફા હો હમકો ગલેસે લગાયે કોન,
ફર માગે તો દીલકી લગીકો બુઝાએ કોન,
આશક સમઝકે કરતે હો નાઝુક મીઝાજીયાં,
ગર હમ ન હોં તો નાઝ તુમહારે ઉઠાયે કોન.
દામે બલાસે કમ નહી પન ગેસુઓં કા ખમ,
ફનદે મેં જાન બુઝકે દીલકો ફસાંએ કોન;
આવારગી દશ્તે મુબારક હો કયસર કો,
ઉઠે તુમહારે કુચેસે બગૈર બીઠાય કોન.

(૧૨૦)— ગઝલે—કલીયર.

તુમતો ખુબ બને દાતાર નકસેં કુફર મીટાને વાલે,
તુમારી શાન કે ગુણ હર બાર, હુરેં ગાવત હેંબ યે લલકાર,
તુમરે નાના હે વો મુખતાર આગે કોશર બાંટને વાલે,
તુમતો ખુબ બને દાતાર નકસે કુફર મીટાને વાલે,
તુમરે રોઝેપે લેલનહાર કહેત હેંબ હીન્દુ મુસલમાન પુકારે,
દાતા કીજીયો બેડા પાર નાવ યાં પાર લગાને વાલે,
તુમતો ખુબ બને દાતાર નકસેં કુફર મીટાને વાલે,
કલીયર છોડદે અય સાલાર જરા તું દેખે દરે દાતાર,
વાકે સાહેબ હો જા યાર વો હેંબ મુશ્કીલ ટાલને વાલે.

શએર { ખુદા કો મારા જરા નીન્દ આને દો ગૌહર,
અભીતો રાત પડી હય બાહોત સતાને કે લીયે;

(૧૨૧)— ગઝલે—રઝા.

તુમને કુછ કદર મેરી આહ નજાની અફસોસ,
કદર દાનીસે કોઇ બાત નસાની અફસોસ;
હાલનાં દરદ કી અપને મેં કહું કીસસે અજી.
કોઇ સુનતાહી નહી મેરી કહાની અફસોસ.
દીલ અગર કેહને મેં હોતા તો પે દુખ કયું આતા,
હે અઝલ મેં બી મેરા દુશમને જાની અફસોસ.
ચશમ તર ઝોફ બદન ખુશકીએ લબ ઝરદીએ રંગ,
યે મીલી દરદ મોહબ્બત કી નીશાની અફસોસ.
રેહમ આતાહે રઝા દેખે તેરા હાલ મુઝે,
મુફત બરબાદ ગઇ તેરી જવાની અફસોસ.

(૧૨૨)— ગઝલે—દાગ.

તુમને બદલે હમસે ગીનગીન કે લીયે
હમને કબ ચાહાથા ઇસદીનકે લીયે
કુછ નીરાલા હય જવાનીકા બનાવ
શોખીયાં ઝેવરહંય ઇસસીન કે લીયે
ચાહને વાલોંસે ગર મતલબ નહિં
આપ ફીર પયદા હુવે કીનકે લીયે
ફૈસલા હો આજ મેરા આપકા
યે ઉઠા રખ્ખાહે કીસ દીનકે લીયે
દીલકે લેનેકો ઝમાનત ચાહીયે
ઓર ઇતમીનાક ઝામીન કે લીયે
હમ નશીનોંસે મેરે કહે ને હંય વો
છોડદેં ગયરોંકો કયા ઇનકે લીયે
હંય રૂખે નાજુકપે ગીનતી કે નીશાં
કીસને બોસે તેરે ગીન ગીનકે લીયે
વો નહિં સુનતે હમારી કયા કરેં
માંગતે હંય હમ દુઆ જીનકે લીયે
આજ કલમેં દાગ હોગે કામ યાબ
કયું મરે જાતે હો દો દીનકે લીયે

શાએર { દરદ મીનનત કશે દવા ન હુવા
મેં ન અચ્છા હુવા બુરા ન હુવા }

(૧૨૩)— આરામેદીલ-ગઝલ.

તુમ બે-વફા તુમસે મોહબ્બત બડહાયે કોન,
દીલ દેકે બયેર જાનકી આપને મનાયે કોન,
મીલનેસે તુમકો ઉજર હેનફરત વીલાસસે,
ફીર આરઝુયેં દીલકી હમારે મીટાયે કોન,
તુમકો ન્યાઝમંદકી પરવા નહીં અગર,
કીસીકો ગરઝ હે નાઝ તુમ્હારે ઉઠાયે કોન,
રૂઠે હુયે હેં બયસે કે મીલના મોહાલ હે,
જાયે મનાને કોન યહાં ઉનકો લાયે કોન.
ખંજર ખીંચા હુવા હે સીતમગર રૂકા હુવા,
ફીર કીશ્તસે વહાંકો ગલેસે લગાયે કોન,
ખુદ આસ્તાને યારસે રેહતે હેં દુર દુર,
શાગીલ જો બેઠ જાયેં તો હમકો ઉઠાયે કોન.

ત(૧૨૪)— કવ્વાલી—[illegible]ને—રસુલ.

તેરી સુરતપે હું કુરબાન રસુલે અરબી
હો ફીદા તુજપે મેરી જાન રસુલે અરબી
કયાહી પ્યારે તેરે અલકાબ હેં, અયે ખતમે રસુલ
મહેદી સબ્યદે મીશાન રસુલે અરબી
અંબીયા તક તુજે મેહબુબે ખુદા કેહતે હેંય
નાઝ કરતે હેંય સુલેમાન રસુલે અરબી
જાએંગે સબ ચમને ખુલ્દમેં [illegible] ખુદા
લાએંગે તુજપે જો ઇમાન રસુલે અરબી

(૧૨૫)— ગઝલે—વાસીલ.

તેરી ફિલફ્તકો અય ખાજા ન ક્યું દીલ ફીમીયા જાને.
પ્યારા જબકે તુઝકો હઝરતે ખયરલ-વરા જાને.
દીલે બીમારકી મેરે ખબર લે જલ્દ અય ખાજા,
મસીહા તુહી મેરા હૈ મેરે દીલકી દવા જાને.
તમન્ના હે જો દિલકી ક્યા કહું અય ખાજયે આલી,
તુમ્હારે માસીવા ક્યા ક્યા કોઇ મેરા મુદદઆ જાને.
ગદાકો એક પલમેં તુ અગર ચાહે ગની કરદે,
તેરા દરબારે આલી હૈ યે રૂતબા કોઇ ક્યા જાને.
કટી જડ કુફ્રકી હીંદુસ્તાનમેં આપકે બાયેસ.
કોઇ ક્યા રૂતબયે આલી જહાંમેં આપકા જાને.
ન ક્યું રૂત્બેમેં આલા હો સીકંદર ઓર દારાસે
તેરે દરબારે આલીકો જો અપનેકો ગદા જાને.
જહે કીસમત કીસી દીન ગુઝશને અજમેરમેં ખાજા,
બુલાઇગે મુઝે વાસીલ ખુદા જાને ખુદા જાને.

(૧૨૬)— ગઝલે—ચહસી.

તેરા સાની અગર કોઇ બસર હોવે તો મેં જાનું,
બશર તો ક્યા વલે શમસો કમર હોવે તો મેં જાનું.
તુમ અપની જુલફે નાગનકો મેરે મોંહસે મીલા દેખો,
અગર વોહ લાખભી કાટે અસર હોવે તો મેં જાનું.
નીકાલો રૂખસે બુરકેકો રહી શબ વસલકી થોડી,
તુમ અપની ઝુલ્ફકો ખોલો સહર હોવે તો મેં જાનું.
જરા છુપકે રકીબોંસે મેરી આંખોમેં આ બેઠો,
અગર કોઇ લાખભી ઢુંઢે ખબર હોવે તો મેં જાનું.

તેરે વહશી બીજા જીક્ર મુઝે કર હે મેરે પ્યારે,
અગર હમ જાનતક દેવેં કદર હોવે તો મેં જાનું.

(૧૨૭)— ગઝલે—કાઝી.

તેરે સદકે તેરે કુરબાં યા રસુલે અરબી,
જાનબી દીલબી હે ધમાં યા રસુલે અરબી.
મેં તો કયા ચીજ જહાંતક હે હસીનાને જહાં,
આપ પર સબ હેં યે કુરબાં યા રસુલે અરબી.
ખાને નેઅમતસે અતા કીજે મુઝેબી હીસ્સા,
આપકે દરપે હું મેહમાં યા રસુલે અરબી.
કબ નીકાલું દરે દૌલતપે પહોંચકર અપને,
જો કે હેં દીલમેં યે અરમાં યા રસુલે અરબી.
અબતો લિલ્લાહ બુલા લીજે મદીનેમેં હુઝુર,
હીંદમેં હું મેં પરેશાં યાહ રસુલે અરબી.
હશ્ર કે રોજ લીયે હુંગા મેં પેશે કાઝી,
હાથમેં આપકા દામાં યા રસુલે અરબી.

(૧૨૮)— નશાતરે ઉલફત—કવ્વાલી.

તેરે જોગ મે પહેની કફની મેરે બાંકે જવાને મદની,
તેરે નૈનસે નુર ટપકતા પટકા કમર મે નખુ વતકા.
અલ્લાહરે નાઝુક બદની મેરે બાંકે જવાને મદની,
મેરે બાંકે રંગીલે સૈયાં મય પડું હું તોરે પૈયાં;
કી જો નમેરી દીલ શીકની મેરે બાંકે જવાને મદની.
હર ફુલમે તેરી બુ હય હર રંગમે તુહી તું હય,
તુઝે ચંપા કહું યા સમની મેરી બાંકે જવાની મદની.

(૧૨૯)— ગઝલે—અકબર.

તેરે વસ્ફમેં ગુલ બદન કયસે કયસે,
સુનાતે હેં રંગી સુખન કયસે કયસે,
મોહંમદકી ઉમ્મતકો ફીરદોસમેં હેં,
મકાં કયસે કયસે ચમન કયસે કયસે,
નબીકે નવાસોને ઉમ્મતકી ખાતીર,
સહે દરદો રંજો મેહન કયસે કયસે.
સકરકો ઇસી ગમમેં રોતી હે શબનુમ,
મીલે ખાકમેં ગુલ બદન કયસે કયસે.
ન પુછો જુદાઇસે દીને જીંદગીકે,
ગુજારે હેં શાહે ચમન કયસે કયસે.

અમીરે અરબ દેખતે હારે આકર,
હેં હાઝીર ગરીબુલ વતન કયસે કયસે.
હુઝુરીમેં રખીયેગા અકબરકો હરદમ,
સુનાતા હે શેઅરો સુખન કયસે કયસે.

તો (૧૩૦)— ગઝલ—મુમતાજ.

તોરે અનેકો પીયા જબસે હય ધુન મેરા હીન્દમેં જીવ લગા હી નહી;
ધસી સોચ બીચારા ને માર લીયો મેરો દુખકી ખબરયા ઝરાબી નહી.
પડા બેડા મેરા મંજધાર મેં આ અબ તુફાન હય તુહી પારલગા.
મેરી નૈહયા કા ધેવનહાર પીયા કોઇ જગમેં તહારે સીવાહ નહીં,
મેરા હીન્દસે જીવ ઉચાટ ભયો મેરે દુખકા ન કુચ બળ બાટ ભયો,
તોરે દરસ બીના મોહે ચયન, પડે કોઇ હીન્દમેં એસી દવાહી નહી.
યેહબી ભાગકી કીસતી હય શીયામ પીયાજીસે જીવ દીયા વહી રૂઠ ગયા,
તોરા દાસ હું જયસા ભલા હું બુરા યે મય કાહે કહું કે કયા હી નહી.
તોરી કીરપા ધુમ હય જગમેં પીયા મુમતાઝ પે બી અબ કરદો દયા,
મુઝે ચીતસે બીસાર ના રેન દીના તોરી પૈયાં પડત હું રવાહી નહી.

હ(૧૩૧)—રશીલા કવ્વાલ-ગઝલે અંગ્રેઝી-ઉરદુ-કવ્વાલી.

દરદે ફુરકતશે છુડા માઇ ડીયર દુ મી
શરબતે વસ્લ પીલા માઇ ડીયર કમ દુ મી
દેખ મુજકો નજલા માઇ ડીયર કમ દુ મી
દિલકો વેહશી ન બના માઇ ડીયર કમ દુ મી
મેં તજશ્શ સુરૂમેં તેરી હો ગયા આવારી વતન
તું કહાં હીએ ગયા માઇ ડીયર કમ દુ મી
ફસલે ગુલ આઇ હે અબ આયા હે મોસમ અચ્છા
જાનપર પર જામ પિલા માઇ ડીયર કમ દુ મી
તેરી ફુરકતને બોહત ઝુલમ કીયા હમ મુજપર
મુજકો કર ગમસે રેહા માઇ ડીયર કમ દુ મી
ઉડ ગઇ હાએ ઝમાનેસે ઝબાને ઉરદુ
સબકો અબ વીર્દ હુવા માઇ ડીયર કમ દુ મી

(૧૩૨)— (સયરે—ચમન)—ગઝલ.

દરપર પડા રહુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો,
દેખા તુમ્હેં કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
કુચા ગલી વ ઘર ઘર હે દેખ લેના તુમકો,
બદનામ તો કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ખુરકીસે તુમ જો ચાહો દરવાજા છોડ જાઉં,

મગર બી ના હટુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
લાખો સીતમ સહુંગા મેં ઇશ્કમેં તુમહારે,
શીકવા નહીં કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
દીલ જાન ઔર ઇમાં તુમપર કરૂંગા કુરબાં,
વાએદા વફા કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
કાઝી પેહનકે કફની સુરત બના ફકીરી,
દર દર સદા કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.

(૧૩૩)— ગઝલે—જૌહર.

દર પર રહા ખડા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો,
રોરો કે કેહ રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો-
દુરીને મુજકો મારા, લેલો ખબર ખુદારા,
સદમા યે સેહ રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
દમ હૈ લબોંપે મેરા, ફુરકતને આકે ઘેરા,
મર મરકે મેં જીયા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
મુંજ ધારમેં હૈ કીશતી, અબ પાર હો યે જલદી,
દરીયામેં ફસ રહી હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સાબિર મેરે કહાં હો, મુરશીદ મેરે કહાં હો,
સુફી તેરા બના હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
બસ અબ કહીં બુલાલો, મતવાલા તુમ બનાલો,
સવદાઇ તક હુવા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ફાની સમઝ રહાથા, મનસુર કેહ રહા થા,
અબ દારપર ચડહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
જૌહર બહોત હે મુઝતર કીજે કરમ અબ ઉસપર,
કદમોંમેં આ ગીરા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

(૧૩૪)— (અતરે સખુન)—ગઝલ.

દફન કરના મુઝકો કુએ યારમેં,
કબર બુલબુલ કી બને ગુલઝારમેં;
અપને યુસુફકા અઝીઝો હું ગુલામ,
ચાહે મુઝકો બેચલે બાઝારમેં,
સરમેરા લટકા કે કાતીલને કહા,
ફલ લગા હય આજ નખલે દારમેં;
લાશ મેરી કયું પડી હય બેકફન:
કયા કફન મીલતા નહી બાઝાર મેં,
સરકે કટનેકા મુઝે કુચ ગમ નહી,
ખમ ન જાએ તેરી તલવાર મેં;

(૧૩૫)— ગઝલે ...દ.

દમ નીકલે યા ઈલાહી યાદ મેં આહ મદીને,
સલ્લે અલ્લા ઝબાંપે હો ફુરકતો ખુશીમેં.
દેખા હે જબસે જલવા ઉસ નુરે મુસતફાકા,
નરગીસકે હું તહેયુર સોસન હે બે-ફલીમેં.
જન્નત દે યાકે દોઝખ કુછ ગમ નહીં હે મવલા,
રાઝી તેરી રઝામેં ખુશ હું તેરી ખુશીમેં.
ગુલશનમેં જાકે દેખો બુલબુલકી યે સદા હે,
તુહી બશા હુવા હે હર ગુલમેં હર કલીમેં.
અલ્લાહસે તુ લગાલે દુનીયાકે છોડ ઝગડે,
કયા કયા કરેંગે બંદે આરસી જીંદગીમેં.
બહરે ગુનાહમેં કિશતી આજ ડગમગા રહી હે,
તેરે બગેર બેઠેઠા હે મેં ન બે-કસીમેં
દરગાહે કીબ્રીયામેં બસ દમ ગેહી હુવા હે,
મદફુન હો યે અકબર બસ તેરી ગલીમેં.

દી(૧૩૬)— નગમાએ ગુલશન-ગઝલે-મેહબુબ.

દીલ કીસી સેં ન લગાના જાના જવાની પનમેં
કયા દાગદે ગયારે જાના જવાની પનમેં
સુરત દીખાદે પીયારી દીલકો હે બેકરારી
કયસી કરૂં નઝારી જાના જવાની પનમેં
નયનોકે કરકટોરે પાનીકી ઝીલડેરે
આંસુસે મોં ધુલાના જાના જવાની પનમેં
મીટટીકા કર બીછોના ઈંટોકા કર શીરાના
તનખાકમેં મીલાના જાના જવાની પનમેં
મેહબુબ જાન જાના મેં હો ગયા દીવાના
શહેરોંકી ખાક છાના જાના જવાની પનમેં

(૧૩૭)— ગઝલે-મુઝતર.

દિલ દાદગાને હુસ્નસે પરદા ન ચાહીએ
દિલ લેકે છુપ ગએ હુસ્ને અયસા ન ચાહીએ
દિલ કામકા નહીં તો નયો જાન નઝ હય
ઇતની ઝરાસી બાતપે ઝગડા ન ચાહીએ
અય દિલ સદા કીસીકી તરફ સર ઝુ-કા રહે
કાબા ગેહી હય ગયરકા સિજદાન ચાહીએ
જાહિદ તો બખશે જાએ, ગુનેહગાર મુંહ તકે

અય રેહમતે ખુદા તુઝે અયસા ન ચાહીએ
મુઝતર મઝારે હઝરતે ખ્વાજા ન છોડીએ
અજમેર કે દયારસે જાના ન ચાહીએ

(૧૩૮)— ગઝલે-દેહલવી.

દિલ હમને સનમકો દિયા નઝરાના સમજકર
ઝાલિમને જલાયા ઉસે પરવાના સમજકર
મેં તાલિબે ઓસા જો હુવા ઝુલફોંકા ઉસકે
જંઝીરસે બંધવા દીયા દીવાના સમજકર
પેહલેતો મેરે સામને મુહ ખોલકે બયઠે
ફિર કર લીયા પરદા મુઝે બેગાના સમજકર
સાકીમેં તેરે સદકે મએ વસ્લ પિલાદે
આયાહું બોહત દુરસે મયખાના સમઝકર
મનસુર ઇસી વાસ્તે કેહતાથા અનલ હક
શુલીયે ચઢાયા ઉસે દિવાના સમજકર

(૧૩૯)— રશીલા કવ્વાલિ—ગઝલ.

દિલ લે ગયા હમારા દિલદાર હંસતે હંસતે
કયા કામ કર ગયા હય વોહ યાર હંસતે હંસતે
યારો ઝરા ચલો તુમ લાવ ઉસે મનાકર
વોહ હો ગયા હય હમસે બેઝાર હંસતે હંસતે
મજલીસમેં આશકોકે અબરૂ મેં તેરે દેખું
આપસમેં ચલ રહી હય તલવાર હંસતે હંસતે
યારો ન સેહેલ સમજો તુમ હાલ નાતવાંકા
અયસાનહો મરે યેહ બીમાર હંસતે હંસતે
ગર શોકે દીદ હય તો પોહચેગે ઉસકે દરતક
દેખેગે હમ મુસાફિર દીદાર હંસતે હંસતે

(૧૪૦)— ગઝલે—સયદા—કવ્લિ.

દિલહી નહો કાબુમેં તો કયા મેરી ખતા હય, ગેહશાને ખુદા હય
સમહય જો મોહબ્બત મેં કીસીને ન કહા હય, આફત હય બલા હય
વાકીફ હેં બુતસેં હમેં સબ હાલહે માલુમ, કે જાતને હંય માશુક
ઇનકે વોહ કરામ તેં હંય કે રગ રગમે દગા હય, કબ ઇનસે વફા હય
ઉઠેંગે અગર તુમ તો મનાએગે તુમહેં હમ ઇસકા તો નહીં ગમ
પર છેડના માશુકા આશિકકો રવા હય, ઇસમેંહી મઝા હય
આઝારે મોહબ્બતસે અલ્લાહ હી બચાએ, યે ગમ „ન„ દીખાએ

યેહ દરેદ વોહ હે જીસકી નહી કે દવા હય બેકાર દોઆ હય
સયદાકો લગે કોસને અંદાઝ તો દેખે કુછ ગોર કરો તો
મરના હય તો મરને કે સિવા કોન જીવાહય, આખિર કો ફના હય

(૧૪૧)— ગઝલે—વાલી.

દીલ લગા યારસે ઊસ દીલકા છુડાના મુશ્કીલ,
ઇશ્કકા જખ્મ લગા ઉસકા સીલાના મુશ્કીલ.
હુસ્ન હે દામે બલા ઝુલ્ફ હે દો કાલે નાગ,
જીસકે તર્ઇ નાગ ડસા ઉસકા જીલાના મુશ્કીલ.
આતશે ઇશ્કને બોહતોંકા કીયા ખાના ખરાબ,
આગ દરીયાકો લગી ઉસકા બુઝાના મુશ્કીલ.
યાદ કરનેકો લીયા હાથમેં મનકા તનકા,
દીલ ઉપર બોજ પડે મનકા ફીરાના મુશ્કીલ.
જો ઉમર યાદમેં ગુજરી સો ગનીમત સમઝો.
સોગયા ઇશ્કમેં જો ઉસકા જગાના મુશ્કીલ.
રાઝે મખફી વલી ઝાહીર ન કીસીસે કરના,
હાથસે બાત ગઇ ઉસકા ફીરાના મુશ્કીલ.

(૧૪૨)— ગઝલે—મઝહર.

દીલ તુમકો દે ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો
આશીક તો બરમલા હુ ચાહે બોલો યા ન બોલો
પરવાનેકી તરેહ મેં અય શમએરૂ તુમ્હારી,
ફુરકતમેં જલ રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ઉલફતમેં તેરી લયલી આલમમેં મીસલે મજનું,
તશહીર હો ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
દીલ બેચ કરકે અય જાં બાઝાર ઇશ્કમેં મેં,
સવદાયે ગમ લીયા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ફુરકતમેં તેરી કાતીલ બેઆર જેરે ખંજર
શર અપના મેં ધર રહા રહું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સરસે તેરે કદમ પર અય શાહે મુલકે ખુબી,
તાઝીમકો ઝુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તકસીર કયા હુઇ હે મઝહરસે સાફ કેહદો,
અય જાન બે-ખતા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.

(૧૪૩)— ગઝલે—મઝહર.

દીલો જાન મેરા લેકર દીલબર કહાં ગયોરે,
મુજકે બનાકે મુઝતર દીલબર કહાં ગયોરે.
કાઅબેમેં તુજકો ઢુંઢું યા બુતકદેમેં અય જીત,
જાઉં કહાં કહાં પર દીલબર કહાં ગયોરે.
ફુરકતમેં જીસ પરીકે દીવાના વાર બનબન,
કેહતા ચેહી હું દરદર દીલબર કહાં ગયોરે
અબતો ખબર લો આકર વોહ દશ્કકા જીગરપર,
કારી લગાહે ખંજર દીલબર કહાં ગયોરે.
દીખલા વોહ અપની સુરત જો તુરકી સુરત,
એ પરદા અબ શરાવર દીલબર કહાં ગયોરે.
ઉલફત બડહાકે પ્યારે હમસે છુપે કીનારે,
હયરાં બહોત હે મઝહર દીલબર કહાં ગયોરે.

(૧૪૪)— ગઝલે—તજમ્મુલ.

દીલકો લુભા રહી હે ખાજાકી પ્યારી સુરત,
હયરતમેં લા રહી હે ખાજાકી પ્યારી સુરત.
ફીર-લેરહી હે ચુટકી દર પરદા મેરે દીલમેં,
ફીર યાદ આ રહીહે ખાજાકી પ્યારી સુરત.
ઉશશાક સોઝે ગમસે હેં બહરે દીદ જલતે,
તનમન જલા રહીહે ખાજાકી પ્યારી સુરત.
બેહોશ હો રહે હેં તાલીબ દમે નઝઝારા,
કયા હોશ ઉડા રહીહે ખાજાકી પ્યારી સુરત.
કયુંકર નઝર ન આવે આબાદ ઝુપડા ચેહ,
દીલકો બસા રહી હે ખાજાકી પ્યારી સુરત,
હસરત નીકલ રહી હે દીદારકી તજમ્મુલ,
કિસમત જગા રહીહે ખાજાકી પ્યારી સુરત.

(૧૪૫)— ગઝલે—હાઝી.

દીખાદો ચેહરયે અનવર તુમ્હારા યા રસુલુલ્લાહ,
તડપતા હે દીલે મુઝતર હમારા યા રસુલુલ્લાહ.
કીસી સુરતસે પોંહચાયે ખુદા મુજકો મદીનેમેં,
તો રૈઝ કાઇ કર હરદમ નઝઝારા યા રસુલુલ્લાહ.
તસદદુક જાનો દીલ કરદું દરે અકદસપે ખુશ હોકર
મદીનેમેં જો હો મેરા ગુઝારા યા રસુલુલ્લાહ.

સહારા દીજીયે બંદા નવાજી કીજીયે આકર,
કે આબ મેં હો ગયા હું બે સહારા યા રસુલુલ્લાહ.
ફુરકતે માહ કામીલ હોગયા હૈરતસી દો ટુકડે,
કીયા હૈ આપને જીમદમ ઇશારા યા રસુલુલ્લાહ.
સીરતો નારે દોજખ ઔર અજાબે કબ્રસે મુઝકો.
બચા લેના બચા લેના ખુદારા યા રસુલુલ્લાહ"
બુલા લીજે બુલા લીજે મદીનેમેં બુલા લીજે,
નહીં હાદીકો અબ દુરી ગવારા યાં રસુલુલ્લાહ.

(૧૪૬)— ગઝલે-મુનીસ.

દીલ મેરા જુલ્ફે સીયાહ ઇસગઇ નાગન બનકર,
એ ગુનાહ દોસ્તને મારા મુઝે દુશમન બનકર.
મરમીટા જાન ગઇ દીલ અસીરી-કે મદે,
પાયે બુલબુલને યે ફુલ આશીકે ગુલશન બનકર.
હાથ ઉઠાઓગે જો એ જાને મેરે કત્લેકો તુમ,
તેગ બાજુએ લીપટ જાયેગી જોગન બનકર.
આજ ઉસ ગુલકા અજબ રંગ હુવા પીકે શરાબ,
ચંપીયે ગાલ દમકને લગે કુંદન બનકર.
દોસ્ત જબતક હૈ ખુદા કુછ નહીં પરવા મુનીસ,
કયા કરેગા કોઇ હાસીદ મેરા દુસ્મન બનકર.

(૧૪૭)— ગઝલે-શારદા.

દિલ હમારા લે લિયા હમ કો દીયા કુછ ભી નહીં,
બે કરારી ચઢ ચલી અબતક કીયા કુછ ભી નહીં.
ક્યોં હુઇ નફરત યહાં આને સે તુમકો યક બયક,
યાદ આતી હય હમે અપની ખતા કુછ ભી નહીં.
સામ હી લેતે ગયે સુખ કે જો સામાન થે,
જાન ભી લેલો હમેં ઉજરો મિલા કુછ ભી નહીં.
કરલે અપની સી સિરફ નેકી બદી રહ જાયગી,
હાથ આયગા નહીં ગમ કે સિવા કુછ ભી નહીં.
"શારદા" કરકે દગા પીછે બહોત પછતાવોગે,
બાદ મેરે પાઓગે દીલબર મજા કુછ ભી નહીં

(૧૪૮)— (મજમુઆ-કવ્વાલી.)

દીવાના કીયા શાહજાદી શીરી સુખનીને,
દીલ છીન લીયા હરેક આફીકે યમનીને,

થી કા-મતે સરદારસે દુન્યાકી કયામત,
દી બાગકો ઝીનત ઉસી સરપે ચમનીને.
ઉનકે લબે રંગીંકા જમા રંગ જહાંમેં,
ઈસલામ બઢહાયા ઉસી લાલે યમનીને.
આયા નઝર રૌઝયે પુરનુર મોહંમદ,
દીખલાયા રૂખે અયેશ ગરી ખુલવતનીને.
લે જલ્દ નીકલ હીંદસે હો શાર બલાગન,
બુલાયા મદીને મેં રસુલે મદનીને.

(૧૪૯)— ગઝલે-અશરત.

દુનીયાસે જબ ઉઠાયે બિસતર ગુલામ તેરા,
યા રબ જબાંપે જારી ઉસદમ હો નામ તેરા.
બુત-ખાને છાનમારે કાબેમેં ઢુંડ આયે,
દીલકે મકાંમેં પાયા અય જાં મુકામ તેરા,
મસજીદકે દરપે કયું કર, હો પાસબાંકા પેહરા,
બેકેદ હે ઇલાહી દરબારે આમ તેરા,
જન્નત મીલે કે દોજખ દોનોં તરેહસે ખુશ હું,
મુખતાર તુ હે મેરા મેં હું ગુલામ તેરા,
કલેમા તેરા ન કયુંકર જારી હો શશ જહતમેં,
બજતા હે પંજ વક્તા નૌબતમેં નામ તેરા.
રહમતકા મુસ્તહકભી તુઝસા નહીં હે અશરત,
હેં ગરકે બહરે ઇસ્યાં દફતર તમામ તેરા.

(૧૫૦)— ગઝલે-દાગ.

દોસ્તીકા હો જમાનેમેં ભરોસા કીસપર,
તુ મઝે લોડચલા અય દીલે શયદા કીસપર,
ફીતના પરદાજ દગાબાજ ફુસુંગર અયાર,
હાય અફસોસ દીલ આયાભી તો આયા કીસપર.
ઉસકી તસવીર જો યુસુફકે મુકાબીલ રખદું,
દેખીયે ગીરતેહેં ફીર અહલે તમાશા કીસપર.
જાનીબે ચર્ખ ઇશારેસે બતાયા ઉસને,
જબ કહા મેંને મેરા સબ્ર પડેગા કીસપર,
દીલ ચુરાયા જો મેરા આપ ભરી મેહફીલમેં,
ઓર કેહતે હોકે હય શુબા તુમહારા કીસપર,
દાગ જાતેહે તો મકતલમેં પર અવ્વલ સબસે,
દેખીયે વાર કરે વોહ સીતમ આરા કીસપર.

(૧૫૧)— ગઝલે-દાગ.

દોસ્ત ક્યું ઇશ્કમેં કરતે હૈ શીકાયત મેરી,
મુઝપે ક્યા જોર કીસીકા હૈ તબીયત મેરી.
નાતવાં દેખકે અફસોસ ન આયા મુઝપર,
વોહ ખફા હૈ કે ઉડાઇ હૈ નજાકત મેરી.
ક્યા જુદાઇકા અસર હૈ કે શબે તનહાઇ,
મેરી તસવીરસે મીલતી નહીં સુરત મેરી.
જીસ તરેહ તુ મેરે આગોશસે નીકલા અય શોખ,
યુંહી હાથોંસે નીકલતી હૈ તબીઅત મેરી.
અપની તસવીરપે નાજાં કે તુમ્હારા ક્યા કે,
આંખ નરગીસકી દહન ગુંચેકા હયરત મેરી,
કહીં દુન્યામેં ઠીકાના નહીં ઉસકા અય દાગ,
છોડકર મુજકો કહાં જાયે મુસીબત મેરી.

(૧૫૨)— ગઝલે—અમીર.

દૌરમેં સાગર રહે ગરદીશમેં પયમાના રહે,
મયકશોંકે સરપે સારા પીરે મયખાના રહે.
જીસપે પડજાવે નઝર તેરી વોહ દીવાના રહે,
હાં નીગાહે યાર તરઝે બે-હીજાબાના રહે.
ક્યા ઇસીકો કેહતે હૈં રસમેં વફાદારી સનમ,
દુશ્મની હમસે રહે ગયરોંસે યારાના રહે.
ફીર ન કુછ પુછેંગે મુઝસે કબ્રમેં મુનકર નકીર,
મરતે દમ યા રબ ખ્યાલે હયે જાનાના રહે.
અયસે સાકીકે મેં સદકે જો પીલાયે ભરકે જામ,
સાકીયા હરદમ સલામત તેરા મયખાના રહે.
કોઇ હો ગાતા કોઇ રોતા કોઇ હસતા અમીર
વયકદોં વાલોંકા હર અંદાજ મસ્તાન રહે.

(૧૫૩)— ગઝલે-નાઝીમ-કવ્વાલી.

ઘર કરતે હૈં દીલોંમેં પીરઆન બાન વાલે
સીકકે બીઠા રહે હૈં નામો નશાન વાલે
તીરે નઝર સે તેરે અબરૂ કમાન વાલે
બચતે નહીં કબુતર ઉંચી ઉડાન વાલે
ઓસાન હારદેનાં મકતલમેં ઇશ્ક કબાઝો
તે મેં હૈં બાડવાલી ખનજર હૈં સાન વાલે

મેંપ ઓર સબર મેરા અફ્રુત નમીજ દોનોં
એક તેગ એક કાતીલ દો [illegible]ન વાલે
કબ તક રહેં સંભાલે સરપર હમારે નાલે
અપની ઝમીં ઉઠા લે ઓ આસમાન વાલે
હમ બે ઝબાં હેં ગોયા કેહતે નહી કુછ ઉનકો
મુહબ્બતે ક્યું ન દુશ્મન ટેડી ઝબાન વાલે
શીરીનીએ સુખનકા એક્ષર યે ચાશની હે
શીકર પડેગે નાઝીમ ઉંચી દુકાન વાલે

શાએર } ફુસાતો હો દીન બહારે જો શીઝા રીબઝા ગએ
હસરત ઉન ગુનચોંપે હે જો બીન ખીલે મુરઝા ગએ

(૧૫૪)— ગઝલે—અનવર—દેહલવી—કવ્વાલી.

ન તુ ખુશ ઇતના દિલમેં ગુલે લાલાઝાર ચમન
અભી હય અભી નહી હય યેહ તેરી બહાર ચમન
તેરી દિલ ફરેબ સુરત મુઝે દેખને દે કાતિલ
જરા રોકયે છુરીકો મિતમા શાઆર ચમન
ચમને જહાં મે ખિલકર મિલે લાખો ગુલ ઝમીમેં
નગુરૂરમેં તનાજા ગુલે નવબહાર ચમન
અય ચશ્મે તર સંભલના યેહ હય દુશ્મનોંકી મેહફીલ
ઝરા કામ ઝબ્તસે લે નહો અશ્ક બાર ચમન
શબે વસ્લ જબમેં લિપટા તો વોહ બોલે મુજસે અનવર
ઝરા હોશમેં જગ પ્યારે નહો બેકરાર ચમન

(૧૫૫)— ગઝલે—દાગ.

ન સમઝા ઉમર ગુઝરી ઉસ બુતે ખુદ સરકો સમઝાતે;
પીગલ કર મોમ હો જાતા અગર પથ્થર કો સમઝાતે,
હમારી કૌન સુનતા હય વગર ન હમ દમે રૂખસત.
ઇધર કુચ દીલકે સમઝાતે ઉધર દીલબર કો સમઝાતે;
તેરી રફ્તાર કા અનાદાઝ જીસમેં હો દમે ક્યું કર.
દખા કર કીસતરહ હંગામએ માહશર કો સમઝાતે,
યેહ ઝાલીમ તો હજારોં કોસ હમસે દુર રહતા હય;
અગર મીલના તે કુચ હમ ગરદીશ બદ અખતર કો સમઝાતે.
ખુદા જાને કહાંસે રાહ ઉલ્ફત મેં કહાં પોંહચે.
જો હોતા હોશ કુછ હમકો તો હમ રાહબર કો સમઝાતે;
અગર મેંહ જાનતે દાગ કરેંતે ખુદ ખુદાઇ કા,
તો હમ અન્જલ હીસે ક્યા જાને કઇ બુતગર કો સમઝાતે,

(૧૫૬)-- ગઝલે--ચીંદ

ન બોશે દેતે આતા હય ન [illegible] બહેલાના આતા હય
તુજે તો અય બુતે કાફર ફકત તરસાના આતા હય
સરાહી બેઅખ્તયાર ભરતી હય મેના મુસ્કરાતા હય
હમારા યાર જીસદમ જાનીબે મયખાને આતા હય
જો તુમ હંસને મેં હે મુખ્તાર, હમ રોને મેં કામીલ હય
તુમ્હેં બીજલી ગીરાની દમકે, મેંહ બરસાના આતા હય
બીછા કર દામ ગેસુ રૂખ પે વો નરગીસ યું બોલા
યે ફંદા વો હય જીસમેં મુરગ દીલ બેહાતે આતા હગ
બાત સસમકી જગે હમ કાફર બદ બેવસકો અયરીંદ
ખફા હોનાં બીઝકનાં મારનાં ચમકનાં આતા હય

શએર } અબની હાએ ઈશ્કમેં રોતા હય કયા
આગે આગે દેખીયેં હોતા હય કયા

(૧૫૭)— ગઝલે— રશીદ.

ન નમાઝ આતીહે મુજકો ન દુઆ આતી હે,
યા મોહબ્બતકી મગર દીલસે સદા આતી હે.
દીલકે નાસુરકો મેરે ન લગાઓ મરહમ,
હમ દરીયોંસે મદીનેકી હવા આતી હે.
હેં વોહ શયતાન જો મુનકીર હેં શફાઅતકે તેરે,
જીનકો ઈમાં નહીં કબ ઉનકો હયા આતી હે.
હુકમ કરતે હેં ગેહી વોહ કે પરહે જાઓ દુરૂદ,
જીનકો બીમારીયે ઈસીયાંકી દવા આતી હે.
શુકરે અલ્લાહ કે મેરા શેઅર હે મકબુલ રશીદ,
ક્યુ કે ગઝલ સુનનેકો એક ખલકે ખુદા આતી હે.

(૧૫૮)-- ગઝલે--આગાં--કવ્વાલી.

નમાઝ કયસી કહાંકા રોઝા અભીતો શગલે શરાબ મેં હું
ખુદાકી યાદ આએ કીસ તરેહસે બુતોંકે હેજરો અઝાબ મેં હું
શરાબકા શગલ હો રહાહે બગલમેં પતાહું મંય કીસીકો
મેંય જાગતાહું કે સોરહાહું ખીયાલમે હું કે ખ્વાબ મેં હું
ન છેડ ઈસવક્ત મુજકો વાએઝ નહીંહે મોકા યે ગુફતગુકા
સવાર જાતા હે વો શરાબી મય હાઝીર ઉસકી રકાબ મેં હું
કભી નમાઝી કભી શરાબી કભીહું રીન્દ ઔર કભીહું ઝાહીદ
ખુદાકા ડર હે બુતોંકા ખટકા અજબ તરેહકે અઝાબ મેં હું

કયામત આનેકા બોજ કયાહે તરદદુકો ફીકર કયાહે આગા,
હીસાબ કયા કોઇ મુજસે લેગા બતાવો મંયઝીસ હીસાબમેં હું

(૧૫૯)— ગઝલે—શાહ—ખ્યાલ.

ન કરો કીશીશે દોસ્તી વ આશ્નાનાઇ, અય-યારો—કરો ના
દોસ્તી વ આશ્નાનાઇ.

મુશ્કેલી કે વખ્તમેં દુર હોત હૈં જાન, ન કરો કીશીસે
દોસ્તી વ આશ્નાનાઇ.

મતલબ કે હેં-દોસ્ત સબ યારો, મય કેહતા હું સબ
સચ-સમજજો યારો,

શએર {
વખ્ત આયગા મુશ્કેલીકા-જબ કાંમમે ન આયગ કોઇ
દોસ્તોંકી-ગુફ્તગુમેં, મહેરબાની માલીક કી જોઇ
શોચ રહા હય "શાહ" મનમે શમજલો જાનીઃ
ન કરો યારો કીશીસે દોસ્તી વ આશ્નાનાઇ.
}

(૧૬૦)— (અતરે સખુન)—ગઝલ.

નીગાહે યાર બદ મસતી મેં બી હુશયાર કયસી હય,
મેરા દીલ છીન લેને કે લીયે તરવાર કૈસી હય.
અદાસે ફેર કર ખંનજર ગલે પર યું લગે કહને.
શહીદે નાઝ બતલાવો કે ઇસમેં ધાર કૈસી હય;
જીગરમેં છાગઇ પહલુ કે લુસકે દીલમેં જા તડપી,
ગજબ કી ચુલ બલી ચંનચલ નીગાહે યાર કયસી હય;
હમીં કો ઝુલ્મે કરતે હંય હમી સે પુછતે હંય યું,
ઝરા સાહેબ બતા દેનાબી મેરી તલવાર કયસી હય.

(૧૬૧)— નિગાહે—ગફ્લત— કલ્યાન, ઠુમરી—

પરવરકો પાક જાન, શામોસહર લગા ધ્યાન,
નાથ વો દયાવાન, નિગાહ બાન—પરવરકો.
સુમિર સુમિર તું હરનામ, સબ મતલબ લાવેબર,
નીતીમાન આલિશાન કદ્રદાન—પરવરકો.
નગર, ડગર, શહરગામ, મયેં નાજિમ કોઢુંઢું.
આતુ આનેક, માન ! માન !—પરવરકો.

(૧૬૨)— નશાહરે ઉલફત—ગઝલ.

પસંદ આયા હય દીલ મેરા તો અપને પાસ રહેને દો,
મુઝે સાદી ખુદાઇ ગર બુરા કહેતી હય કહેને દો.
અદુકે ઘરસે પીછલે પહેર અબ ફુરસત મીલી તુમકો,

અભી ક્યું રહમ કરતે હો મુસીબત કુચ્છ તો રહેને દો,
તુમ્હારે હર ઘડી ઝગડો યે મેરા નાકમે દમ હય,
અબ ના ખોલો ઝબાંમેરી બસ અપની પાસ રહેને દો.
કીયા જબ કત્લ હી મુઝકો જરા સી દેર તો ઠયરો,
તડપના દેખલો મેરા લહુ બહેતા હય બહેને દો.

(૧૬૩)— કવ્વાલી—યે, ઝાહિલ.

પીલા દો અબ મઝે વેહ દત મેરે શાકી રસુલ્લલાહ
નહી હય સબ્રકી તાકત મેરે શાકી રસુલ્લલાહ
મુઝે તિલ છુટહી કાશી હય મેરે સાકી રસુલ્લલાહ
કે શીશેમેં ન કુછ બાકી મેરે સાકી રસુલ્લલાહ
પિલાકર સાગિરે ઉલફત બનાદો અપના મસતાના
મેરે હાદી મેરે રેહબર મેરે સાકી રસુલ્લલાહ
શફાઅત કરકે મેહસર મેં ખુદાસે બખશવા લેના
હય આસી આપકી ઉમ્મત મેરે સાકી રસુલ્લલાહ
તમન્ના હય યે ઝાહિલકી બુલાલો અપને તયબામેં
કેતો દોઝખસે હો રાહ તમેરે સાકી રસુલ્લલાહ

(૧૬૪)— (દીલખુસ ગૌહર) ગઝલ.

પીલા સાકી મુઝે વોહ મય કે મુઝકો મસ્ત કર કરદે.
ન ઉતરે મેરી ફીર મસ્તીપર કોઇ અયસાહી સાગર દે.
અજલભી મેરી ગર આવે કયામતભી અગર હોવે.
ન મદહોશી મેરી જાયે તુ અયસા જામ ભરકર દે.
તમન્ના હે યેહી મેરી કે હો નઝરે કરમ તેરી,
નીવાલા શૈકકા દેદે પ્યાલા ઇશ્કકા ભરદે.
લગાદે આગ વોહ દીલમેં કે હો મોસુલ વાસીલમેં,
નઝર આવે તેરા જલવા જહેં જીતને હેં સબ પરદે.
ફનાકી વોહ ચડે મસ્તી ભુલાદે જો મેરી હસ્તી,
ખુલેં દીલકી મેરી આંખેં બકાકા ઘુંટ ગર ભરદે.

(૧૬૫)— ગઝલે-સરવર.

ફલકપર બનકે દુલ્હા, જબ મોહમ્મદ મુસ્તુફા નીકલે
હુવા ગુલ સાકંસા અરસસેં કે ખૈરલ વરા નીકલે
ખબર જીસદમ હુઇ આતે હેં, મેહબુબે ઇલાહી યહી
ઝયારતકે લીયે સાકીને અરશે અલા નીકલે
ઝમીવા આસ્માંમેં શોર, થા મહરાજ કી સબ મે
ગુન્હેગારોંકો બક્ષાને હબીબે કોબરીયા નીકલે

નહિ હે ખોફ રોઝે મેહસરકા જરા સરવર
વશીલે આશીકોકા જબ મોહંમદ મુસ્તુફા નીકલે

(૧૬૬)— ગઝલે મીર.

ફના કેસી બકા કેસી જબ ઉસકે આશના ઠેરે
કભી ઈસ ઘરમેં આ ઠેરે કભી ઉસ ઘરમેં આ ઠેરે
જો ચશ્મે ગૌરસે આઇનાએ તૌહીદ કો દેખા
તો સબ કુછ તુંહી તું દેખા ન કુછ એ ખુદનુમા ઠેરે
હકીકત એ લહૂ આઇનાએ વાહદત મેં દોનોંકી
ન તુમ હમસે જુદા ઠેરે ન હમસે તુમ જુદા ઠેરે
બકા દેખો નાઝેપર મેરે આયે તો ફરમાયા
કહો તુમ બે વફા ઠેરે કે અબ હમ બેવફા ઠેરે
સફે આરાસતા હોને લગી જબ અહદે મહશરકી
જમાઅત એક કુબકા હમસતોંકા હમ જુદા ઠેરે
અમીર આવાઝે ત્રબને બહતો સબને રાહલી અપની
હઝારો સેકડોં મેં રનજ ગમ કે આશના ઠેરે.

(૧૬૭)— ગઝલે દાગ.

ફલક દેતાહે જીનકો અયેશ ઉનકો ગમભી હોતે હેં,
જહાં બજતે હેં નક્કારે વહાં માતમભી હોતે હેં.
ગીલે શીકવે કહાંતક હોંગે આધી રાત તો ગુજરી,
પરેશાં તુમભી હોતે હો પરેશાં હમભી હોતે હેં.
જમાના દોસ્તી પર ઈન હસીનોંકે ન ઈતરાયે,
યે આલમ દોસ્ત અકસર દુશ્મને આલમભી હોતે હેં.

શાએર } ખુદા પરસ્તસે કેહદો હુવા મેં ય સંગ પરસ્ત
નશાએ પાએ નબી પડગએ હેં પથ્થર પર

બઝાહીર રાહનુમા હે ઓર દીલમેં બદ ગુમાની હે,
તેરે કુચેમેં જો જાતા હે આગે હમભી હોતે હેં.
કીસીકા વાયદએ દીદાર તો અય દાગ બરહક હે,
મગર યે દેખીયે દીલશાદ ઉસદીન હમભી હોતે હેં.

(૧૬૮)— ગઝલે હાફેજ.

ફરમાયા ખુદા રંજ ન કુછ લાયે મોહંમદ.
ફીરદોસમેં ચાહે જીસે લેજાયે મોહંમદ.
ઉમ્મતમેં મોહંમદકી હો કયસાહી ગુનેહગાર.
બખશુંગા મેં બેશક જીસે બખશાયે મોહંમદ.
બખશુંગા ગુનેહગારોંકો મેહશરમેં કરમસે,

એકબાર ઇશારેસે જો ફરમાયે મોહંમદ.
હર તરેહકી ખાતીર મુઝે મંઝુર હે ઉસકી,
જો માંગે કયામતમેં વોહી પાયે મોહંમદ.
કેહદે તુ યે જીબ્રીલ ઘબરાયે મોહંમદ,
હાસીલ હોં સભી તેરી તમન્નાયે મોહંમદ,
દમ નીકલે તો મેં વકતે નઝાઅ આપકો દેખું.
ઓર વીરદે જબાં હોતો લકબહાયે મોહંમદ.
ઇસાકો ચરખે ચાર તો મુસાકો તુર થા,
જેરે કદમ હે અર્શ મોઅલ્લાયે મોહંમદ.
હાફિઝકી તો યા રબ યેહી દીન રાત દુઆ હે,
એકબાર દીખાદે રૂખે જેબાયે મોહંમદ.

(૧૬૯)— ગઝલે—મુઝતર.

ફનાકે બાદભી દીલમેં ખ્યાલે યાર બાકી હે,
ખુલી હેં દોનો આંખેં હસરતે દીદાર બાકી હે.
બહાયે ઝીજમેં અશ્કે રવાંને ઘરકે ઘર સારે,
કસર અબ કુછ નહીં એક આડકી દીવાર બાકી હે.
લગાયે સેંકડોં તીરે નઝર ઉસને કલેજે પર,
બસ અબ ચલનેકો તેગે અબરૂયે ખમદાર બાકીહે,
ઉડાકર ધજજીયાં જેબો ગીરેબાંકી એહક જાના,
અભી અય દશતે વહશત દામને દીલદાર બાકી હે.
ખુદાસે હશ્રમેં સબ અપની અપની કેહ ચુકે મુઝતર,
હમારી ઓર ઉનકી-આખરી ગુફતાર બાકી હે.

(૧૭૦)— કવ્વાલી—ગઝલે—જૌહર.

ફરયાદ કરે કિસ્સે ગુનેહગાર તુમહારા,
અલ્લાહ ભી હાકિમ ભી તરફદાર તુમહારા.
પરયુંકી તો કયા અસ્લ જો હુરેં નઝર આઓ,
દેખે ન ઉધર તાલીબે દીદાર તુમહારા
ખુરશીદ જો દિનકો હો તો મેહતાબ હો શબકો,
દુન્યા મેંય ઉજાલા હય સબ અય યાર તુમહારા.
હુરોંકો તમન્ના હય પરીઝાદોંકો હસરત,
મીલતા હય કીસે સાયએ દીવાર તુમહારા.
કાબએકી તો કયા અસ્લ હય ઉસ કુચેકે આગે,
જન્નત હોતો જાએ ન ગુનેહગાર તુમહારા.
દરદે દિલે આશિકકી દવા કોન કરેગા,

સુનતે હંય મસીહા બી હય બીમાર તુમહારા.
જોહર તુમહેં નફરત હય બહોત બાદા કશીસે,
બરસાત મંય દેખેંગે હમ ઇનકાર તુમહારા.

(૧૭૧)— ગઝલે—નાસિખ.

ફીર બહાર આઇ ચમનમેં ઝખમ દીલ આલે હુવે,
ફીર મેરે દાગે જીગર આતી શકે પર કાલે;
કીસ તરફ છોડું યેકાયક તેરી ઝુલફુ કા ખીયાલ,
એક મુદત સેરે કાલે નાગહેં પાલે હુવે.
વાહ કયા તાસીર હે રૂખસાર આતીશ નાક કી,
સાલવ જવવાલા તેરે કાન કે બાલે હુવે.
જબ શબે તારીકમેં હમ કુએ જા ના કો ચલે,
આગે આગે જાએ મશ અલ આતશી નાલે હુવે.
વોપરી પેકર કહા કરતા હે અકસર ફખરસે,
અબ તો નાસિખ બી હમારે ચાહને વાલે હુવે.

(૧૭૨)— કવ્વાલી—ગઝલે—આશીક.

ફીર વોહ બે બાકીયાં પહેલીસી દીખલાને લગે
ઓર મુઝે જેડા તસવ્વરમેં મેરે આને લગે.
જબ કહાકે રાત ભર પહેલુમેં મેરાંહ રહે,
નીચી નઝરેં હોગઇ ઓર દીલમેં શરમાને લગે.
ફીર ખ્યાલે યાર દીલમેં ચુટકીયાં લેને લગા,
ફીર હમારે દીદએ તર અશ્ક બરસાને લગે.
અબ કોઇ દન મેં હુવા જાતા હે અપના ખાતમા,
ફીર વોહી અંદાઝે માઅશુકના દીખલાને લગે.
આએ જબ ગોરે ગરીબાં મેં લોં બ્હેરે ફાતીહા,
આશીકે જાંબાઝકી તુરબતકો ઠુકરાને લગે.

(૧૭૩)— ઝગલે—કવ્વાલી—બીગગનજાન.

ફીર કર ઝરા નઝર કર ઓ યાર જાને વાલે,
ઇતના નહો સીતમગર ઓ દીલ ચુરાને વાલે.
કુછ નાઝ કુછ તગારીલ કુછ શોક કુછ તજાહીલ,
સદકે તેરી અદાકે ઓ મુંહ છુપાને વાલે.
નાસેહ મુઆફ કીજે બસ ચુપહી રેહને દીજે,
હમને હઝારો દેખે બાતે બનાને વાલે.
દાના બહો હો નાદાં અકલો ખીરદ પરેશાં,
કરતે હેં એસા જાદુ યે દિલ લુભાને વાલે,

ખામોશ અય વિલાયત કરતાહે ક્યું શીકાયત,
કેહતે હેં ઉસ્કો ઝાલીમ સારે ઝમાને વાલે.

(૧૭૪)— ગઝલે—જીગર.

ફુલ બરસેં રાતદીન ગરદીશ મેં પૈમા ના રહે
એ મેરે સાકી તેરા ગુલઝાર મયખાના રહે
દસ્ત સાકીકો નાઝીશ પાએ રીન્દા લરખરાય
મય કદેહ વાલોંકા હર અન્દાઝ મસતાના રહે
બઝમ મેં શરમા કે પહલુસે મેરે જબ ઢેમ હટે
શમ્અને બી ચાહા મુઝસે દુર પરવાના રહે
ઉમર ભર ઉસને સતાયા જીસકો હમને દીલ દીયા
ઉમર ભર ઉસને જલાયા જીસપે પરવાના રહે
સાકીયા જબ જામ સેહત ભાર ચુકે મુઝ રીન્દ કા
સામને આંખો કે યક લબરેઝ પૈમા ના રહે
સચતો યેહ હય ઝીન્દગી કા લુતફ કુચ આતા રહે
જબતલક ખીદમત ગુઝારે પીર મય ખાના રહે
અ મેરે પીરે મુંગા એસી દુઆ દે મુઝકો તુ
ખુલદ મેં બી યાદ મુઝકો શહે મયખાના રહે
જાન દે કર આશકોં મે નામ કરજાઉં જીગર,
બઝમે આલમ મેં મેરી ઉલફત કા અફસાના રહે

(૧૭૫)— ગઝલે—નીઝામી.

બગલમેં યાર સાગરમેં શરાબે પોરતુગાલી હે,
હમારે દીનો ધમાંકા તો અબ અલ્લાહ વાલી હે.
ચલો રેહનેબી દો હમ યે દીવાને સબ સમઝતે હેં,
આહુકા નામ લેકર બાત તુમને કીસપે ઢાલી હે.
ઇજાઝત હોતો મેંબી બેઠ જાઉં એક ગોશેમેં,
જગા તો આપકી મેહફીલમેં આખીર કુંબી ખાલીહે.
કભી આંખોંસે દીલમે હો કભી દીલસે હો આંખોંમેં,
કહાંસે રાહ તુમને—આને જાનેકી નીકાલી હે.
નીઝામી ખુને દીલને મીલકે તુરફા ગુલ ખીલાયે હેં,
મુસલ—સલ તાર અશકોંકા હે યા, ફુલોંકી ડાલી હે.

(૧૭૬)— ગઝલે—ઝફર.

બહકાને વાલે આપ સબ યાર બન ગયે
સમઝાને વાલા મુફત ગુનાહગાર બન ગયે
મંયને દીખાયા દીલ ઉન્હેં દીલદાર જાનકર

લેકર હમારે દીલકો દીલાદાર બન ગયે
ઉસ ગુલ બગેર સબકો આતી નહીં હય નીંદ
બીસતર કે તાર હકમેં મેરે ખાર બન ગયે
હુશયાર રહના ચાહીયે યારોં સે એ ઝફર
અગયાર ઇસ ઝમાને કે અગયાર બન ગયે

(૧૭૭)— ગઝલે—તજમ્મુલ.

બડહી ઉલફત તો કમ હોગા હીજાબ આહીસ્તા આહીસ્તા,
ઉઠાયેંગે વોહ ચેહરેસે નીકાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
ફીરેગી રફ્તા રફ્તા ઉનકી ચશ્મે મોહર દુશ્મનસે,
કે હોતા હે જહાંમેં ઇનકીલાબ આહીસ્તા આહીસ્તા,
વોહ હેં માશુક હોતે હોતે એક દીન મેહરબાં હોંગે,
દુઆ કરતે હેં આશક કામયાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
ઉભર આયેગા સીના નવ જવાં વોહ હોનેવાલે હેં,
ઉમંગ અપની દીખાયેગા શબાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
જો અરઝે મુદઆ કરતા હું કેહતે હેં તજમ્મુલ વોહ,
દુઆ હોગી મ્હારી મુસ્તજાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.

(૧૭૮)— ગઝલે—સાકીબ.

બનાઇ હે મેરી બાલીંપે સુરત આપને ગમકી,
મસીહાઇકે બદલે આજ કયા સુઝી હે માતમકી.
યે કીસને મુસકુરા કર ગયેરકે દામનસે મોંહ ઢાંકા,
યે ક્યું મેરી નઝરમેં એક બીજલીસી અભી સમકી.
બડહા કર પ્યાર ઉનસે જીંદગાનીકા મઝા ખોયા,
શરાબે વસલમેં તાસીર પયદા હોગઇ સમકી.
પલક જીનક ઝપક જાતીથી કલ આંખેં લડાનેમેં,
વોહ અબ તેવર બદલકર ખેરસે દેને લગે ધમકી.
ખુદા હાફીઝ હે ઉસ્સુ મરદે ખુદાકે અહદકા કલતક,
બુતોંકી યાદ સાકીબને સુનાહે આજસે કમકી.

(૧૭૯)— ગઝલે—તજમ્મુલ—(ચાલુ જમાનેકા ફેશન)

બગલ મેં લેકે જુરવા કા ફીરાના યેહ ભી ફેશન હય,
મડમ સાહબ કો થેટર લેકે જાના યેહ ભી ફેશન હયે,
લગાકર હેડ મીસ્તર બનકે લેકે સાથ કુત્તેકો,
પોંચ હકર પાર્ક મે સીટી બજાના યેહ ભી ફેશન હય.
કલા મુલ્લાહ કે બદલે ઇન્ગ્લીશ દીની કીતાબો કે,
પીસર કો પહેલે અંગ્રેજી પઢાના યેહ ભી ફેશન હય.

બીછાના ફર્શ દસ્તર ખ્વાન યેહ ઝગડે પુરાને હય,
સરે ટેબલ છુરી કાંટેસે ખાના યેહ ભી ફેશન હય.
અગર હો બોલ કા જલસા ગડહાને કે લીએ ઇજાજત,
મડમ કો સાથ યારોં કે નચાના યેહ ભી ફેશન હય.
બડહા કર મુછકો દાડીકો ઘટા કર દાટ કર ઝુલ્બાહ,
બઇ શાને ફઝીલત માંગ ખાના યેહ ભી ફેશન હય.
નહિ હોતી હય આયદ દફ્અ તાજીરાત કોઇભી,
તજમ્મુલ શાએર ગએરોં કે ચુરાના યેહ ભી ફેશન હય.

(૧૮૦)— ગઝલે—હુસેન.

બયાન રૂતબા હો ક્યા આપકા ગરીબ નવાઝ,
નહીં હે આપસા પીર દુસરા ગરીબ નવાઝ.
યે હીંદ ભરમેં હેં ચરચે યે સબમેં હેં મશહુર,
તુમહીકો કહતેહેં સબ ઓલીયા ગરીબ નવાઝ.
હઝાર શુકરે ઇલાહી કે હમ ગરીબું કો,
મીલા જો પીર તો અય દીલ મીલા ગરીબ નવાઝ.
જહાંમેં કોઇ નહીં આપકી તરેહ ખુવાજા,
ગરીબ પરવરો એહસે અતા ગરીબ નવાઝ,
બજાએ સુરમા લગાતા હે અપની આંખુંમેં,
યે ચરબે પીર તેરી ખાકેપા ગરીબ નવાઝ.
પએ નબી વએ અસ્મા પએ સહાબા વ આલ,
સુનો હુસેનકી ભી ઇલતેજા ગરીબ નવાઝ.

(૧૮૧)— ગઝલે—કમાલ.

બાદ મુદ્દતકે મોહબ્બતકા મઝા મીલતા હે,
લો મુબરીક હોકે ખંજરસે ગલા મીલતા હે;
* જોર–બેદાદ સીતમ–બુગઝ–અદાવત–કીના,
જોહે વો દુશમને અરબાબે વફા મીલતા હે.
દીલ ન મીલનેકા કીસી શોખસે શીકવા કેયસા,
મેરે સાયાભી મેરે તનસે જુદા મીલતા હે;
બોસએ લબકી તમન્ના હે બડે લુત્ફકી શએ,
જાન આજાતીહે લબપર વો મઝા મીલતા હે.
દોશ પર રખકે ઉડી લે ગઇ મેરા ખને શોક,
તુજસા બમ ખુવાર કહાં બાદે સબા મીલતા હે;
તુમ મીટાતે હો જહાંકસે ફલક બન બનકર,
દેખલો ખાકમેં શું રંગે વફા મીલતા હે.

અબ કમાલ ઉસકી મોહબ્બત યુંહી દીલકો તડપાએ,
જબ વો દેતાહે તસલ્લી તો મ ન મીલતાહે.

(૧૮૨)— ગઝલે— અકબર.

બોસે લેતાહે જામ ઉસ લબકા, ઔરમેં તક રહાહું મું કબકા,
તખ્તેહ મસક સીતમ કૈસે વો બનાએ, કાછ મીલતાહે ઉસ ઢબકા.
હોતી જાતીહે શોહરત ઉસ બુતકી, ખાતમા અબ બખેર હો સબકા,
આપ તશરીફ લાંએ અચ્છે વક્ત, વર નહોહી ચુકાથા મેં કબકા.

(૧૮૩)— ગઝલે—મહમુદશાહ.

બઇ મોસે અયસી કોન ખતાં જોકે આના જાના છોડ દીયા,
કયું નાહક અયસે રૂઠ ગય, જો મોહકા દીખાના છોડ દીયા.
તન મનમેં લગાકર અગની પીયા. હે દેસસે જા પરદેસ બસે,
મોરે મનકી અગની કયસે બુઝે, મોંસે આંખ લગાના છોડ દીયા.
તેરા શરબતે દીદ હું જબસે પીયા, તુહીરે બાત નઝર મોરે હે ખાજા,
તુને ખાજયે આલમ દીલકો મારે, મયખાના બનાકર છોડ દીયા.
મુસાકો તુરપે એક ઝલક, દીખલાકે જલયા જાન તલક.
પર શએમસે ચેહરેપદ અપને, પરવાના બનાકર છોડ દીયા.
મહમુદશાહ અપને ગુરસે મીલો, કીજો અપને પીયકી સેવા કરો,
વોહ અગલી બાતદો યાદ કરો, કયું અપના ઠીકાના છોડ દીયા.

(૧૮૪)— ગઝલે—તાહીર.

મરકર કેભી દીલસે તપે ફુરકત નહીં જાતી,
મીટ્ટીમેંભી મીલકર યે હરારાત નહીં જાતી.
દીલ છીન લીયે જાતે હે ચીલમનમેં નીગાહે,
પરદેમેંભી ઝાલીમકી શરારત નહીં જાતી.
ફુરકતસે તસવ્વુરસે હુમેં વસ્લમેં બેતાબ,
હે દીલકો જો ગમ ખાનેકી આદત નહીં જાતી.
ગુસ્સેમેં લીપટ પડતે હેં કયા સાદા દીલ હે,
બેદાદ મેંભી રહમકી આદત નહીં જાતી.
વોહ શર્મસે છુપતે રહે જબતક નહુવા વસ્લ,
જબ વસ્લ હુવા ઉનકી નદામત નહીં જાતી.
તાહીર દીલે બેતાબકો તસક હો કયુંકર,
આંખોસે કીસી વકત વોહ સુરત નહીં જાતી.

(૧૮૫)— (તરાનએ હુક્કાની)—ગઝલ.

મએ વેહદતસે ઓ સાકી લબાલબ એક સાગર દે,
મેં બન્દા તેરા હો જાઉં મું મતાનલા મુન્જેહ કરદે.

પીલા સાકી મુજેહ વો મય જો કરદે બેખુદી બખશી,
રગોં રેશે મેં મેરે કયફીયત મનસુરકી ભર દે.
તુ શેખે જામ કર મુજકો કસમ પીદે મુગાં મુજકો,
સ કાહુમ રબ્બહુમ પળકે સરાબ આગે મેરે ધર દે.
મલામત ઇશ્ક બાઝીકી ઉઠાએ કોન શેખીસેં,
તુરાબ બસ કામકા તુ હય કે હરકારે વહર મર દે.

(૧૮૬)— ગઝલે—સાદીક.

મએં આશકહું દીદસે ઝુહુરે સનમપર,
દીવાના હું ઉસકે વજુદો અદમપર.
કીયા જબસે ઇકરાર કાલુબલાકા,
હુવા તબસે નાઝાં મએં નકદે કદમપર.
કીસીમેં નાહ વોહ હએ ઉસમેં યેહ સારે,
વોહ કાદીર હએ અપને તો જોરો કરમપર.
જહાં દેખો મવજુદ ઉસકી તજલ્લી,
મુકરર નહીં કુછ યેહ દએરો હરમપર.
વોહ જએસાહએ અવ્વલે આખી રહીએસા,
હએ મુખ્તાર આફઆલ ખુદ બેશો કમપર.
શહે ખએર સાદીક હએ જાનાંસે વાસીલ,
હુએ હુશયાર હરઆન ઇસ દમ કદમપર.

(૧૮૭)— ગઝલે—સાદીક.

મએ અપના આસક હુવા હુંજી બેશક,
મએં દરસન તો અપના કીયા હુંજી બેશક.
છુપાયા હું અપનેકો અપપનેમેં આપી,
યેહ વહદતકા બુરકા લીયા હુંજી બેશક.
મએં આપીહું ભટ્ટી મએં આપી કલાલી,
મેરે મએ ચલા મએં પીયાહું જી બેશક,
યેહ મએં હું કે હર શએયા ઝાહીર બાતીન,
મુજહે રખતા યેહ મએં દીયા હુંજી બેશક,
મએં જોગી જમાકર યેહ ટુકડે જહાંકે,
યેહ રંગીન કુડતા સીયા હુંજી બેશક.
મએં સાદીક શહે ખએર અપનાહી આશક,
દીયાસે તો મએં બેરીયાં હુંજી બેશક.

(૧૮૮)— ગઝલે—કવ્વાલી.

મજા દેતેહે ક્યા યાર તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે,
તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે.
પહેલેથી તકરાર દીલકુ અબ કરત હો પ્યાર,
તેરી તરફસે યાર મેરે દીલમેં પડગયે છાલે.
બાત હે જંજાલ મેરે દીલમેં આયા ખીયાલ,
આપની જુલફો કોસવાર ઓ બેકરારે વાલે.

(૧૮૯)— ગઝલે—હાફીઝ.

ગાહમેં ગર આપ હેં તો શમેઅ તુરાનીમેં કોન,
શમેઅમેં વોહ હે અગર રેહતા તો પરવાનેમેં કોન.
કાહકો શેખો બીરહમન ઢુંડતે ફીરતે હો તુમે,
ગર ખુદા બસતીમેં રેહતા હે તો વીરાનેમેં કોન.
ગર કીસીસે કયું ઝગડતે હો સદા પીકર શરાબ,
ગર ખુદા મસતોંમેં રેહતા હે તો ફરઝાનેમેં કોન.
જાકે તુમ દેરો હરમમેં ઢુંડતે હો કીસ–લીયે,
ગર ખુદા મસજીદમેં રેહતા હે તો બુતખાનેમેં કોન.
હે યે મંઝીલ સખ્ત તર સમઝો ઇસે હાફીઝ જરા,
બે–ખુદીસે બા–ખુદી બેહતર હે આ–જાનેમેં કોન.

(૧૯૦)— ગઝલે—તજમ્મુલ.

બીસાલે મહા હરસુ જલવા–ગર ખાજાહી ખાજા હે.
ઇધર અય તાલીબો દેખો ઉધર ખાજાહી ખાજા હે.
ફકીરે મસ્ત હેં અપની સદા સબસે નીરાલી હે.
હમેશા વીરદે લબ શામો સહર ખાજાહી ખાજા હે.
તેરા નુરે મુબારીક હો તુઝીકો ઝાહીદે નાદાં,
યહાં અપને મંઝુરે નઝર ખાજાહી ખાજા હે.
ઉનહીંકી દીદકે મુશતાક હેં દેરો હરમ વાલે,
યહાંભી ઓર વહાંભી જલવા–ગર ખાજાહી ખાજા હે.
ન કયું જલવા ચમનકા ચશમે નગરગીસ દેખે હયરતસે,
અયાં હર રંગમેં અય બે–ખબર ખાજાહી ખાજા હે.
ઉઠા મરદે ખુદા પરદા દુઇકા અપની આંખેસે,
તજમ્મુલ દેખ હરસુ જલવા–ગર ખાજાહી ખાજા હે.

(૧૯૧)— ગઝલે-દાગ.

મુન સરી દુન્યાસે ચારી ઉઠ ગઇ, અયજુતો ઇમાનદારી ઉઠગઇ
દીલસે–વો બેઇખ્તયારી ઉઠ ગઇ, અબ તમન્નાહી તુમ્હારી ઉઠગઇ

વાય દુશ્મનહો ગયા સારા જહાં, હાય રીસમેં દોસ્તદારી ઉઠ ગઇ
રાહે ગયે લાખે કલેજે થામકર, આંખ જીસ જાનીબ તુમહારી ઉઠગઇ
જબ હુવા સીજદેમેં ઉસ બુતકા ખ્યાલ, ખુદ બખુદ ગરદન હમારી ઉઠગઈ
કીસસે રખીયે દાગ ચસ્મે દોસ્તી, ઉઠ ગઇ યારોંસે યારી ઉઠ ગઇ

શએર } જહાંસે હાર ગયે, જીકે હારનેવાલે
કીધર ગયે મેરે ગેસુ સંવાંરનેવાલ.

(૧૯૨)— ગઝલે—આતીશ.

મુલાકાત ઇસથીએ તુજસે બુતે એ પીર કમ કરદી,
કે તુને ગેરકી ખાતીર મેરી તોકીર કસ કરદી;
તુમહારે અપને બેગાને મેરે સબ ખત પકડતે હે.
ઇસીસે અપને હાલે દીલકી બસ તેહરીર કમ કરદી,
ઝરા ભુલેસે વો મેરે જનાઝે પર જો આ નીકલે,
નમાઝી ઇશ કદર બેહકે કે એક તકબીર કમ કરદી

(૧૯૩)—ખ્યાલે ગઝલ—પરભુલાલ—(સટ્ટે. કી નસિહત.)

મુઝકો મુંહ ન દીખા બદકાર ભડવે સટ્ટા ખેલ ન વાલે
સારે ઘર કા લુટા કરમાલ, આખર હો બેઠા કંગાલ.
ફીરભી ચલતા હય મુઝસે ચાલ બીબા દે દે કાનકે બાલે—મુઝકો.
ઇન્કો ગીરવી ધર કુચ્છ લાઉં માનકી અપને મુરાદે પાવું,
અબ કે મેરા પડેગા દાઉં સબ કુચ્છ તેરે-કરું હવાલે—મુઝકો.
હો ગએ બાવાજી ખુરશંદ દેકર દશ કીય અનંદ,
બોલે કટેંગે તેરે ફંદ પૈસે સૈ કા દડા લગાલે—મુઝકો.
કમર કયું બે શર્માપર કસલી ટુટેં તેરી મડડી પસલી,
લે ગયા લં-વડે કીબી હંસ્લી તુને કયા કયા ઘર હંય ઘાલે—મુઝકો.
તુઝસે બચાહી ફુટે ભાગ લોટે તેરી ચતાર પર નાગ,
ખાવેં ખોટી તેરી કાગ તુઝકો પડેં જાન કે લાલે—મુઝકો.
તજદે સટ્ટે કા નાદાન પરભુલાલ કહે સો માન,
સટ્ટા જાનકા દુશ્મન જાન ખોઇ અકલ કહાં મતવાલે—મુઝકો.

(૧૯૪)— ગઝલે—અનવર.

મેરે ઘરકે ન સહી ગયરકે ઘરકે હોતે
તુમ ઇધરકે ન હુવે થે તો ઉધરકે હોતે
યેહ હવા ગયરને બાંધી હય શરાસ્ત કે લીએ
મેં મરું ઓરપે તુજ રશકે કમરકે હોતે
તેરે બીસમીલકો તડપનેકા મઝા આજાતા
દીલમેં પયકાં જો તેરે તીર નજરકે હોતે

ચશમે દુશમનસે અગર આંખ તુમ્હારી લડતા
ચીરકી પ્રસ દીલે બેતાબપે ચરકે હોતે
ફીર બહાર આતી નઝ્મ સરસે જીનુ ફીર હોતા
ફીર નઝ્મ તોરમે સીજદે તેરે દરકે હોતે
ફીરતો બડબડકે ન વો બાત સુનાતે અનવર
મેરી ફરીયાદ મે પેદલુ જો અસરકે હોતે

(૧૯૫)— (પાનકા બીડા)—ગઝલે—સુલતાન.

જબ ઉસ ગુલેરા આનાસે મીલા પાનકા બીડા,
ક્યોં રંગ જમા લુત્ફ દીયા પાનકા બીડા.
તમાકુ મહકદર ઇલાચી હે તગેહદાર;
કીતના હે મઝેદાર બના પાનકા બીડા.
ખુશીસે હે કેવડેમેં બસાયા હુવા કથ્થા,
ક્યું દે ન મેરી જાન મઝા પાનકા બીડા.
શોખી નહીં અચ્છી યે શરારત નહીં અચ્છી,
તરસા ન બહોત કરદે અતા પાનકા બીડા.
રશ્ક અયસા હુવા ખુન લગે થુકને દુશ્મન,
પેહલે જો મુઝે ઉસને દીયા પાનકા બીડા,
ક્યા જરકી હકીકત હે કરૂં નઝર અભી સર,
લા પાનકા બીડા તુ ખીલા પાનકા બીડા,
સુલતાન ગઝલ ક્યું નહો મકબુલ હમારી,
હે તોહફગે અહબાબ નયા પાનકા બીડા.

(૧૯૬)— ગઝલે—અઝીઝ—કવ્વાલી.

મેરે દીલપર હમેશા ક્યોં ઘટા છાઇ રહી ગમકી
મેરી આંખોને બારીશ ક્યા કભી બરસાતસે કમકી
તુમ્હારે નામમેં તાસીર હે ક્યા ઇસમે આઝમકી
મુરાદેં હલ હુવા કરતી હેં ઇસસે સારે આલમકી
રહેહેં ઉમરભર જો સાયએ દામાને રહેમતમેં
ઇન્હેં દી જાતી હે અબ આફતાબે હશરકી ધમકી
તમાશા અપને દીલમેં જીસને દેખા હે ખુદાઇકા
હકીકત ઉસકે આગે કુછ નહીં હે સાગીરે જમકી
નીગાહે બરક વશસે ઉસને દેખા ક્યા મેરી જાનીબ
કે મેરે ખીરમને દીલપર જો એક બીજલીસી આ ચમકી
પીલાકર બાદએ વેહદત બનાંતા વો જો મસતાનાં
અઝીઝ ઉસ બે ખુદીમેં સેર કરતા દોનોં આલમકી

(૧૯૭)— (નગમે-રૂહાની)—ગઝલ—કવ્વાલી.

મેં દરપે તુમ્હારે આન પડા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
દીન રૈન તડપતા હેગા જીયા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
શીમાબમા દીલ બેતાબ રહે, નતો ચેન રહે નતો ખાબ રહે,
સબ દોસ્ત હો દુશ્મન દાબ દહે, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
કભી સુખકી નદેખી એક ઘડી, કયસી જાન બલામેં આન પડી,
રાહત નમીલી હે મુઝકો જરી, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
મેરે હાલે ગરીબીપે કીજે નઝર, મીરાં સૈયદ અલી નહિં આતાસબર,
ગઇ હિસ્સો હવામેં ઉમર ગુજર, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
મયેં જામે જમાલકા હો નીઝામી, કરો શાદ પીલાકર સરવરેદીં,
તુહે શાહ મેરા મેં ગુલામે કમીં, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
યાવરકો જમાલ દીખાઓ જરા, કરો નઝરે લુત્ફ બરારે ખુદા,
શબો રોજ હે યે દીલસે સદા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.

(૧૯૮)— ગઝલે—હયરાં.

મેરે દીલમેં જબકે વોહ નશરીફ ફરમા હો ગયા,
બે-શકો લારેબ ફીર અરશે મોઅલ્લા હો ગયા.
ઇશ્ક જીસ દીનસે મોહંમદ મુસતફાકા હો ગયા,
સચ તો યે હે ખાસ મેં બંદા ખુદાકા હો-ગયા.
હીજરસે ઘબરા ન અય દીલ પઢમે અબ લા તક-નતુ,
ફીર મીલાયેગા ખુદા ગર લુત્ફ ઉસકા હો ગયા.
આતશે દોજખ મુઝે ઘુ જાયે કયા ઉસકી મજાલ,
કયું કે મેં શયદા હબીબ કીબ્રીયાકા હો-ગયા.
વાયદયે વસલ અબ તો પુરા કીજીયે બહરે ખુદા,
આજ કલ કરતેહી કરતે એક જમાના હો-ગયા.
જાહેદા હમકો નહીં જન્નતસે તેરી કામ કુછ,
કુચયે દીલદાર અબ મસકન હમારા હો-ગયા.
જાનકર ખાલી કફન વાપસ હુવે મુનકર નકીર,
ઇશ્કમેં અય જાન તેરે લાગીર મેં અયસા હો-ગયા.
મીલશે આઇના કે અય હયરાં કયું હયરાન હે,
કયા મોહંમદ મુસતફાકા તુભી શયદા હો ગયા.

(૧૯૯)— ગઝલ—હુસેન.

મેંહું બેતાબયા રસુલુલ્લાહ, મીસ્લે સેયમાય યા રસુલુલ્લાહ,
હીજરમેં આપકે તડપતાહે-દીલ બેતાબ યા રસુલુલ્લાહ;
દીનકો ખુરશીદહે શીદાતુ મેરે-સબકો મહતાબ યા રસુલુલ્લાહ.
દુરરે હન દાંસે તેરે હનાદમ-દુરરે નાયાબ યા રસુલુલ્લાહ.
હે સુનો દીનકે તેરે બરહક-ચાર અસહાબ યા રસુલુલ્લાહ.

(૨૦૦)— નગ-મયે-રૂહાની)-ગઝલે—કવ્વાલી.

મોરે બાંકે જવાન મદની, તોરે-જોગમેં પોહની કફની,
મોરે બાંકે રંગીલે સૈંયા, મેં લાગુ તોરે પૈયા,
કાહે કરતહે દીલ શકની, મોરે બાંકે જવાન અરબી.
મુજકો હે તેરી ઉલફત, કીશ તરેહ કટેગી ફુરકત
મેં દખની તુહે મદની, મોરે બાંકે જવાના અરબી.
મેં કહુંગા રોજે મેહશર, વો આતેહે બાંકે શરવર,
મુમદો ડોળ્ળ મીસલે અરની, મોરે બાંકે જવાન અરબી.

(૨૦૧)—(રસીલા કવ્વાલ) હમારી-ફરીયાદ-ગઝલે કવ્વાલી.

મોહબ્બત ગયરસે મેરી, છોડા દો યા રસુલલ્લાહ
મુઝે અપના હી-દીવાના બનાદો યા રસુલલ્લાહ
લગા તકયે ગુનાહોંકે પડા દીનરાત સોતાહું
મુઝે ઇસ ખ્વાબે ગફલતસે જગાદો યા રસુલલ્લાહ
પડા હું કેહરે દરીયામેં ભંવરમેં ખાતા હું ચક્કર
કીનારે લુત્ફસે મુજકો લગા દો યા રસુલલ્લાહ
અંધેરી કબ્રમેં મુજકો અકેલા છોડ જાવેંગે
વહીં દીદાર તુમ અપના દીખાદો યા રસુલલ્લાહ
ખુદા મુજકો મદીનેમેં જો લે જાવે તો બેહતર હે
યેહી હય આરઝુ જલદી બતાદો યા રસુલલ્લાહ
હુસેની પીરહે મેરા કે જીનકા મુલ્ક બયતુલ્લાહ
મુસાફીર હું મેં કાબેકા બુલાલો યા રસુલલ્લાહ

(૨૦૨)— ગઝલે—નગમે હિન્દ.

મંયતો ઢુંડત ઢુંડત હારગઇ મોહે પીકે નગરકા ડગર
નહ મીલા
તન સુખ ગયો પગ સુજ ગયો કહીં હાય વોહ શામ
સુંદર નહ મીલા
તોરી બીનતી કરૂં સુન એરી સખીજો તુદેસ મદીનેમેં
પોંહચે કબી
યહી કહીઓ કે અય યસર બકે ધની ફિરી ઢુંઢ તુમ્હારા
નગર નહ મીલા
મંય તો બૈઠીથી મનમેં યેહ આસા ધરીકે વો શામ
પીયા મોહે યાદ કરે
વાકેહવારે જાકે મંય સીસ ધરૂં કીયે લાખ જતનવાકા
દર નહ મીલા

મેરા શામ કન્હયા મદીને બસે મોહે મુરલીકીલે નહ
સુનાયે ગયો
મંયતો પુરજ્દવારિકા ઢુંડ ફીરી ગઇ દેશબદેશ મગર
નહ મીલા
લગી બીરહ અગન ભયો રાખખદન કાઇ આહ મદીનેસે
જાય કહે
નહી આસકે દીદમેં જીવ બચે, મોહે આપકા દરસ
અગર નહ મીલા

(૨૦૩)— ખ્યાલ—ગઝલે—અહમદજી.

મંય તો કહું સંસાર કો દેખો ઇશ્ક કહે વોહ યાર દીખા,
વરના કરૂંગા ખ્વાર તુઝે મંયકાઅબે કા સરદાર દીખા.

મંયને ચડહાયા સુલીપર મન્સુર ઇશ્ક હય નામ મેરા,
કોન બચાહય મુઝસે બતાવો નામ જપે સુબ્હો શામ મેરા.

અનલહક તુ ભેદ બતા ઉનકા અલીફસે હય કુલ્લે આમ મેરા,
તુમને સુના હય કભી અઝીઝો તાલીબ થા ગુલફામ મેરા.

ઇશ્ક હું ઔર આશક તુ હય સનમકા ચલ દીદાર દીખા,
વરના કરૂંગા ખ્વાર તુઝે મંય કાઅબે કા સરદાર દીખા.

કીસીકો મંયને ખ્વાર કીયા ઔર કીસીકા બેડા પાર કીયા,
મજનું કો મંયને ફીરાક બન બન લયલાકા બીમાર કીયા.

મુસા કો જા ઘેરા મંયને તુરુપે જા ગુફ્તાર કીયા,
અરની કહેકર દેખી તજલ્લી બસ બોલા ઇન્કાર કીયા,

માનું ન હરગીઝ મંય કીસીકી બાન તું ચલ રફ્તાર દીખા,
વરના કરૂંગા ખ્વાર તુઝે મંય કાઅબે કા સરદાર દીખા.

અલ્લાહ મોહમદઅલી ફાતેમા હસન વ હુસેન ગુલફામ હય દો,
ઇશ્ક હકીકી ઇશ્ક મજાઝી એક હી હંય પર નામ હંય દો.

ઝમી ચર્ખ ઔર મહેર શમ્સ જો ઇન ચારોં કે નામ હંયદો,
ગેર ઝબર હંય એક હુરૂફપર ઉનેકે ભી અંજામ હંયદો.

હમ તુમ મીલાકર ચલો સાંવલા અહમદજી દીલદાર દીખા,
વરના કરંગી ખ્વાર તુઝે મંય કાબેકે કા સરદાર દીખા.

(૨૦૪)— બાહરેસ્તાન બંબઇ—ગઝલે-ઠુમરી-ભેરવી.

મંય તો અપને ખ્વાજાકી જોગન બની—
જોગન બની ... ... બૈરાગન બનીરે

દોહરે { છુટા પસીના નુર કારે બોયા ચમબેલી ફુલ
સબ સખયન મીલ સેહરા ગુંથા પહને નબી રસુલ }

મંય તો જોગન બની અપને-ખ્વાજાકી જોગન બની

દોહરે { દુલા અંદર સજ રહા હય બાહેર પડી હય બરાત
ચારોં પાયે ઉઠ ચલે તો કોઇ ન આયા સાથ-મંયતો
સોના લેને પીયું ગયે સુના કર ગયે દેસ
સોના મીલા ન પીયું મીલે રૂપા હોગયે કેસ-મંયતો
કાગા નેન નીકાલ દુ પીયા પાસ લે જાય
પહલે દરસ દીખાય કે પીછે લીજીઓ ખાય-મંયતો
નદી કીનારે ધુંવા ઉડત હય મય જાનું કુચ હોય
જીસકે કારન મંય જલી વહી ન જલતા હોય }

મંયતો જોગન બની અપને ખ્વાજાકી મંયતો જોગન બની

શેઅર { કાસદ લાવે ખબર યારકે આજાનેકી,
જાન જાતી હય ચલી હીજરમેં દીવાનેકી. }

(૨૦૫)— ગઝલે—જેહરાજાન.

યહી દીન હંય દુઆ લેલો કીસીકે કબલ મુઝતરસે,
જવાની આ નહી સકતી મેરી જા ફીર નએ સરસે.
યેહ કહદો અબરે બારાંસે અગર બરસે તો યું બરસે,
કે જયસે મેંહ બરસત હય હમારે દીદ યે તરસે.
મીલા હોગા કીસીકો બા વફા કોઇ મુકદ્દરસે,
હુવા હોગા કીસીકો વસલ હમે તો ઉમર ભરસે.
અભી કમસીન હો યેહ નફરત તુમ્હેં ફુલોંકે ઝેવરસે
અભી નામે ખુદા સેહરા બનએગા અપકે સરસે.

(૨૦૬)— ગઝલે—ગફુર.

યા ગયેરસે રહે યા હમસેં મુલાકાત રહે,
જાન જાતી રહે કયા ગમ હે મગર બાત રહે.
સરકે કટાનેકા મુઝે ગમ નહીં પર ગમ હે યે,

બાત વોહ કીજીયે જીસમેં કે મુલાકાત રહે.
નીંદ આંખોંમેં હે શરમાઇ હુઇ હે ચીતવન,
સચ બતાઓ કે મેરી જાન કહાં રાત રહે.
નજઓકે વકત મુઝે છોડકે જાતે હો કહાં,
જીંદગી ભરતો મેરી જાન મેરે સાથ રહે.
જામ હાથોંમેં રહે તાકમેં ઇમાન રહે,
હાય ઇસ દર્દ મેં હિંદુ ન મુસલમાન રહે.
બાગ જાનેકી જો બી દીલમેં ખુશી હોવે ગફુર;
યારભી સાથ ર[illegible] મોસીમે બરસાત રહે.

(૨૦૭)— ગઝલે—મુમતાજ.

યા નબી લીજે ખબર અપને દીલ અફગારોંકી,
જાત જાતી હે ચલી હીજ્રમેં બીમારોંકી.
તપે ફુરકનકો મેરી અતીબ્બા બોલે,
શરબતે વસ્લ દવા અયસે તો બીમારોંકી.
રહમ કર હાલે પરેશાંપે રસુલે અરબી,
લીજીયે જલ્દ ખબર હીજ્રકે ગમખ્વારોંકી.
કુછ નહીં દુર હે યે આપસે મહબુબે ઇલાહ,
કરો જાગીર અદન હમસે ગુનાહ ગારોંકી.
યાદ કરો રૌઝયે અકસદકો તેફે યા અહમદ,
દેખકર રોતા હું મેં શકલકો ઝવ્વારોંકી
જાકે તીબામેં ખુદાયા બતુફેલે અહમદ,
દેખે મુમતાજ ઝલક રોઝેકે મીનારોંકી.

(૨૦૮)— ગઝલે-તાહીર.

યારકી ગલીયોંમેં કયુંકર યાર જાના છોડ દે,
કીસ તરેહ બુલબુલ ચમનસે આશીયાના છોડ દે,
યેહંસી અચ્છી નહીં યાં દીલપે બીજલી ગીર પડી,
નીચી નઝરોંસે મેરીજાં મુસકુરાના છોડ દે.
તર્ક કર ગયરોંસે યારી યે ચલન અચ્છા નહીં,
વહાંકા જાના છોડ દે ઉનકા બુલાના છોડ દે.
દેખકર આઝુરદા ખાતીર મુજકો વોહ બોલા સનમ,
જો બુરા માને મેરી મેહફીલમેં આના છોડ દે.
યા ઇલાહી વોહ ન છુટે ઉસકા છુટના હે ગઝબ,
યું મેં રાઝી હું મુઝે ચાહે જમાના છોડ દે.
હશ્રમેં પેશ ખુદા તુ જાકે કયા દેગા જવાબ,
દેખે તાહીર ઇન બુતોંસે દીલ લગાના છોડ દે,

(૨૦૯)— (નવનેહાલે ગુલશન)—ગઝલ.

યે કયસે બાલ બીખરે હે, યે સુરત કયું બની ગમકી
તુમ્હારે દુશ્મનોંકો કયા, પડી હે મેરે માતમકી
મઝા ઇસમેંહી આતાહે, નમક છીરકો નમક છીરકો
કસમ લેલો નહિ આદત, મેરે જખમોં કે મરહમકી
શીકાયત કીસસેં કયા કજીએ, હય કયા ઉલટા ઝમાનાહે
બડાહય પ્યાર જબ હમને, મોહબ્બત આપને કમકી
ન મીલયેગા ન મીલયેગા, કોઇ હમ મર ન જાએંગે
ખુદાકા શુકર હે પેહલે કે મોહબ્બત આપને કમકી
ખુદા જાને તુમ્હેબી, રહેમ આતાહે ગરીબોંપર
પસે પરદહ તો મોહલ્લત, નહિ મીલતી કોઇ દમકી
વહાં જાતેહો થમ થમકર, ચલો ઐસીબી કયા જલદી
ખુદા રખ્ખે તુંમહી તુમ હો નજર પડતીહે આલમકી

શએર { જીસ રંગમેં અય યાર મુજે, તું નઝર આયા
ઐસા કોઇ ગુલભી નહિ, ખુશરૂ નઝર આયા

(૨૧૦) ગઝલે—તાહેર.

યે ઇતની શોખીયાંબી આ ગઇં કયુંકર ખુદા જાને,
અબી કમસીન હે વોહ નાઝો અદા ઉસકી બલા જાને.
તુમ્હારે તો હરએક અંદાઝમેં સો સો અદાયેં હેં,
મેરી જાં એક અદા હોતો કોઇ ઉસકો અદા જાને.
કીસીકા મુસકુરા કર આરઝુયે વસ્લ પર કેહના,
ઉસીસે યે કરો બાતેં કે જો ઉસકા મઝા જાને.
સવાલે બોસે પર કીસ સાદગીસે હંસકે કેહતે હેં,
મેરી કીસ બાત પર બતાહે તુમકો પ્યાર કયા જાને,
ફીદા હું શોખીયોં પર ઉસ સરાપા નાઝકે તાહેર,
કે ગર બોલું તો દીવાના ન બોલું તો ખફા જાને.

(૨૧૧)— ગઝલે—અમીર.

યેહ જો સુરત હય તેરી સુરતે જાના હય યહી
યહી નકશા હય યહી રંગ હય સામાં હય યહી
અપની હસતી કે સીવા ગૈરકો સીજદા હય હરામ
મઝહબે પીર મુંગા મશરબે રીન્દાં હય યહી
બીસતરા ટાટકા દો પારચા કમ્મલકી કુલાહ
તાજે ખુશરૂ હય યહી તખતે સુલેમાં હય યહી
દુજહાં મેં નહી અબ તેરે સીવા કોઇ અમીર
અપની તો ખુઝહ હય દુહમીદ હય અરઝાં હય યહી

(૨૧૨)— ગઝલે—અઝમ.

યે હુસ્ને દીલફરેબ ઓરોંમે પયદા હો નહીં સકતા,
બહોત યુસુફસે હોસકતેહેં તુમસા હો નહીં સકતા.
ઇલાહી વસ્લકા વાએદા ઉન્હેં ખુદ યાદ આજાયે,
તુઝેતો શર્મ આતી હે તકાઝા હો નહીં સકતા.
મેર અશ્કે નદામત આનશે દોજખ બુઝા દેગા,
યેહ વોહ કતરા હે હમસર જીસકા દરીયા હો નહીં સકતા.
કરૂં જબતક ન મેં નાલે કયામત આ નહીં સકતી,
ચલે જબ તક ન વોહ બુત હશ્ર બરપા હો નહીં સકતા.
બહોત ખુલદે આશાયાંને કીયા ઉનકી ઇજ્જત અફઝાઇ,
નહો અય અઝમ મેરી કદ્ર અયસા હો નહીં સકતા.

(૨૧૩)— ગઝલે—હુમ્દ.

યે એમોકા તુમ્હારી હરઘડી દીલ લગી કયસી,
તબીયત આદમીકી હે કભી કયસી કભી કયસી.
નહીં દીલ લેકે દેતે યે તુમ્હારી ધાંધાલ કયસી,
મેરીહી ચીજકો કહતેહો મેરી હે તેરી કયસી.
જહાં આયા વહાં ખોયા ગયા હમસે અલગ છુટા,
સજા અપને કીયેકી દીલકો આખીર મીલ ગઇ કયસી.
બયાને સોઝે દીલ રો–રો કે કેહતા હું તો કેહતે હેં,
લગી હે આજ જબ દીલમેં તો આંખોંમેં તેરી કયસી.
વોહ સુન સુનકર મેરે હર શએરકો અય હુમ્દ કેહતે હેં,
તબીઅતમેં હે ઇસ કમબખ્તકી શોખી ભરી કયસી.

(૨૧૪)— ગઝલે—હાફીજ.

યે રેન કાલી ચીરાગે દીલ લે સજનકો ઢુંડન ચલી ચલીજી,
નઝર ન–આયા સજન રંગીલા મેં છાન–મારી ગલી ગલીજી.
યહાંભી દેખી વહાંભી દેખી ફીર આખીરશકો ચમનમેં જાકર,
શજરમેં દેખી ગુલોંમેં દેખી સારી કલી કલીજી.
કીસીને બોલા કે અય દીવાની, વોહ કોન યુસુફ હે અયસા જીસકે,
ફીરાકમેં હે મીસ્લે ઝુલેખા જવાની તેરી ઢલી ઢલીજી.
યે ગરમીયે ઇશ્કકી હકીકત કહાં મેં જાઉં કીસે સુનાઉં,
સજન મેં તેરે ફીરાકે આતીશમેં અબ સરાપા જલી જલીજી,
બુરી બુરી કરકે શોર મેરા જહાંમેં સબને મચા રખા હે,
મેરા સજન પર બડા હે ભોલા બુરીકો કેહતા ભલી ભલીજી.

સતી સતી લોગ કેહતે હેં પર સતીમેં મુઝમેં ફરક હે બેહદ,
મેં આતીશે ઇસ્કમેં સજનકે જલી ન ઉસસે ટલી ટલીજી.
ન ભુલુંગી નામ બુઝ્ક ઓર ઉમર વ ઉસમાંકા મેં હારીઝ,
બ રોજે મેહશર ઉઠુંગી જીસદમ કહુંગી મેં યા અલી અલીજી.

(૨૧૫)— ગઝલે—મુમતાઝ.

યે માના હુસ્નકા તેરે નઝઝારા હો નહીં સકતા.
મગર હર તલીમે દીદાર મુસા હો નહીં સકતા.
છુપે કયા તુમ જો ઝીદ પર આહી જાયેં દેખને વાલે.
મકાં કયા લા મકાંપદ તુમસે પરદા હો નહીં સકતા.
ન આતે તુમ મુઝે દર પર બુલા લેતે તો મીલ લેતે.
જો તુમ ચાહો તો સબ કુછ હો સકે કયા હો નહીં સકતા.
કીયાથા વાએદા મીલનેકા ન આયે અબ તલક યે કયા,
જરાસા આપસે ઇકરાર પુરા હો નહીં સકતા.
તેરી સુરતભી દીલમેં દેખ લી જબ અપનાજી ચહા,
યે સબ કેહનેકી બાતેં હે કે મીલના હો નહીં સકતા.
કહાં મુમતાઝ તાકત હમમેં ઉલફતકે છુપાનેકી,
મગર જબ વોહ છુપાયેં હમસે ચરચા હો નહીં સકતા.

(૨૧૬)— ગઝલે—દાગ.

યે દીલ લગીભી કયામત-કી દીલ લગી હોગી,
ખુદાકે સામને જબ મેરી આપકી હોગી.
વહાંભી તુજકો જલાઇંગે તુમ જો કેહતે હો,
ખબર ન-થી મુઝે જન્નતમેં આગભી હોગી.
કલમ નહો કહીં રોજે હિસાબ અય નાસેહ,
વહાંભી તેરી ઝબાં ચાર હાથકી હોગી,
દુઆયે વસલે બુતાં માંગતા હું કાબએમેં,
ખુદાકે ઘરમેં કીસી ચીઝકી કયાં કમી હોગી.
નિગાહે શુખહી કુછ દે જવાસ ચલ ફીરકર,
તુમ્હારી ચાલાકી કીસસે બરાબરી હોગી.
બહોત જલાયેગા હુરોંકો દાગ જન્નતમેં,
બગલમેં ઉસકે વહાં હીંદકી પરી હોગી.

(૨૧૭)— ગઝલે—અમીર.

યેહ જો સુરત હય તેરી સુરતે જાંન હય યહી,
યહી નકશા હય યહી રંગ હય સામાં હય યહી.

અપની હસતી કે સીવા ગૈર કો સીજદા હયમંહી,
મેઝહબે પીરે મુગાં મઝહબે રીંદા હય યહી.
બીસતરા ટાટ કા દો પારસા કમમલ કી કુલાહ,
તાજે ખુસરૂ હય યહી તખતે સુલેમાન હયયંહી,
દુ જહાં મેં નહી અબ તેરે સીવા કોઇ અમીર,
અપની તો ખુર્શે હય ફહમીદ હય ધરફાં હય યહી.

(૨૧૮)— ગઝલે—સાદીક.

યેહ દીલબદીલ હએ દીલ દીલે દીલદારકી કસમ,
દીદા બદીદા દીદ હએ દીદારકી કસમ.
દીલ લેતા લએ સો દેતા હએ જો દેતાહએ વોહ લે,
યેહ સવદા મુફતકા હએ તુ લે યારકી કસમ.
અએશોખ ઝઓક શઓ કમેં આ લુટલે બહાર,
દુકાન હુસ્નવાઝ હએ મકારકી કસમ.
શીશેસે લે સરાબ પીયાલેસે ભર પીઉં,
મસ્તો યેહ રોઝે ઇદ હએ મએખ્વારકી કસમ.
મએ નોશ ગર હો હોશએ બેહોશ ફેર હએ હોશ,
યેહ હોશે જોશ હોશ હએ હુશયારકી કસમ.
સાદીક હું ખએર રીંદ ખરા બાત મએ પરસ્ત,
હસ્તીમેં મસ્તી મસ્તહએ સરશારકી કસમ.

(૨૧૯)— ગઝલે—બેદીલ.

રહે હુસ્ને દીલ આરાઇ, મોહીયોદ્દીન જીલાની,
કે એક આલમ હે શયદાઇ, મોહીયોદ્દીન જીલાની.
સીતારે સબ છુપે અબ તાબબદ, ચમકેગા શમ્સ ઉનકા,
હેંતા મેહશર તજલ્લાઇ, મોહીયોદ્દીન જીલાની.
નહીં કુછ આજસે ઇઝજો શરફ મજદો કરમ ઉનકો,
ય હે મીરાસે આબાદ, મોહીયોદ્દીન જીલાની.
ન જીંદા રસમેં દી કરતે હો વોહ દુન્યામેં ક્યું આતે,
જીલાને દીલકો આયે મોહીયોદ્દીન જીલાની.
દીખાઉ કીમીયાગરકો કે લે અકસીરે આઝમ દેખ,
મીલા ખાકે ઠકે પાયે મોહીયોદ્દીન જીલાની.
ઇલ્લાહી કીશતીયે બેદીલ તલાતુમસે બચા દીજે,
બ અજરાયે મદદહાયે મોહીયોદ્દીન જીલાની.

(૨૨૦)— ગઝલે—અઝીઝ.

રફ્તીમેંકી નઝર હોજાયેગી નીકલો ન યું ઘરસે,
સંભાલો અપના અનાચલ તુમ દુપટા ઓડલો સરસે
લગાયા દીદઓ દાનીસ્તા દીલ ઉસ કીના પરવરસે,
શીકાયત રંજકી હમ કર નહીં સકતે મુકદરસે.
જો સચ પૂછો તો યે હે કદર અફઝાઇ મોહબ્બતકી.
હસીનાને જહાં આરાસ્તા હોતે હેં ઝેવરસે.
કીસીકો ઢુંડતે ફીરતે હેં હમ મયદાને મેહશરમ;
કીસીકા ઇશતીયાકે દીદ લાયા હે હમેં ઘરસે.
મઝા જબ થા સવાલે વસ્લ પર ઇકરાર કર લેતે,
અઝીઝ એક ટીક ટીકી બાંધે હુવે બયઠે હેં શશદરસે.

(૨૨૧)— ગઝલે—કયેસ.

રસુલે હાશીમીકી મદહેખાની મુજકો બાઇ હે,
દીલોં જામેં યેહી સલ્લે અલા ઉલફત સમાઇ હે.
હલાવત આતીહે જયસી હમેં નામે મોહંમદમેં,
નહીં ઉસકે મુકાબીલ કોઇ આલમમેં મીઠાઇ હે.
મએ નાઅલેન ગયે જબ અર્શપર વોહ શાહીદે દાવર
કહા હકને કે અય અહમદ તેરે કુરબાન ખુદાઇ હે.
નહીં ઝાહીરથા આલમમેં જો વોહ સાયયે હુમા ઉનકા,
ખુદાહી જાનતા હે ઉસકો યે સીરરે ઇલાહી હે.
નસીમે સહરને મુઝદા સુનાયા વસ્લે અહમદકા,
જહ તાલેઅ કે મુદતમેં મેરી હીચકી થમાઇ હે.
રસુલુલ્લાહ જબકે કયેસ તુજકો યાદ કરતે હેં,
મીસાલે ગમજદા ફીર કીસ લીયે સુરત બનાઇ હે.

(૨૨૨)— ગઝલે—જલાલી.

રસુલલ્લાહ કે રોઝે પે જો મેહમાન હોતેહેં।
તસદ દુક ઉનપે હુરે ઓર મલક કુરબાન હોતેહેં.
નઝર આતીહે રૂયા મેં નબુવત કી ઝીયા જીનકો,
વોશાને અમબીયાઇ દેખકર હેયરાન હોતેહેં.
સો લે લેતેહેં મ તેહી ખુદાસે ગુલશને જન્નત,
અઝલ સે જોકે મોમીન સાહબે ઇમાન હોતેહેં.
શબે મેઅરાજ દાયે અર શીયું મેં શોરો ગુલ બરપા,
અહદકે આજ એહમદ અરશ પર મેહમાન હોતેહેં.

હઝારહે તસદ્દુક ઉસ શહેન શાહે રીસાત પર
હમી કયા એક નીરાલે આપ પર કુરબાન હોતેહેં.
કહેગા ઝુમકર અબરે કરમ જોશે કરીમી પર,
ગુનેહ ગારોંયે રહેમત કે સરો સામાન હોતેહેં.
હમેં બસનેદે અય સાકે આદમ અપની તુ બસ્તીમેં,
કે હસ્તી છોડકર હમ બે સરો સમાન હોતેહેં,
ગમે આલે નબીમેં જીનકે દીલ રોતેહેં ઓર આંખે,
જમાલી ઉનકેનાલુંસે બપા તુફાન હોતે હેં.

(૨૨૩)— ગઝલે—તજમ્મુલ.

રેહતા હે ખ્વાબમેંભી શૌકે લીકાયે ખ્વાજા,
ચોંક ઉઠતા હું યે કેહકર દેખો વોહ આયે ખ્વાજા.
હર રંજમેં મેહનમેં તકલીફમેં અલમમેં,
હે ઓર કોન અપના હામી સીવાયે ખ્વાજા.
મકસુદકે ગોહરસે ભરદે ગદાકા દામન,
આજાયે જોશપર જબ બહરે અતાયે ખ્વાજા.
હુરોંકા તીર ઉલફતમેં કયા જીગરપે ખાઉં,
બીસમીલ બનાચુકી હે તેગે અદાયે ખ્વાજા.
દૌલતસે ફકકી દયા દીલકો ગની કીયા હે,
કુરબાન જાઉં તેરે ચશ્મે અતાયે ખ્વાજા,
મુમકીન નહીં હે હકમેં હો આંખ અય તજમ્મુલ,
જબતક ન માઅરેફતકા સાગર પીલાયે ખ્વાજા,

(૨૨૪)— ગઝલે અકબર—કવ્વાલી.

રોતી હે શબનમ કે નયરંગે જહાં કુછભી નહી
ચીખતી હેં બુલબુલે ગુલકા નીશા કુછભી નહી
કોસ રેહલતકી સદાહે કાફલે વાલો ચલો
એક દો દમ હે કયામે કારવાં કુછભી નહીં
હો ગયા માલુમ કુલ્લો મન અલય હા ફાનસે
ગયર ઝાતે હકકે ગુલઝાર જહાં કુછભી નહીં
ગીર ગએ બરગે ગુલીસ્તાં, ઉડ ગઇ ગુલશનકી બુ
રંગે ગુલ કુછભી નહી બુલબુલકી જાં કુછભી નહીં
જોડ સારે તોડ ડાલે બાંધ કર બંદે કફસ
ગોરકી બગલીમેં ચીત હે પેહલવાં કુછભી નહીં
હો ગએ લુકમ ઝમીંકે મુંહસે ખાખાકર શીકસ્ત

ફોજે દારા લશ્કરે નવશીરવાં કુછભી નહીં
જીનકે મેહલોમેં હઝારોં રંગકે ફાનુસથે
ઝાડ ઉનકી કબ્રપર હેં ઔર નીશાં કુછભી નહીં
ચાર દીનકી ચાંદની હય ફીર અંધેરી રાત હય
ચેહ તેરા હુસ્નો શબાબ અય નવ જવાં કુછભી નહીં
જીનકી નોબતકી સાદસે ગુંજતે થે આસમાં
મકબરોં મેં બંદ હેં, વોહ હુને હાં કુછભી નહીં
સબર હાઝીર કયું હો દરબારે રસુલલ્લાહ મેં
જલ્દ યસરબકો ચલો અકબર યહાં કુછભી નહીં

(૨૨૫)— ગઝલે—અકબર.

રૂખે પુર નુરસે ઝુલફોંકો હટાલે સાકી,
ચાંદકો કાલી ઘટાઓંસે બચાલે સાકી.
આબે ઝમઝમ તો પીલાયા હે ઇનાયતસે મુઝે,
દેદો કૌસરકેભી દો ચાર પ્યાલે સાકી.
કીસ કદર નશ્શાયે મહફીલમેં હુવાહું મદહોશ,
અબ ગીરા મેં યે ચલા બહરે ખુદા લેસાકી.
રૂખે પુર નુરસે કાકુલકો ન ઝટકાના થા,
પડ ગયે ચોધવીંકે ચાંદપે હાલે સાકી,
સુને રૂખ કેહતી હેં ઝુક ઝુકકે ઘટાયેં કાલી.
લું બલાયેં તેરી અય ગેસુ ઓ વાલે સાકી.
હામીદો અહમદો મોહમુદો મોહમંદ કાસીમ,
પ્યારે પ્યારે હેં તેરે નામ નીરાલે સાકી.
અપનેઅકબર કોભીએકજામે મોહબ્બત દેના,
અય નયે સાગરોંકે બાંટને વાલે સાકી.

(૨૨૬)— ગઝલે—બેદમ.

લયલાકો તુને ઐયાર મુજનું બનાકે મારા,
કયસે શકીસ્તા દીલકો દરદર ફીરાકે મારા.
ફોરા હય પથ્થરોંસે સર કોહકન કા કીસને,
મનસુરસે અનલહક કીસને કહા કે મારા.
ઐ યાર તેરી કયા નેરંગીયાં બયાં હોં,
બુત બનકે આપ હમકો કાફર બનાકે મારા.
ગરજાન ગઇ બલાસે ઐ દીલ નહી ગમ ઉસકા.
કર શુકર ઉસને અપના બન્દા બનાકે મારા.

સબભર રખા ખીયાલે ગેસુમેં ઉસને બેદમ,
ઔર સુબહ હમકો રૂખસે પરદા ઉઠાકે મારા.

(૨૨૭)— ગઝલે—સરદાર.

લગાયા મેંને જો તુમસે દીલકો તુમ્હારે દીલપર નીહાં નહોગા,
ઉઠાયે સદમેં હેં જીતને મેંને જહાંમેં કીસપર અયાં નહોગા.
હે ખોફ મુજકો અકેલે ઘરકા કે હોગા વહાંપર ગુજારા કયુંકર,
મદદકો મેરી જો લુત્ફે યજદાં નદીમો હમદમ વહાં નહોગા.
લગાયા ગુલસે જો દીલકો તુને સમઝલે દીલસેં તુ અપને બુલબુલ,
હેં ચંદરોજા બહારકે દીન યે ગુલતો રોજે ખીજાં નહોગા.
બહોત કીતાબેં પઢી હેં તુમને યે માના હમને અય શેખસાહેબ,
છુપાઓ હમસે ન હાલે દીલકો નીહાં યે ઇશ્ક બુતાં નહોગા.
હે કોન સરદાર તુઝકો દેહશત શરી હોંગે તેરે રસુલે દાવર,
જો જલજલસે બરોજે મેહશર જમીં નહોગી જમાં નહોગા.

(૨૨૮)— ગઝલે—નશીમ.

લડકપનમેંય ઝીદહય જાંની તુમ્હારી, અભી દેખતે હૈંય જવાની તુમ્હારી,
કહામેંને દેરોતો બોલેયે હંશકર, કહજમ ફીર સુંનીગે કહાંની તુમ્હારી.
મકરર બલા આંને વાલી હય કોઇ, નહિ બે સબબ મેહેરબાની તુમ્હારી.
નશીમ અબતો ગભરા ગયા દીલ હમ, સુને કોન ફીર કહાંની હમારી.

(૨૨૯)— (બુલબુલે બંગાલી)-ગઝલ.

લા મકાંપર ઘર બનાયા યારને, દર બદર હમકો ફીરાયા યારને.
ખુબ થી કીસમત કલીમુલ્લાહકી. તુર પર જલવા દીખાયા યારને.
કરકે હમકો મોમીનો ઇમાનદાર, રાહ જન્નતકી દીખાયા યારને,
ઓજ પર કીસમત હમારી આગઇ, દીને હક હમકો બતાયા યારને.
વસ્ફ કીસ મોહસે બયાં ઉસકાં કરે, હમકો દોજખસે બચાયા યારને,

(૨૩૦)— ગઝલે—મુમતાજ.

તોરે અનેકી પીયા જબસે હય ધુન મોરા હીન્દમેં જીવ લગાહી નહી,
ઇસી સોચ બીચારા ને માર લીયો મોરો દુખકી ખબરયા ઝરાબી નહી.
પડા બેડા મોરા મંજધરા મેં આ અબ ડુબત હય તુહીં પારલગા,
મોરી નૈહયા કા ધેવનહાર પીયા કોઇ જગમેં યહારે સીવાહ નહીં.
મોરા હીન્દસે જીવ ઉચાટ ભયો મોરે દુખકા ન કુચ બાર બાટ ભયો,

તોરે દરસ બીના મોહે ચન પડે કોઇ હીન્દમેં એસી દવાહી નહી.
યેહબી ભાગકી કીસતી હય શીયામ પીયાજીસે જીવ દીયા વહી રૂઠ ગયા,
તોરા દાસ હું જયસા ભલા હું બુરા યે મય કાહે કહું કે કયા હી નહી.
તોસી કીરપા ધુમ હય જગમેં પીયા મુમતાઝ પે ભી અબ કરદો દયા,
મુઝે ચતસે બીસારના રૈન દીના તોરી પઇયાં પડત હું રવાહી નહી.

(૨૩૧)— ગઝલે—અનવર.

સરક અય ઝુલ્ફ દીદાર રૂખે અનવર તો હોનેદે,
હમેંભી આજ મેહવે હુસ્ને પયગમ્બર હોનેદે.
ઠેહેર ચલતાં હું બાગે ખુલ્દમેં જલદીહે કય રીદવાં,
નિશા ચડને તો દે મસ્તે મએ કોસર તો હોનેદે.
દીખા દુંગા તુજે અયદિલ મઝારે સઇયદે આલમ,
મુઝે ઇસ સર ઝમીને હિન્દસે બાહર તો હોનેદે.
તમાશા હોગા શામે હીજરમે સુબ્હે કિયામતકા,
મેરે નાલોંસે અય ઝાહીદ બપા મહશરતો હોનેદે.
યે બે હોશેભી અનવર કમ ન હોગી હોશીયારીસે,
ઝરા દીદારે ચશમે સાકીએ કોસર તો હોનેદે.

(૨૩૨)— કવ્વાલી—યે— આસિફ.

સતાવો હમકો ન તુમપર નિસાર હમભી હંય
નિગાહે લુત્ફકે ઉમ્મીદવાર હમભી હંય
જો દિલકે ઝખમોં કો દિખલાયા બુલબુલે નાશાદ
તો ગુલ યેહ કેહતે હંય સીના ફિગાર હમભી હંય
બગે બોસા લીએ દિલ—ન દેંગે યાદ રહે
તુમ ચાલ બાઝ સહી—હોશીયાર હમભી હંય
હમ ઉબસે દબકે મીલેંગે કભી ન અય આસિફ
વાહ શાહે હુસ્ન સહી શેહરયારહ મભી હંય

(૨૩૩)— ગઝલે-ચકુસુન.

ચદકેમે તેરે જુલફોકે હર તાર તાર કે
દસતારે ગુલે અનાર કયા બુતી દારકે
બુલબુલને વકતે કેદકે રો રો કે ઇઉ કહા
સઇયદ વાસ્તે મેરે પરવરદેગારકે
મેગાંગે તો શહી પર ઇતનાભી કીજીએ
દીજોબે હાતોહાત કીસી નો બ્હારકે
રીયા તું ચલ શોખલી મયમનજલ કરાર હું
હમ જાને હારે દુરકે કંઇ આરપારકે

એ વતન હમે હમારા તુમ પુછો તે હો કયા
હમ રહનેવાલે હૈ એ ઊસી બાગો બહારકે
યફ્કુન તું શાહ રહીયો ... ના કરેગા કયા
હમ હુવે ગોલા ઊસ હૈ દુલદુલ સવારકે.

(૨૩૪)— ગઝલે—સુફી.

સરાપા નુરે યઝદાની મોહયોદ્દીન જીલાની,
મુજસ્સીમ ફયઝે રબ્બાની મોહયોદ્દીન જીલાની.
જહાંમે ઓરભી ગુજરે હેં લાખોં અવલીયા લેકીન
નહીં કોઇ તેરા હય સાની મોહયોદ્દીન જીલાની.
ઝુહુરે ખીજ્રકે આદત આપસે હુવે રહો હરદમ,
કરામતમેં હો લાસાની મોહયોદ્દીન જીલાની.
બટકતે નજ્મ મેરી મુશ્કીલે આશાન એક દમમેં,
કરેંગે ગૌસે સુબહાની મોહયોદ્દીન જીલાની.
યેહી હે આરઝુ દીલમેં કે હોંગે દમ બદમ મુજકો,
તુમ્હારા ફયઝે રૂહાની મોહયોદ્દીન જીલાની.
છુડાદો રીંદે દુન્યાસે મીલાદો હક તઆલાસે,
મેરે પ્યારે મેરે હામી મોહયોદ્દીન જીલાની.
ઝુલેખાંકી તરેહ શયદા હેં હમ ગર લુત્ફ ફરમાઓ,
અય મેરે માહે કીનઆની મોહયોદ્દીન જીલાની.
જહે કીસમત જહે ઇજ્જત અઝલસે હોગયા સુફી.
સગે મહબુબે સુબહાની મોહયોદ્દીન જીલાની.

(૨૩૫)— ગઝલે—મીરાંશાહ.

સદા દીલમેં તસવ્વુર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા,
વઝીફા નામ બેહતર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
કલામે હુસેન નુરાની જમાલે જલવા રહમાની.
મીસાલે માહે અનવર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
શરીકે અવ્વલો આખીર રફીકે ઝાહીરો બાતીન,
સહારા રોજે મેહશર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
જીસે ખાહીશ હો ફરમે વાસીલે હક જાતે મે અલાકી,
ચલા જાવે ખુલા દર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
મરીઝે નાવતાં હું મુનિસો હમદમ નહીં કોઇ,
દો આલમમેં વોહી ઘર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
સગે દરબારે આજીઝ હું બહોવ રંજુર મીરાંશાહ,
સધ સાકીને જલધર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

(૨૩૬)— ગઝલે—જલીલ.

સલામત હસતે વહશત કયા કરે હમ જાકે ગુલશનમે.
વોહી ખુલ જાયે ગી દમભરમેં જો કલીયાં હેં દામનમેં.
બુતો તુમ શમએ મેહફીલમેં જલું કયા ફાયેદા ઉસસે,
તુમ્હારે સાથ જાયેં મેરે દુશમન બઝમે દુશમનમેં.
સીના ધસકે કે દો ચાર ઓરભી મુશતાક હોજાયેં,
નતીજા કયા હે ઉસકા તુમ જો આ બેઠેહો ચીલમનમેં.
ઉદાસી બેકસી સબકો યહીં સર ફોડના અપના,
લગે હે લાલ કયા અયસે હમારે સંગે મદફનમેં.
પીરોતે હો જો તુમ જુનારમે તસબીહકે દાને,
જલીલ અછ્છા હે રીશતા જોડદો બીરહમનમેં.

(૨૩૭)— ગઝલે—કલયર.

સય્યદ મીરાં વલી દાતાર સોને ચાંદીકી જાલીવાલે
તેરી સુરત કો ભાલી નૈયન પ્રેમરસ મતવાલી
ઝુલફેં કાલી કાલી પીયારી દીખલા ચાંદસે મુખડેવાલે
સય્યદ મીરાં વલી દાતાર સોને ચાંદીકી જાલીવાલે
તેરા ગુમબદ માહે મુનુવ્વર તેરા કુવા હે ચશમ એ કોશર
રશકે તુબા તેરામીશવાક જીસકે ફોજ જહાંમે નીરાલે
સય્યદ મીરાં વલી દાતાર સોને ચાંદીકી જાલીવાલે
છોળી મસજીદ મનકા માવા રેહમત લાજીયો ભોજન હારા
અબતો જપું હું નામ તેહારા મવલા ધસીમે હમકો નીભા લે
સય્યદ મીરાં વલી દાતાર સોને ચાંદીકી જાલીવાલે
જીસે પીત કા હે એકરાર દીલકા પુરા કરો ધકરાર
અમ બેઠે હે તેને ધરબાર અબ કાહે બેઠે ચારેબન કલે,
સય્યદ મીરાં વલી દાતાર સોને ચાંદીકી જાલીવાલે,
કલીચર અજેજ આયા દરપર રો રો કહે વો સાહબ સરવર
મેરી ખુદીકો મુજસે મીટાદે મીરાં દાતા બોલે બાલે
તેરે દરપે જો કોઇ આયા—બેડા તુંને પાર લગાયા
ઉસકી મુરાદ તુ બર લાયા—મેરે મીરાં બોલે બાલે
સય્યદ મીરાં વલી દાતાર સોને ચાંદીકી જાલીવાલ

શએર } કબતક તેરી જુદાઇકે સદમે ઉઠાએ દીલ,
હરરોઝકે સીતમકી કહાં તાબ દીખલા એ હમ.

(૨૩૮)— ગઝલે—કલીમ.

સરકો તનસે જુદાં કરે કોઇ ઇતના મેરા કહા કરે કોઇ
દિલ નિછાવર કીયા કરે કોઇ નકદે જાંકો ફીદા કરે કોઇ
જલવએ યાર દેખના હય તો ચશ્મે હરઆંકો વા કરે કોઇ
જબ મઝા હયકે દાસ્તાને ગમ મંય સુનાઉ સુના કરે કોઇ
એક દમ કા નહીં ભરોસા હય રેહકે દુન્યા મંય કયા કરે કોઇ
યેહી કીસમત મંય અપની લીખ્ખા હય હમ સહેં ઓર જફા કરે કોઇ
રાહે ઉલફત મંય અય કલીમ કદમ ધયાન કરકે ધરા કરે કોઇ.

શઅેર } કભી કહિં દુપટ્ટા કહીં નકાબ કહીં,
લુટાકે આય હો કયા દોલતે શબાબ કહીં.

(૨૩૯)— ગઝલે—દાગ.

સખ્ત આના તો મોહબ્બતમેં બહોત મુશ્કીલ હે,
મોતભી તો નહીં ઇસકો યે વોહ કાફીર દીલ હે.
હીજર હે આફતે જાં વસ્લે બલાયે દીલ હે.
આદમીકે લીયે હર તરહે ગરઝ મુશ્કીલ હે.
હમને જો રાઝ કે ખીલવતમેં કહા થા ઉસસે,
આજ ઇફશા વોહ રકીબોંમેં સરે મેહફીલ હે.
હશરકે દીન તો મીસોઝે યે કીયા મેને સવાલ,
સોચકર દેરમેં ઝાલીમને કહા મુશ્કીલ હે.
જમા હેં જીસ કદર આશુફતા ખુદા ખયેર કરે,
ઉસકી હર હર શીકને ઝુલ્ફમેં એક એક દીલ હે.
હમકો કિસમતને દીયા દાગે તમન્ના અય દાગ,
વોહી મીલતા હે જીસ ઇનઆમકે જો કાબીલ હે.

(૨૪૦)— ગઝલે—ફીદા.

સદઝમીં અલ્લાહ કયા હે હરદીઝ, અજમેરકી.
ફીર દેખા મુજકો બહારે ખુશનુમાં અજમેરકી.
રોઝ કરતા હું ખુદાસે ઇલતીજા અજમેરકી,
માંગતા હું શાહે તયબાસે દુઆ અજમેરકી.
આતીહે શોકે ઝીયારતતેં મહાં ખલકે ખુદા,
બહગઇ તોકીર કયા તુઝસે શહાં અજમેરકી.
જાંનીસારે ખ્વાજા સાહેબ હોગયા હું અય ફીદા,
ભાયગી કયું કર મેરે દીલસે વીલા અજમેરકી.

(૨૪૧)— ગઝલે—સાદીક.

સખીરે મએં પીતમકો કયુંકર મનાઉં,
યેહ આતાહએ જીમેં કે જોગન કહાઉં.
છુમાકર સનમ મુજહકો એએસાહો દેખે,
તો લાઓ લસુત અપને મુંહપર લગાઉં,
મનાકી ગીનાકો-મએં કોસ કીસ્તરેહ અબ,
યેહ દર્દ જીગર જા મએં કીસકો સુનાઉં.
પીવ પીવ કહે સરકે બાલોંકે અપને,
ઉદાસન કહાઉ જરાં મએં બનાઉં.
ફીરું મએ નહર હો ગલે કાન ધંદા,
જઉ બએહું દીલકી મય ધુની જગાઉં.
નહી કાન કુછ ખએર સાદીકકો ઉસ બીન,
કે લે નામ અલગ દીલકો અપને રીજહાઉં.

(૨૪૨)— ગઝલે—જમાલી.

સાબેર તુમ્હારા નકશા આંખોંમેં છા રહા હે,
સાબેર તુમ્હારા જલવા દીલકો લુભા રહા હે,
કલીયરકી બાદશાહી સાબેરકો હી ખુદાને,
સાબેરકે દરપે બંદા ધુની રમા રહા હે,
દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ ઉઠતા કદમ હે હરદમ,
સાબેરકા શૌક અયસા દીલમેં સમા રહા હે,
આઇનયે નઝરમેં જાનો દીલો જીગરમેં,
શાને ખુદાકે સાબેર જલવે દીખા રહા હે,
હે લબપે નામે સાબેર દીલમેં મુકામે સાબેર,
સાબેરકે દરકા રસ્તા વાજેહ બતા રહા હે.
ઇશ્કાકકો બુલાકર ઉલ્ફત જતા જતાકર,
મયદાને હુકી સાબેર બસતી બતા રહા હે.
બીસતરસે અપને ઉઠકર ચલ તુ બસુયે કલીયર,
સાબેર તુજે જમાલી દરપર બુલા રહા હે.

(૨૪૩)— ગઝલે-કલીમ-કવ્વાલી.

સાકીને મસતે જામેં હકીકત પીલાના દીયા,
આંખે મીલાકે મુજકો ખુદાસે મીલા દીયા.
અબ જાન જાએ યા મેરે સરપર આય મુસીબત,
ઉલ્ફતકી રાહમેં કદમ આગે બઢા દીયા.

સોઝે નીહાને ઇશ્કકા ક્યા પુછતે હો હાલ,
દીલકો કીયા કબાબ જીગરકો જલા દીયા.
અબ હું ન તુ હે ઓર ઝમી હે ન આસમાં,
સબ એક હે જો નકશે દુઇકો મીટા દીયા.
અપનાં દમાગ કયું ન હો અરશે અઝીમ પર,
સર ખ્વાજએ બુઝુરગ કે દર પર ઝુકા દીયા.
દેખા બલા કશાને મોહબ્બતકા ઇઝતેરાબ,
એક આહ કી તો અરશે બરીં કો હીલા દીયા.
હઝરતકા રવઝા દેખ મદીનેકો જા કલીમ,
હમને તુજેહ બેહીશત કા રસતા બતા દીયા.

શાએર } વોહ શહનશાહ મંય દુરવેશ સુવાલે બોસા,
ઉસે દેખો મુજેહ દેખો યે તમનના દેખો.

(૨૪૪)— ગઝલે-અખતર કવ્વાલી.

સાગીરકીહવસ મુરશીદે મયખાનાં નહીં હે,
ચીલલુહીસે પીલેગે જો પયમાનાં નહીં હે,
અછછા ન સહી ગર મઓ મયખાનાં નહીં હે,
સાકી યે તેરી નરગીસે મસતાનાં નહીં હે.
ઇશ્શાકકો જબ લોટતે દેખા તો વો બોલે,
યે જલવગહે નાંઝ હે મયખાનાં નહીં હે.
ઇસ સોખતા કીસમતકો લગે આગ ઇલાહી
જો શમઅરૂખે યારકા પરવાના નહીં હે.
સર હકને દીયાહે કે રહે ઇશ્કકા સવદા
દીવાનાં ઉસે કહીયે જો દીવાના નહીં હે
મુમકીન નહીં ગફલતહો તેરી યાદસે દયલા,
મજનુ તેરા હુશીઆર હે દીવાના નહીં હે.
સુનતેહો અગર તુમતો જીગર થામકે બયઠો,
દરદે દીલે અખતર હે યે અફસાનાં નહીં હે.

શાએર } નહીંથે જો કલ મુહ લગાને કે કાબીલ,
હુવે આજ બાતેં બનાને કે-કાબીલ.

(૨૪૫)— (બદનકી-રેહવે)-મેહરેદરખશાં)—ગઝલ.

સુનો તુમ ગઓરસે યારો યેહી હમને બિચારી હે.
હે જયસે રેલકા ઇજીન યેહી હાલત હમારી હે.
હવાઓ આબ માટી આગકા પુતલા હે આદમકા,
ખુદાકે હુકમસે ઉસકે બદનમેં રૂહ ઉતારી હે.

ચલે ઇંજીન સડક પર લોહેકી યે બેધડક દોડે,
લગાઇ ઇસકી ખાતીરસે યે સબ બાગો બહારી હે.
મુસાફીર હેં અદમકે સબ વહાં એક રોજ જાઇંગે,
ફરીસ્તા મોતકા આયા તો ફીર કયા ઇંતેઝારી હે.
કરો જબ ધ્યાન ચલનેકો ધુંવા દીલસે નીકલતા હે,
હે નીકલી આહકી સીટી નીહાયત બેકરારી હે,
ચલો જલદી બજી ઘંટી ટીકીટ લેનાહે બાબુસે,
અગર કુછ માલ રખતેહો તો કયા ઉમદા સવારી હે,
ચલે ગો હાથ ખાલી બે ટીકીટ બયઠે હો ગાડીમેં,
ખબર દે તાર બરકી હર જગેપર રૂબકારી હે.
મુઝે હે ખૌફ ઉસ પુલકા કે જો હે પુસ્તે દોજખ પર,
ચલેંગે દોડકે કયુંકર ગુનાહકા બોજ ભારી હે.

(૨૪૬)— ગઝલે–ઠુમરી–રાગ દેશ.

સુનો તુમ યાર પરદેશી, બચન કયસે નીભાવોગે હો, બચન–ટેક.
નદીઆં જોરસે બેહતી કવૈયાં સુજ ના પડતી,
પોકારૂં અપની હીમ્મતકું લગાદે પાર મેરી નઇઆં–સુનો.
બાલપણુ ખેલમે ખોયા, જુવાની નીંદ ભર સોયા,
બુઢાપા દેખકે રોયા, નબીજી આસરા તેરા–સુનો.

(૨૪૭)— ગઝલે–મુસ્તઝાદે–હુસેન.

સોતા હય ગલે ધગકે જો વો યાર પલંગપર, કયા નાઝો અદાસે,
અતી હય લપટ ફુલુંકી મેહકાર પલંગપર, ઉસ બદે કબાસે.
હે સુર્ખ જો પોશાક તો ઇસ ગોરે બદનપર, સજતી હે સજાવટ,
રખતા હય અજબ તરહે કર ગુલઝા પલંગ પર, આંચલકી હવાસે.
સાડી મેં તેરે સદકે ઝરા જામકો બરદે, જો શોક સિવા હો,
જો સાથ રહું યારકે શરશાર પલંગ પર, સર મસ્ત નશેસે,
હે આરઝુ દિલકી જો વોહ આગોશ મેં આવે, ખ્વાહિશ હેય મેરી એહ,
સો જાવે તો જાઉ મેં બલહાર પલંગપર, મિન્નત હે ખુદાસે,
રંગીની તેરે શઓરકી સુન સુનકે હસીં અબ, મુસ્તઝાદ હુવા દિલ,
તુ ખુશ રહે ઓર પાસ હો દીલદાર પલંગપર, હર રોઝ રઝાસે.

(૨૪૮)— ગઝલે—હુસેની.

શરમીન દેહ કમર હુએ તેરી તસવીરકે આગે,
સમખુબ હુયે ખીજલ જુલફકી જંજીરકે આગે.

આશકકા તો કુછ બશ નહીં માશુકકે આગે.
રાંજે કા તો કુછબશ નચલા હીરકે આગે.
બેશવાકે હમેતેગે નીગેહસે હુવે કીયા કતલ,
જાનાહી નાથા કાફરે બે પીરકે આગે,
ઇશ દરદ કી દારૂં નહિ બીન સબર હુસેની,
તદબીર તો ચલતી નહીં તકદીરકે આગે.

(૨૪૯)— ગઝલે—યુસુફ.

શરાબે શૌકકા સાકી મુઝે એક જામ ભરકરદે,
રહું દરબાં તેરે દરકા કરમે ઇતના અગર કરદે.
મુઝે દરપર બુલાકર તુ દવા અયસી તબીબાદે,
કે જીસસે યારકો દેખું મેં વોહ દીલકી નઝર કરદે.
શરીઅત ઓર તરીકતભી હકીકત હો અયાં મુઝપર.
ખુદાયા માઅરેફત કીભી મેરે દીલકી નઝર કરદે.
હમેશા મેં રહું રાઝી રઝામેં તેરી અય ખાલીક,
તુ અબ સદકા હબીબ અપનેકા અતા મુઝકો સબર કરદે.
મેરી હરદમ દુઆ તુઝસે યેહી હેગી મેરે મવલા,
કહીં શેહરે રસુ-લુલ્લા હમેં મેરા ગુજર કરદે.
મદીને જાઉં મેં ઉડકર અભી પલ ભરમેં અય દરીયા,
ખુદા ગર અપની રહમતસે મેરે બાઝુમેં પર કરદે.
તમન્ના રોઝો શબ અપની ખુદાસે હે યેહી યુસુફ,
ઇલાહી અપની રહમતસે તુ યસરબમેં ગુજર કરદે.

(૨૫૦)— ગઝલ—યુઝફ.

શરાબે ઇશ્કકો પીકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા,
કે હોકર ઉનસે હમ-બિસતર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
મોહબ્બતમેં મઝા કયા હે કોઇ પુછે તો કેહદુંગા,
કે ઇશ્કે યારમેં આકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
બ-કુયે યાર જબ પહોંચે ગમે દીલ મીટગયા વલ્લાહ,
ગમે હમ ઉનકે જબ દરપર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
નહીં શક ઇસમેં હે વલ્લાહ તુમ ઇસે યારો યકીંલાઓ,
હે અવ્વલ મરનેસે મરકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
ન હરગીજ, હમસે તુમ પુછો સનાયે ઇશ્ક અય યુસુફ,
મુસીબત ઇશ્કમેં ભરકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા,

(૨૫૧)— ગઝલે—મુલતાન.

શાને નબી તુમહીં હો જાને અલી તુમહીં હો,
અજમેર વાલે ખાજા દીદલ વલી તુમહીં હો.
પાતેહેં જીસકે દરપર સાઇલ તમામ મકસદ,
અમસે કરીમ નામી અયસે સખી તુમહીં હો.
ઇસલામકી હીમાયત લારેબ કીહે તુમને,
બેશક મોઇને દીને પયગંબરી તુમહીં હો.
પીરાને ચીસ્ત જીસપર કરતેહેં ફખ્ર હરમદ,
વોહ દુસરા નહીં હે વોહ એકડી તુમહીં હો.
હાજત તલબ તુમહીસે હોતેહેં અહલે મકસદ,
મુફલીસકો અપને દરપર કરને ગની તુમહીં હો.
સુલતાનકી તરેહસે મદદાહ હે જમાના,
અયસે ગરીબ પરવર નામી વલી તુમહીં હો.

(૨૫૨)— ગઝલે—કાલીન.

શીકસતે દીલ તેરે કુચેમેં આન બેઠે હંય,
ફનાકી કીસ્તીમેં લાખો હજાર બેઠે હંય.
ખુદાકે વાસ્તે સુરત દીખા દે ઓ જાલીમ,
લબોં પેદમહે તેરે ઇન્તેજાર બેઠે હેં,
કબીનઆનકે પુંછો કે યાર કયસેહો.
હજાર દરદ કલેજે દબાયે બેઠે હંય,
ખુદાકે વાસ્તે પરદેસે તું નીકલ બાહેર,
બહોત દીનોંસે તેરે ઇન્તેજાર બેઠે હંય.
પીરરાકે યારમેં કફની રંગાઇહે કાલીન,
તેરે મજાર પે ધુંની રમાયે બેઠેહેં,

શઅેર { તુમહારે દેંવરે નયુસીકે, કુરબાનહો મેરા ઇમાન,
તુમહારી જામ મીઠી નજર મેરી પારસાઇહે.

(૨૫૩)— ગઝલે—મુમતાજ.

શી—હૈં એ રોજે જમાં જયસી હે શોહરત તેરી,
કમસી ઇનરાઇ હુઇ પીરતી હે ઉમ્મત તેરી
રેહને દેના મુઝે દામનકે તલે રોજે જઝા,
જીસ્તજુ મેરી હયરાન નહો રહમત તેરી,
મેં તો કયા રોતા ગુનાહ હોતેહેં મુઝસે નાદમ,
યાદ આજાતી હે જીસ વકત શફાઅત તેરી,

૨૬૬ ક્યા આતા મુઝે દેખકે તોહીરે બિલાલ,
મુઝકો હોજાતી અદા કુછભી જો ખીદમત તેરી.
બા–મકાંસે દીલે ઉશ્શાક નહીં કુછ પહોંચા,
વહાં ખુદા રેહતા હે ઓર યહાં હે સુન્નત તેરી.
તું હુવા ઓર મદ-હતે મહબુબે ખુદા અય મુમતાઝ,
છોટા મોંહ ઓર બડી બાત યે જુરઅત તેરી.

(૨૫૪)— (બુલબુલે બંગાલી) ગઝલ.

શીરીં જહાં છુપ હે ફરહાદકે દહનમેં,
લયલા પુકારતી હે મજનુંકે પેરહનમેં,
ઇતરા મલાલ મલકર હલકેમેં યાર બેઠા,
બુલબુલ પકડતે આયા સૈયાદ અંજુમનમેં,
આયાથા બુલબુલોંકી તદબીરમેં ગુલોંને,
હંસહંસકે મારડાલા સૈયાદકો ચમનમેં.
ચશ્મે સીહાયસે તેરી પરદેમેં બતાઉં,
તાલીમ હોને આયા પીતના ફરેબ પનમેં,
બાઝારે મીસ્રમેં ચલ યુસુફકા સામના કર,
ખોટે ખરેકા પરદા ખુલજાયેગા ચમનમેં,
બોસેમેં લબકે હંસકર દર્દો દીખાયે ભીસને,
બીજલી ગીરાઇ મુજપર તકદીરને યમનમેં,
કોઇ નહીં હે તેરા મકદુર હો તો આતશ,
દે રખ અજુરા દસ્તે ગસ્સાલે ગોરકનમેં.

(૨૫૫)— ગઝલે—હયરાં.

શૌકસે કેહતા હે યે રબ્બે ઉલા આજકી રાત,
અર્શ પર આઓ મેરે માહે લીકા આજકી રાત,
સારે મલકુતે ઉલા જોરી ખુશીમેં બાહમ,
કેહતે હેં આતે હેં મહબુબે ખુદા આજકી રાત.
આજ હે વસ્લકી સબ ઉઠીયે શહે હર-દો સરા,
કમ બદમ ગયેબસે આતી હે નીદા આજકી રાત,
આપકી દીદકા મુશ્તાક હે હયરાં બહોત,
ઇસ તરફ્રેભી નઝરે લુત્ફ શહા આજકી રાત.
નામતે હઝરતમેં અય હયરાં ગઝલ ખુબ લીખી,
હે તેરા તાલીબે દીદાર ખુદા આજકી રાત,

(૨૫૬)— ગઝલે-અકબર.

હય બહારે બાગ દુન્યા ચન્દરોઝ, દેખલો ઇસકા તમાસા ચન્દરોઝ
અય મુસાફર કુચકા સામાનકર, ઇસ સરામેંહે બસેરા ચન્દરોઝ
ફીર ઇરેકે કબરમેં બોલી કઝા, અબ યહાં તુમ સોતે રેહેના ચન્દરોઝ
હે ઝમીં ઓ આસમાં દરયા કોઇ દીન, આસમાંહે બુલબુલાસા ચન્દરોઝ
કહું બતાર હે દોમીલી બેજુ કે કો, બાસમેં મેંહે ઝમાના ચન્દરોઝ
રખા કા કુચ રોઝ યહાંજમ કે ઈ દીન. કુચ દીનો સદા હસરાયે ચન્દરોઝ
પુછા લુરતા મેં ઉઠાતું કીતને રોઝ, દરતા હસરત મલકે બોલા ચન્દરોઝ
ફીર કહાં અકબર કહાં તુમ દોસ્તો, સાથ હે ઇસકા તુમ્હારા ચન્દરોઝ.

(૨૫૭)— ગઝલે અકબર—કવ્વાલી,

હય નુરે મોહમ્મદકી ઝલક રંગે ચમનમેં
રાબેલમેં બેલેમેં ચંબેલીસે સમનમેં
ગરમેહી રહી આગ મોહબ્બતકી બદનમેં
ઉસ ફખરે દો આલકે પસીનેકી ઝીયાસે
બુ મુશ્કે ખુતનમેં હય ચમક લાલે ચમનમેં
બેકસકુંમે આજીઝકું મદીનેમેં બુલાલો
મર જાઉંગા ઘુટ ઘુટ કે કહીં રંજે મોહનમેં
હિજરે શહે કોસરમેં મેરી જાન ગઇ હય
એક હસરતો અરમાકી હય તસવીર કફનમેં
ફરયાદ હય ફરયાદ હય અય દાવરે મેહશર
ઝહરા કાં ચમન લુટ લીયા શાગકે બનમેં
હરસિમત મોહમ્મદકી રેશાલત કાહે શોહેરા
કોહસારમેં બસ્તીમેં બયાબાંમેં ચમનમેં
અકબર હે મેરા નામ મના ખ્વાને નબી હું
બુલબુલ આયેદકનાહું ગુલિસ્તાને સુખનમેં

(૨૫૮)— ગઝલે અસગર.

હસીનોંકા હરએક આલમમેં શોહરા હોહી જાતા હે,
તુમ્હેં જો દેખ લેતા હે વોહ શયદા હોહી જાતા હે.
નશેમેં લે લીયા ઐસા ખફા કયું હોને હો સાહેબ,
ચલો મીલ બેઠો જાને દો કે અયસા હોહી જાતા હે.
મેરે કમબખ્ત પસ દીલકી અબસ યે કયસી હાલત હે,
કલેજા મલતે મલતે દર્દ પયદા હોહી જાતા હે.

ખબર મરનેકી સુનકર હરઘડી હયરાન હોતે હે,
જવાના મર્ગ મરનેકા અચંબા હોહી જાતા હે.
કભી દર્દે સર ઉનકો કભી મેહદીકા હીલા હે,
હમારે ઘર ન આનેકા બહાના હોહી જાતા હે.
બચા—ભી હે કહીં તેરી નઝરસે આજતક અગસર,
સુના હે રહતા રહતા દીલ દીવાના હોહી જાતા હે.

(૨૫૯) ગઝલે—વલી.

હમતો આશક હેં તેરે નાજ ઉઠાને વાલે,
તુજસે કમ દેખેહેં મહબુબ સતાને વાલે.
બંધ કર કયદે મોહબ્બતમેં ખબર લીન મેરી,
દામમેં છુસકે ફસે દામ છુડાને વાલે.
કલ શબે વસ્લમેં કયા જલ્દ કટીથીં ઘડીયાં,
આજ કયા મરગયે ઘડીયાલ બજાને વાલે.
કલ જો રસ્તોમેં મુલાકાત હુઇ તો યે કહા,
કહાં જાતેહો તરેહદાર જલાને વાલે.
ગુજરી મુદ્દત કે મેરે સાથ ન મીલને આયે,
કયા હુયે યાર ગલે હમકો લગાને વાલે.
યુંતો અવકાત ગુજરતી હે મજેદારીમેં,
ન મીલે ચેન મઝેદાર દીખાને વાલે.
અબકે મીલનાહો નઝીર યારસે કેહદો જાકર,
કયા ભલા હમ ન રહે માર ખુલાને વાલે.

(૨૬૦)— ગઝલે-મુમતાજ.

હર શયમેં અયાં જલવયે જેબા હે તુમ્હારા,
ઓર ખુદ હો નીહાં ખુબ યે પરદા હે તુમ્હારા.
યા દેરો હરમ એક જો તુમ છુપતે ન સાહેબ,
કાલા હુવા યે બીચમેં ઝગડા હે તુમ્હારા.
કયું હમસે બતાવારોંપે બારૂગીકી નઝર હે,
જો નેક હે યા બદ હે વોહ બંદા હે તુમ્હારા.
બીન દેખા હુવા તાલીબે દીદાર જમાના,
ચીતલનકી યે શોખી હે કરીશમા હે તુમ્હારા.
નજદીકભી તુમ રેહત હો ઓર દુરભી સબસે,
યે તર્ઝભી દુન્યામે નીરાલા હે તુમ્હારા,
ગુરફેસે જરા ઝાંકકે યે જલસા તો દેખો,
ઉશ્શાક તડપતે હેં તમાશા હે તુમ્હારા.

ઇસ ખાકકે પુતલેમેં તજલ્લી હે તુમ્હારી.
સુરત જો હમારી હે વોહ નકશા હે તુમ્હારી.
દીલ દેકે તુમ્હેં હોતા ન મુમતાજ પરેશાં,
પર કયા કરે અંદાજહી અચ્છા હે તુમ્હારા.

(૨૬૧) અતરે સખુન-ગઝલ.

હસીનોં કા હરએક આલમમેં શોહરા હોહી જાતા હય,
તુમહેં જો દેખ લેતા હય વોહ શયદા હોહી જાતા હય;
મંય સાબીત એક બોસેકા વો તાલીબ હંય મેરે દીલકે,
કભી ઉનકા કભી મેરા તકાજા હોહી જાતા હય.
ખતા હય હો ગઇ મુઝસે ખતા કયા હય મેરે દીલકી,
તુમહેં જો દેખ લેતા હય વોહ શયદા હોહી જાતા હય;
નીશામેં લે લીયા બોસા ખફા કયું હોતે હો સાહેબ,
ચલો મીલ બયઠો જાનેદો ખસા હો નહી સકતા.
નહીં કુચ માહપર મોકુફ દેખો અપની સુરત.
ખુદા જબ હુસન દેતા હય તો શોહરા હોહી જાતા હય.

(૨૬૨)— ગઝલે-અકબર.

હમ ગુનેહગારોંપે તેરી મેહરબાની ચાહીયે,
સબ ગુનાહ ભુલ જાય કે રહમતકા પાની ચાહીયે,
પુસ્ત ધર મોહરે નુબુવ્વત કરકે ખાલીકને કહા,
કુછ તો અય પ્યારે મેરી તુજપર નશાની ચાહીયે,
કેહતે હેં ખાલીકસે હઝરત મેં તેરા મહબુબ હું,
ખુલ્દમેં સબ ઉમ્મતે મહબુબ જાની ચાહીયે.
દેખકર મેઅરાજમેં સામાં ફરીશતોંને કહા.
અયસા મેહમાં ચાહીયે કીસીકો સુનાની ચાહીયે,
દાસ્તાને ગમ કહાની દર્દકી જુઝ આપકે,
કીસસે કેહની ચાહીયે કીસકો સુનાની ચાહીયે,
શાફએ મેહશર નહીં મેરે ગુનાહોંકા શુમાર,
અયસે આસીપર તુમ્હારી મેહરબાની ચાહીયે,
જાં બહક તસલીમ હે ખાકે રસુલુલ્લાહ મેં,
તુરબતે અકબર મદીનેમેં બનાની ચાહીયે,

(૨૬૩)— ગઝલે-તુરાબ.

હદફ જીસકા ફકત દીલ હો મેં અયસે તીરકે કુરબાં,
બદન જીસસે ન ઘાયેલ હો મેં ઉસ શમશીરકે કુરબાં.

તુ ખાક અપને કદમકી દે નકર મોહતાજ કુંદનકા,
કીસે મીલતી હે યે દૌલત મેં ઉસ અકસીરકે કુરબાં.
ઉઠાકર બુરકા ચેહરેસે જરા સુરત તો દીખલાદે,
હીજાબ ઇતના નકર મુઝસે તેરી તસવીરકે કુરબાં.
કહા લયલાને જબ હંસકર કે બેડી ડાલદો ઇસકે,
ગયા બન કયેસ દીવાના હુવા જંજીરકે કુરબાં.
તુરાબ જીસને જવાનીમેં મુઝે પીરોંકી નેઅમત દી,
બનાયા પીર મુઝકો મેંતો અપને પીરકે કુરબાં.

(૨૬૪)— ગઝલે-ફકીર.

હજાર તહસીં હો ઇશ્ક તુજકો તુ ક્યા ક્યા દીખા રહા હે.
ફીદાકે લયલા યસરબીમેં બ શકલે મજનું ફીરા રહા હે.
મે શૌકે યસરબકા યે તકાઝા કે ચલ મદીનેકો જજબયે દીલ,
શરાબે ઉલફત પીલા કે અહમદ હરએકકો શયદા બના રહા હે.
કભી જો હુસ્ને નબીપે અપના બ-નઝરે કલબી ખ્યાલ પહોંચા.
કહા યે ફીકરે રસાને મુજકો હરએકમેં વોહી સમા રહા હે.
કહા જો મુસાને રબ્બે અરની જવાબ પાયા કે લન તરાની,
હમારે હઝરતકો ઇજને મીન્ની જબાને હકસે સુના રહા હે.
અરબકા વાલી લકબ કુરેશી ખુદાકા પ્યારા નબી હમારા,
દીખા દીખા કરકે દીલકો જલવે તરેહ તરેહસે લુભા રહા હે.
તુમ્હારી ફુરકતમેં અય પયગંબર તુમ્હારા આશીક ફકીર અહકર,
તડપ તડપ કર બહાલે મુઝતર-નશાને હસતી મીટા રહા હે.

(૨૬૫)— ગઝલે-ઉલવી.

હમકો યાં દર દર ફીરાયે યારને, લામકાંમે ઘર બનાયા યારને.
આપ અપને દેખનેકે વાસતે, હમકો આઇના બનાયા યારને.
અપને એક અદના તમાશેકે લીયે, હમકો સુલી પર ચડાયા યારને,
દોસ્તો અબ દીદયે દીલકો મેરે, અપના ઘર અંગન બનાયા યારને.
હોગયા દામન ઝટક કર આપ અલગ, ખાકમેં હમકો મીલાયા યારને.
આપ છુપકે હમકો કરકે રૂબરૂ, દીલમેં મેરે ઘર બનાયા યારને.
કરદીયા સીફલીકો ઉલવી બાતમેં, મુજકો વોહ નુકતા બતાયા યારને,

(૨૬૬)— ગઝલે—દાગ.

હમારે દમ નીકલ મેં ભી એક આલમ નીકલતા હે,
કેવો મુસતાક હેં દેખે તો કયુંકર દમ નીકલતા હે.
કમી કયા પડ ગઇ હે ચાહને વાલુંકી અય કાતીલ,
કે અબ તો તેગ કમ ખીંચતી હે ખંજર કમ નીકલતા હે.
બીલા કેયસા કહાંકા રંજ કેયસા જો બલાશ હોના,
જબ ઉસને પીયારસે પુછા તુમહારા દમ નીકલતા હે.
ન તુજસા આજ તક દેખા ન તુજસા હશર તક દેખેં,
ઇન આખુસે ઓહત નીકલા બહોત આલમ નીકલતા હે.
કોઇ કયા ચલ સકેગા ઇસ ખરામેં નાઝસે બઢકર,
કીયા મતકા તુમહારી ઠોકરમેં દમ નીકલતા હે.
તુમહી મેરે મસીહા હો તુમહી મેરી તમનના હો,
તુમહી પર જાન જાતી હે તુમહી પર દમ નીકલતા હે.

(૨૬૭)— ગઝલે-ગાલીબ.

હઝારં ખુવાહેશેં અયસીકે હર ખવાહીશપે દમ નીકલે,
ઓહત નીકલે મેરે અરમાં વલેકીન ફીરભી કમ નીકલે;
નીકલના ખુલદસે આદમકા સુનતે આય હેં લેકીન,
ઓહત બે આબરૂ હે કર તેરે કુચેસે હમ નીકલે,
ભરમ ખુલ જાય ઝાલીમ તેરી કામતકી દરાઝીકા,
અગર ઇસ તુરરએ પુર પેંચ વ ખમકા પેંચો ખમ નીકલે,
હુઇ ઇસ દોરમેં મનસુખ મુજસે બાદા આશામી,
ફીર આયા વો ઝમાના જો જહાંમે જામે જમ નીકલે.
મોહબ્બતમેં નહીં હે ફરક જીને ઓર મરનેકા,
ઉસીકો દેખકર જીતેહેં જીસ કાફીરપે દમ નીકલે.
કહાં મેયખાનેકા દરવાઝા ગાલીબ ઓર કહાં ઝાહીદ,
પર ઇતના જાનતેહેં કલ વો જાતા થાકે હમ નીકલે.

(૨૬૮)— ગઝલે—કલીમ.

હમારં નાઝ કરતી અપની જાને નાઝની નીકલી,
તેરે રોઝપે યા શાહે ઉમુમ જાને નાઝની નીકલી.
શરફમેં કાબાસે બઢકર મદીનેકી ઝમીં નીકલી,
તો શાને કીબરીયા ખફલી પે શાને મુરસલીં નીકલી.

જલાકર ખાક કર દેગી તુઝે યે રદીશે ગરદું,
નબીકે હીજરમેં મુંહસે જો આહે આતશીં નીકલી.

કુછ એેયસી શાનસે મેહબુબ હક આ એ સુએ જન્નત,
ઝબાંસે હુર ગીલમાં કે સદાએ આફરીં નીકલી.

નબીકે શરબતે દીદારસે સયરી નહી હોતી,
ખુલી જબ આંખ દીલ બોલા મેરી હસરત નહીં નીકલી.

કલીમ અચ્છે દીખાએ તુમને જાહેર નાઅતે એહમદમેં
ઝબાંસે હર સુખંદાકે સદાએ આફરીં નીકલી.

(૨૬૯)— ગઝલે-અનવર.

હુક ઉઠતી હય જીગર મેં શામે ફુરકત કયસી,
જાન પર દર્દને ઢાઇ, હે કીયામત કયસી.

દીલકે લેનેમેં કોઇ ફી ન નીકાલી તુમને,
દીલકે દેને મેં યેહ તકરાર યેહ હુજ્જત કયસી.

તેરે કદમોં સે લગે રેહતે હેં ફીતને કયસે,
તેરી રફતારસે હોતી હે કીયામત કયસી.

હમ મેં કયા અયબ હે, અગયારમેં કયા ખુબી હે.
ઉનસે ઉલફત હે તુમહે હમસે હે નફરત કયસી,

લડતી ફીરતી હેં ઝમાનેસે તુમ્હારી આંખે.
ફીતના અંગે ઝોને ઢાઇ હે, કીયામત કયસી,

વો હે તલવાર હેં જાબાઝ હેં ઓર મકતલ હે.
શગલ દીન રાતકા જબ યેહ હોતો ફુરસત કયસી,

તોબા મયખારોં કે સમઝાને સેકી વાઇઝને,
મોને નાદાનને ઝય પાઇ હીદાયત કયસી.

ખીંચકી દીલપે તસવ્વરને કીસીકી તસવીર,
નીકલ આઇ હે યેહ તસ-વીનકી સુરત કયસી.

દોસ્તી રેહ ગઇ મતલબકી ફકત અય અનવર,
ઉઠ ગઇ હાએ ઝમાનેસે મોહબ્બત કયસી.

(૨૭૦)— ગઝલે રમજાન-કવ્વાલી.

ફુરકત તેરા અય સનમ આખિર ફના હો જાયગા,
છોડ દે અપના વતન આપહી અકેલા જાયેગા.

હર ઘડી મત જાંચના તુમ માનલો મેરા કહા,
ચાહની ધુપ જાયગી મેલા બદન હો જાયેગા,
ફુલકે ઢેલે કબ્રપર મેરી નમારો અય સનમ,
ખાક છન છન કરગિરે મેલા કફન હો જાયેગા,
બાદ મરનેકે મેરીયે લાશ મિલતેકી નહી,
હડડીયાં મેરી ચબાનેકો હુમાસે જાયગા.
દિલમેં આતા હય કે દમમેં ફુંકદું કોહ તુરકે,
યે ખિયાલ આતાહય મુસા બે વતન હો જાયગા.
ઇશ્કતો ઝાહિર કીયા તુને અય રમઝાં શોકસે,
ઇનબુતોં મેં ઢુંડનેસે કયા ખુદા મીલ જાયગા.

(૨૭૧) ગઝલે હુસન–કવ્વાલી.

અય જા મેરી આંખોપે યે બદ નઝરી કયું હે
તુમ બામપર આએ હો યે જલવગરી કયું હે
જીસને તુજેહ દેખા હે હોશ ઉસકે બજા કબ હે
ચીતવન તેરી ઓ ઝાલીમ જાદુસે ભરી કયું હે
અય ચસ્મ જબે ગમમેં કુછશરમભી લાઝીમ હે
તુફાન બપા હોગા યે નવહગરી કયું હે
મંય ધ્યાનમેં કીસ બુતકે ભુલા હું દોઆલમકો
દીલ મેહવે નમાશાહે યે દરદેસરી કયું હે
કયા ચુટકીયાં લેતા હે તીરે નીગહે જાનાં
આંખોસે રવાં નાદીર ખુને જીગરી કયુ હે

શેઅર { અકસભી આઈનેમેં ચાર ઘડી બાદ આયા
બડ ગઇ હદસે સીવા ઉનકી નઝાકત કયસી

(૨૭૨)— ગઝલે—મજનું

હુસન સે શરમીન્દા કરદું માહે તાબાં તો સહી,
આહસે ગરદું કા કરદું ચાક દામાં તો સહી.
ઉસ લબે નાઝુક પે સુરખી પાન કી આને તો દો,
કૌડી કોંડી કો બીકે લાલે બદખશાં તો સહી.
તું જો કાતીલ ખેંચકર આટા હય મેરે સરપે તેગ,
કુર્બાન કરદુ મંય તેરી શમશીરે બુર્રાં તો સહી.
મંય વોહ લયલા હું જો મુઝકો દેખ લેલે એક નેઝર,
છાને મજનું કી તરહ ખાકે તે ગીરેબાં તો સહી.

(૨૭૩)— કવ્વાલી આકબર.

નારમે નુર જલવા નુમા હો ગયા,
યા જો દોઝખ ચમન ખુદાકા હો ગયા.
એક કી ખાલ મુલતાં મે ખેંચી ગઈ,
એક ફલીયરમેં હકપર ફીદા હો ગયા,
એક દહેલી મે જાહર નીઝમી હુવા,
એક ગંજે સકર બા ખુદા હો ગયા.
એકકા જીસમ કીડો ને છલની કીયા,
એક આરેસે ચીર કર ફના હો ગયા.
એક દારે શરીયત પે ખીચા ગયા,
એક કા તેગસે સર જુદા હો ગયા.
એક અરસે બરી પર ખુદાસે મીલા,
એક આદમ સે બર હક ખુદા હો ગયા.
એક કલદર હુવા એક ખાજા કુતબ,
એક કો મર તબા ગોસકા હો ગયા.
એક લેલેલી કે ગમ મે હુવા મુબતે લા,
એક શીરી કે ગમસે ફના હો ગયા.
જો ન દેખયા વો હકને દીખલા દીયા;
એક પયદા હુવા એક ફના હો ગયા.
એક કે હલક તીસન પર ખંજર ચલા,
એક કા જહેરસે ખાતમા હો ગયા.

(૨૭૪)— કવ્વાલી

તુ જો અલ્લાહકો મેહબુબ હુવા ખુબ હુવા.
યા નબી ખુબ હુવા ખુબ હુવા ખુબ હુવા.
શબે મેઅરાજ થકે કહેતેથે ફરિસ્તે બાહમ,
સુબને તાલીબો મતલુબ હુવા ખુબ હુવા.
અય શાહિન્સાહે રસુલ ફખરે રસુલ ખાતમે રસુલ,
ખુબસે ખુબ ખુશ અસલુબ હુવા ખુબ હુવા.
હશમેં ઉમ્મતે આસીકો ઠિકાનાહી નથા,
બખ્શવાના તુજે મરગુબ હુવા ખુબ હુવા.
હુરને સુનુકમેં તેરા નુરથા અય નુરે ખુદા,
ચારશે દીદએ યઅકુબ હુવા ખુબ હુવા.

ફખર આદમકો ન હોતા જો ફિરિશ્તા હોતા,
બની આદમ કો જો મનસુબ હુવા ખુબ હુવા.
દાગ હય રોજે કયામત મેરી શર્મ ઉસકે હાત,
મેં ગુનાહોંસે જો મેહજુબ હુવા ખુબ હુવા.

(૨૭૫)— ગઝલ.

દહેરમે આદમસે પહેલે કયા મુસલમાની નથી,
કયા કીસીને ઝાત ખાલીકકીભી પહચાન નથી.
આલમે અરવાહમે કયાથા જો ઉરયાની નથી,
રંગ અયસા થ્હે વજઅ થ્હે તરહે ઇન્સાની નથી.
ખાક લયલાકે લીએ એ વાસ્તા છાની નથી,
ઇસમેંભી મજનુંકી દાનાઇથી નાદાની નથી.
જાને શીરીં કોહકનને દી ફના મજનું હુવા;
આશકોકી જાનતો ઇસતરહસે જાની નથી.
કર દીઆ મજબુર દોનોંકો જનાબે ઇશ્કને,
કૈએસતો સોદાઇથા લયલાતો દીવાની નથી.
કિસતરહ ચલતી છુરી હલ્કે જબીહુલ્લાહ પર,
ચર્હે તો એક ગમ્જાથા મેરા કુછ વોહ કુરબાની નથી
હોગયા ખુને તમન્ના મિન્વત હમ જખમી હુવે,
એક ઇધર ગમ્જા લીએથા ચીને પેશાની નથી.

(૨૭૬)— ગઝલ

લજ્જતે ઇશકસે વાકીફ નહી ઉલફત વાલે,
મરમીટે ઇશકમેં આજાર મોહોબત વાલે.
ઇશકવાલે હવે જમાનેમેં હીમાકત વાલે,
હમ કીસી વસલ ફીસુગરકે નહી મતવાલે.
છોડકર તજકીરે ગેર ખલીશ પૈદા કી,
કભી આમસે બએઠે ન મોહોબત વાલે.
ઇન હસીનોંકી નહી દીલકો હમારે પરવા,
નાજ ઔરોંપે કરે સાંવલી સુરત વાલે.
ઇસ મરજકા ન હુવા હજરતે ઇસાસે ઇલાજ,
ખાકમેં મીલગયે આજાર મોહબત વાલે.
સબસે પેહલહી વો બખ્શેગા ગુનાહગારોંકો,
નાજ કીસ બાતપે કરતે હયે મોહબત વાલે.

કમ હમેં હયે કીસી મહેરૂકી તમના એહસન,
સબ્રસે કામ લીયા કરતે હઇએ ગેરંત વાલે.

(૨૭૭)— ગઝલ-ગરીબ.

કીસ કદર મયે જો કરૂં યાર બડાઈ તેરી,
અક્કલ હયેરાન હએ મેરી દેખ સફાઇ તેરી,
આફ્રરીં કહીએ મીથાં મેરે મુસવ્વરકે તંઇ,
જીસને ઇસ ખુબીસે તસવીર બનાઇ તેરી.
કયા કરૂં કીસસે કહૂં કોન કરેગા આસા,
સખ્ત મુશ્કીલ હએ મેરે હમઝ જુદાઇ તેરી
ગે જુદાઇ જો જંદાબીચ ન હોતી પેદા
યા ખુદા ખાલી ન રહેતી યે ખુદાઇ તેરી
રોઝે મહશરકો ખુદા પુછેગા સબબીસ મુજે
તો મએ અએ દોસ્ત દીખાઉંગા દોહાઇ કેરી
યા મોહમ્મદ તેરા દરછોડ કંહા જાએ ગરીબ
બાદશાહીસે તો બહેતર હએ ગદઇ તેરી

(૨૭૮)— ગઝલ-નઝીર

હમતો આશક હંએ તેરે નાઝ ઉઠાને વાલે
તુમસે કમ દેખે હએ મહબુબ સતાને વાલે
બંદકર કમેદે મોહબતમે ખબર લી ન મેરી
દનમેં જીરકે ફંસે દામ છુટાને વાલે
કલ શમે વસ્લમેં કયા જલ્દ બજીથી ઘડીયાં
આજ કયા મારગએ ઘડીયાલ બજાને વાલે
કલ જો રસતેમેં મુલાકાત હુઇ તો યું કહા
કયાં જાતેહો તરેહદાર જલાને વાલે
ગુઝરી મુદતકે મેરે સાથ લીપટને નહીં આએ.
કહા હુએ યા ગલે અપને લગાને વાલે,
યું તો ઔકાત ગુઝરતી હએ મઝેદારીમે,
ન મીલે ચએન મઝેદાર દીખાને વાલે
અબકે મીલનાહો નઝીર યારસે જાકે કહેના,
કયા બલા હમ ન રહે યાર બુલાને વાલે,

(૨૭૯) — ગઝલ કલંદર

તુજેહ હએ શોક મીલનેકા તો હરદમ લગાતાજા,
જલાકર ખુદ શોક નુમાઇકો ભસમ તનપર લગાતાજા.
પકડકર ઇશકકી જાડુ સફાકર હુજરએ દીલકો,
ધુંઇકી ધુલકો લેકર મુસલા ઉડાતા જા.
મુસલ્લા ફાડ તસબીહ તોહ કીતાબે દાલ પાનીમે,
પહડ દરતમએ પરસ્તોકા ગુલામ ઉનાકા કહાતા.
નમર ભુખા ન રખરોઝા નજા મસજદમેં શીજદાકર.
વઝુકા તાડદે કુઝા શરાબે શોક પીતાજા,
ન હોમુલ્લા ન દો બામન ધુઇકો છોડ નકર પુજા.
હુકમ નાના કલંદરકા અનલહક તુ કહાતાજા.

(૨૮૦) — ગઝલ ઝફર.

સુરીરોમેં હું ન રીન્દોમે ન મયે ખારોમે હું,
અએ બુતો બંદા ખુદાકા મએં ગુન્હગારોમેં હું.
જો લેતાં હએ વેઃ બસ ફેર દેતા હએ મુજેહ,
મએ અજબ એક જીનસે નાકારા ખરીદારોમે હું
ગાલીયા દો યા નીકલવા દો તુમ અપને બઝમસે
યેક મુદદતસે તુમારે સબ સફીદોસે નમુદારોંમેં હું
મેરી માહ્લત હએ મોહબ્બતમેરા બઝહબઇશ્કહયે.
ખ્વાહા હું મએં કાફરોમે ખ્વાહા દીનદારોમેહું.
ના કોઇ મુનીસ હયે મેરા ના કોઇ ગુમગુસાર,
ગમહી મેરા યાર હયે મએં ગમકે ગમખ્વારોમે હું
અએ ઝફર મંયે કયા બતાઉં તુજસે જો કુચહુંસે હું
લેકીન અપને ફકરેદીકે ફકરા બરદારોમેં હું

(૨૮૧) — ગઝલ વલી

દીલ લગા યારસે ઉસ દીલકા છુડાના મુશકીલ,
ઇશકકા ઝખમ લગા ઉશકા સીલાના મુશકીલ.
હુસ્ન હએ દામે બલાઝુલ્ફ હએં દો કાલે નાગ,
જીસકે તંઇ નાગ ડસા ઉસકા જીલાના મુશકીલ,

(૨૮૨) — ગઝલ રીંદ.

બરબાદ ન જાએગી યે ફરીયાદ હમારી,
કોઇ તો સુનેગા દીલે ના શાદ હમારી.
ઉઠ જાએંગે જબ હમતો હમે યાદ કરોગે,

ભુલે હુએ બએઠે હો આપ્સ યાદ હમારી.
મરા રએંગે ચર્ખ ફરીશને સબી સુનકર,
તાઅર્શ જો પોંહોંચી કભી ફરીયાદ હમારી.
અછછા નહીં હરવક્ત અસીરોંકા સતાના,
પડજાએ કહીં આહ ન સઇયાર હમારી.
રીનદાના કલામ અપના પસંદ આતા અયેરીંદ
અકસર ગઝલેં પડતે હએ ઉસ્તાદ હમારી.

(૨૮૩)— ગઝલ ખામોશ.

તુ ન કર અપને લીએ તદબીર અપનને હાથસે,
કામ કરતી હએ તેરી તકદીર અપને હાથસે.
ગબ્રકો કર રામ રામ ઓર સેખમાહીકો સલામ,
હકને ખીંચી હયે હરયેક તસવીર અપને હાથસે.
કલબ અપના સાફ કરલે સોના રૂપા હયે યેહી,
ફેંકદે પારસકે તંઇ અક્સીર અપને હાથસે.
કબ્રપર મજનુકો જાને લએલી ગર દામન કુશ.
લાશ નીકલેગી કફનકો ચીર અપને હાથ.
દામને આલુદાહ અયે ખામોશ હોતો કય અજબ
પાક કરદેં રહેમતે શબ્બીર અપને હાથસે

(૨૮૪)— ગઝલ વફા.

સર્દ હોજાએ કીસીકા ન કલેજા ઠંડા,
હમ તો જલ જલકે મરે દીલહો તુમારા ઠંડા.
આગ સીનેકી મેરે અબતક ન બુજા અએ સાકી,
કોઇ જામ ઓર પીલાદે મુજે ઠંડા ઠંડા.
આ ચીમટ જા મુજે કાફુરી અંગરખા પહેને,
ગરમીએ વસ્લસે હોજાએ કલેજા ઠંડા.
અબ તો તાઝીમ હયે કરે સએરે ગુલીસતાં ચલકર,
અબરે બારાં ને કીયા બાગકા રસ્તા ઠંડા.
ગર્મ હોતી હયે બગલ ગયરોંકી હમ જલતે હયે,
અયે વફા આક હો અપના દીલે શએદા ઠંડા.

(૨૮૫)— ગઝલ આશીક.

દોનો રૂખસાર માહ પારે હું એ,
અબરૂ ઓર ખાલ ચંદ તારે હું એ.
હમને દો બોલ કહકે હારે હું એ,
તુમ હમારે હો હમ તુમારે હું એ.
નહીં બુંદે અરકકી ચહેરે પર,
ચાંદકે ગીર્દયે સીતારે હુએ.
એક બારી તો ખ્વાબમેં આવે,
કબસે મુશતાક હમ તુમારે હુએ.
અયેન મજલીસ મેં આંખ મારે હો,
સચ બતાઓ યે કયા ઇશારે હું એ.
રાતે કાટી હુએ તારો ગીન ગીન કર,
તીન્કે ચુનચુનકે દીન ગુઝારે હુએ.
જીન્કો કહેતે હુએ ગોલ સહેરાઇ.
વોહ મેરે આહકે શરારે હુએ.
પેચમે કીસકો લાઓગે સાહીબ,
બાલ કીસકે લીએ સવારે હુએ.
દીલે બેતાબકો દોનીમ કીયા.
તરી અબરૂ નહીંયે આરેહુએ.
આશીક હોનેસે ઇસ પરીરૂકે,
હોગએ સબ અદુ હમારે હુએ.

(૨૮૬)— ગઝલ રીંદ.

જો જીસકે હકમેં સમઝાતો બહેતર બનદીયા,
મુજકો ફકીર તુજકો તવંગર બના દીયા.
ખાલીકને એક એકસે બહેતર કીયા હયે ખલક,
દારા કોઇ કીસીકો સીકંદર બનાદીયા.
ગારીબ મુકામે રશક નહી જાએ શુક હુએ,
સોસે બુરા તો એકસે બહેતર બનાદીયા.
સાહીબ કમાલ રખતે હુએ અકસીરકા ખ્વાસ,
ચટકી ઉઠાઇ ખાકકી ઓર ઝર બના દીયા.
ગરદન મએ તૌક પાઉમેં ઝંજીર ડાલી રીંગ,
સોદાયુંકો અપને યે ઝેવર બના દીયા.

આતશે ઇશ્કને બોહતોંકા કીયા ખાના ખરાબ.
આગ દરીયાકો લગી ઉસકો બુજાના મુશકીલ.
તીફલ નાદાન હઠીલા મેરા દીલ અએ પયારે,
મકતબે ઇશકમેં તઆલીમ દીલાના મુશકીલ.
જો ઉમર યાદમે ગુઝરી સો ગનીમત જાનો,
સોગયા ઇશકમે ફીર ઉસકા જગાના મુશકીલ.
હાથસે બાત ગઇ ઉસકા ફીર આના મુશકીલ.

(૨૮૭)— ગઝલ દાગ.

સીનમઠી કરના જફાકી કરના નીગાહે ઉલફત કેભી ન કરના,
તુમે કસમ હયે હમારે સરકી હમારે હકમેં કમી ન કરના.
હમારી મઇયતપે તુમ જો આના તો ચાર આંસુ બહાકે જાના,
ઝરા રહે પાસ આબરૂભી કહીં હમારી હસી ન કરના.
લીએતો ચલતે હંએ હઝરતેદીલ તુમેભી ઉસ અનજુમનમેલેકીન,
હમારે પહેલુમેં બએઠકર તુમ હમીસે પહેલું તહી ન કરના.
નહીં હએ કુછ કતલ ઉનકા આસાંયે સખ્તજા હએ બુરીબલાકે
કઝાકા પહેલે શરીક કરના યે કામ અપની ખુશી ન કરના.
હમ એક રસતા ગલીકા ઉનકે દીખાકે દીલકા હુએ પશેમાં,
યેહ હઝરતે ખીઝરકો જતારો કીસીકી તુમ રહબરી ન કરના.
બુરી હએ દાગ રાહે ઉલફત ખુદા ન લે જાએ અયેસે રસતે,
જો અપની તુમ ખયેર ચાહતેહો ભુલકર દીલ લગી ન કરના.

(૨૮૮)— ગઝલ વલી

અએ સનમ વાસતે અલ્લાહકે જાતે જાતે,
ખુબ હોતા જો ઝરા આંખ મીલાતે જાતે.
કયા હુઇ હમસે ખતા કુચતો કહોઅયે સાહીબ
ગાલીયાં દેતે હો કીયુ મુફતમેં જાતે જાતે.
હકમેં ઇસ આશીકે જાંબાઝકે બહેતરહોતા
યેક ઠોકર ઇસે ગર આપ લગાતે જાતે.
અજર અલ્લા હસ તુમ હશરમેં ઇસકા પાતે.
દીલે મુઝતરકો અગર મેર મનાતે જાતે,
હયેફ સદ હયેફ ગઇ ઉમર વલી હસરતમે
ઉસ પરીરૂને ન દેખા કભી જાતે જાતે,

(૨૮૯)— ગઝલ આશીક.

કતલ મત કરના મુઝે તેગો તબરસે દેખના
બસ કીફાયત હયે તેરા તીરછી નઝરસે દેખના,
દયેરસે મુશતાર બયેઠે હૂંએ તેરે દીદારકે,
આજ હમકોભી ઝરા સીધી નઝરસે દેખના,
દેખીએખ્ત કાસીદ અબતલક એયા નહી
દોસતો કોઇભી આતા હએ ઉધરસે દેખના,
સુન સુકે નાલે હમારે ખુન તો કહેને લગે,
યે સદા રોનેકી આતી હએ કીદરસે દેખના.
મરગયા આશીક તુમારાસો હુવા કીરસા તમામ,
કોઇ દમમે જાએગા લાશા ઇધરસે દેખના.

(૨૯૦)— ગઝલ અહસન

હમે જબ દેખતે હયે ઉનકો ઉલફત આહી જાતી હએ,
મસલ સચ હએ કે મુહ દેખેકી ચાહત આઇજાતી હએ.
બશરકો ચાહીએ મીલતા રહે સારે ઝમાનેસે,
કીસી દીન કામ યે સખીબ સલા મત આહી જાતી હયે.
અદાવત હો ગઇ હએ ઉનકો કહેનેસે રકીબો કે,
જબ આ જાતા હએઝી કરઅપના મોહબ્બત આહી જાતી હયે
અબસકરતાહએ અએ નાસેહ નસીહત ઇશક બાઝીમે.
જવાની મેં હસીનોંપર તબીયત આહી જાતી હએ
ગમો ને જોકે અહસનકો ઘુલાકર કર દીયા કાંટા,
લબોંપર ચાહ અયે યારો બદીકફત આહી જાતી હએ,

(૨૯૧)— ગજલ અલી

ચહેરએ અહમદ નઝરઆતા નેહીવાયે કીસમત કામ બતજાતા નહી,
આપકી ફુરકતમેં ઇશ લાચારકો યા રસુલલ્લાહ ચેનઆતા નહી
હો ગઝારે મુસતફા પેશે નઝર ગે મુકદર રંગ દીખલાતા નહી,
યા નબી આઉં મદીનેકી સતરેહ સાલ અપને કોઇ લેજાતા નહી,
ચેહરએ અહમદકા જો હગે શીફતા વો કભી સુએખુતાં જાતાનહી,
આશીકે અહમદહુંમં એમએ શેખજી આપકા કહેના મુજેભાતા નહી,
દેખું રીરમએ રોઝએ શાહેઅરબ બખ્તબયેઅલી બદલાજાતા નહી.

(૨૯૨)— ગઝલ ઝફર

યારથા ગુલઝાર થામંએ ગી ફેઝાથી મંએ ન થા,
લાઅકે પાસ જાના કયા હીનાથી મયે ન થા,
હાથ કીયું આય મેરે છલ્લા અગર ચોરી ગયા.
યે સગપા શોખીએ દુઝદે હીનાથી મએ નથા.
નાતવાનીને બચાઇ જાન મેરી હીજરમે,
કાનેકાને કરતે શીરતી કિઝાથી મએ ન થા
ખુદીમે લેલીયા સા ખતા હીજે મઆફ
યેદીલે બેતાબકી સાહબ ખતાથી મયે ન થા
મંએસીસકા રહે ગયા ઓર મરગયે ફરહાદે। યયેસ
કયા બની દોને। હીસ્સેમે કઝાથી મયે ન થા.

(૨૯૩)— ગઝલ કબાદ

હઝાર દીલસે હું તુજપર ફીદા ખુદાકી કસમ,
મુદામ દરપે હું મેરે ગદા ખુદાકી કસમ.
નહી હું યાદસે બાહીર તેરે ઝરા એકદલ,
તુખ્વા રહમ કરે યા નીગાહે કહરે સનત,
તું ખ્વા રહમ કરે યા નીગાહે કહરે સનત;
નહોંગે તુજસે મએ હરગીઝ જુદા ખુદાકી કસમ.
તાઉમર લીખુંગી અલતાફ તેરે બરકાગઝ.
નહોવે શમા મેરેસે અદા ખુદાકી કસમ.
હમેશા રખતીથી દીલપર આર દીલમે,
મીલાદે યારકો મેરે ખુદા ખુદાકી કસમ.

(૨૯૪)— ગઝલ તમન્ના

દીલમેં વહશતકા તકાઝા હએ મચલ જાનેદો,
ઝબત કહેતા હએ કે ટલ જાએતો ટલજાનેદો.
મએ કશી ખુબ કરો તોબાકી જલદી ઇતની,
ઠયેરો ઠયેરોં ઝરા કાતીલકો સંભલ જાને દો,
હસદતો યાસ તમન્ના તુમેં વહશતકી કસમ,
બીટ છોડો મુજે જંગલકો નીકલ જાને દો.
વસ્લકી રાત હયે અરમાન હયે દીલમે લાખોં,
હોસલે દીલકે મેરી જાન નીકલ જાને દો.

સમાપ્ત.

જનસમાજમાં ખાસ વખણાયેલી

નવલકથાઓ.

કુંદન અને કુસુમ ભાગ ૧–થી–૮	
દરેક ભાગની	૧–૦–૦
ગુર્જરી–મુંબાઈની શેઠાણી–સચિત્ર	૨–૦–૦
રતિસુંદરી—(સચિત્ર.)	૨–૦–૦
કુમુદકુમારી––(સચિત્ર)	૨–૦–૦
રત્નગઢની રંભા–રણઘેલા રજપૂત.	૨–૦–૦
મિલન–મંદિર–(સચિત્ર.)	૨–૦–૦
વનવાસિની	૧–૪–૦
સરોજસુંદરી–સુધરેલો જમાનો.	૧–૮–૦
માનવ–શયતાન.	૧–૮–૦
સ્ત્રીઓની રંગભૂમિ.	૧–૮–૦
સંસાર શેત્રંજ ભાગ ૧લો.	૧–૮–૦
સંસાર શેત્રંજ ભાગ ૨જો.	૧–૮–૦
સંસાર સેત્રંજ ભાગ ૩ જો	૨–૦–૦
કર્મ–બન્ધન યાને વિધવાની કર્મકથા.	૧–૮–૦
કુસુમલતા.	૧–૦–૦
પ્રેમપિંજર કે ખૂની ખંજર.	૧–૦–૦
કુલિન કાન્તા.	૧–૦–૦
સન્મિત્ર કે શયતાન ?	૧–૦–૦
ભેદક ખુન.	૧–૦–૦
કુસુમકુમારી.	૧–૦–૦
વસંત–વિહાર. (ગઝલોનો ભંડાર)	૧–૪–૦

મળવાનું ઠેકાણું:–

શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ.

બુકશેર અને પબ્લીશર

લીમડાચોક–સુરત.